VESTER LISBJERG BIRKS TINGBØGER 1665 - 1671.

1665.

(1)

** tingbogens autorisation.

** sandemænd.

(2)

11/1 1665.

** Jacob Sørensen forvalter på sin principals vegne hans 2.kald på sandemænd her i birket for at gøre deres ed og tov over Christen Christensen i Spørring Peder Rasmussen Niels Frandsen og søn Jens Nielsen for de uden hjemmel og minde har hugget gærdsel og ris i hans husbonds enemærke Harildsmark.

** Jens Sørensen i Lisbjerg på Maren Sørensdatter sl Simon Christensens i Skejby hendes vegne. vurderingsmænd tilstod, at de 23/12 næst forleden, som var 30.dagen efter sl Simon Sørensens død, vurderede hans efterladte gods til skifte mellem Maren Sørensdatter og den sl mands søskende, nemlig Anders Christensen i Amdrup Niels Rasmussen i Rodskov på Anne Christensdatters vegne og Frands Offersen i Lisbjerg på Boel Christensdatters vegne. fordring af bortskyldig gæld. udlæg for bortskyldig gæld.

(3)

** Hans Jørgensen indvåner i Århus et vidne. efterskrevne vidnede, at Tomas Bonde i Lisbjerg Niels Madsen i Grundfør Mads Andersen i Lystrup Christen Prip i True Niels Jellufsen i Tilst er afgået ved døden, og var gerådet i armod i fjendetiden, så deres arvinger aldeles intet kunne arve, og ligeledes vidnede de, at Christen Grim i Elsted er bortrømt til Sjælland og Laurids Rasmussen, som boede i Hasle, vides ikke at finde.

18/1 1665.

** Oluf Mikkelsen i Aldrup mølle på Peder Lauridsens børns vegne i Hasle, som han er født værge for, et skifte 17/10 næst forleden efter sl Peder Lauridsen, som boede og døde i Hasle, mellem hans efterleverske Karen Mikkelsdatter og hendes børn Laurids Pedersen Mikkel Pedersen Karen Pedersdatter, hvis arv enkens fæstemand annammede og lovede betale børnene skadesløs, dog uden rente, og føde og klæde dem, til de bliver 15 år gamle, og lovede at holde hver af dem 1/2 år til skole.

25/1 1665.

** Niels Jensen i Trige på herskabets vegne hans 3.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over efterskrevne i Spørring, for de uden hjemmel og minde har hugget gærdsel i husbondens enemærke Harildsmark.

(4)

1/2 1665.

** Rasmus Markorsen i Spørring på Frands Jensens vegne et vidne. efterskrevne vidnede, at natten efter 14/12 næst forleden optændtes uforvarende ildebrand i førnævnte Frands Jensens ladehus i Spørring, som han troede, onde mennesker havde gjort, og da afbrændte 35 gulv hus med al sit foder og korn og tre heste og hopper indebrændte, og hvis naboerne ikke havde advaret ham, havde de fattige folk selv blevet indebrændt, og derover er de gerådet i armod, som tilforn var ved god gerning og bjergning, og ikke kan komme på fode, uden at husbonden og godtfolk af kristen kærlighed vil komme ham til hjælp og undsætning.

** Rasmus Poulsen i True et skiftevidne. efterskrevne tilstod, at de 30/1 overværede skifte efter sl Jens Sørensen Møller i True, som er 30.dagen efter den sl mands død, for at vurdere hans efterladte gods. fordring af bortskyldig gæld og udlæg for samme.

** Erik Jørgensen prokurator på Niels Nielsen studiosus hans vegne stævnede efterskrevne for gæld, de var ham skyldig og ved 6 høringe lod dem fordele for gælden.

(5)

** Jacob Jensen i True på herskabets vegne stævnede Niels Jensen i Spørring angående brug af husbondens ejendom på marken, som han ikke gør den rettighed af, som det sig bør med ægt og arbejde. opsat 6 uger.

** Jacob Jensen på herskabets vegne stævnede Peder Poulsen i Elev anlangende ægt og arbejde af hans gård at gøre og udrede, eftersom han giver gæsteri til gården og husbonden. sagen blev opsat 6 uger.

** Jacob Jensen på herskabets vegne stævnede Knud Jensen i Elev for sammelskat af den gård, han påboer, som han findes anført i lægdet for at udgive, som han ikke vil betale. sagen blev opsat 6 uger.

8/2 1665.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Maren Clemendsdatters vegne. Tomas Jensen i Trige tilstod at være skyldig Maren Clemendsdatter 132 sletdaler, som han bepligter sig at betale til fastelavn 1666 med 6 procent rente, og til underpant pantsætter han halvparten af hans gård i Trige, som han iboer.

** Jens Sørensen i Lisbjerg til 4.ting ved 6 høringe lod fordele Peder Simonsen i Lisbjerg for gæld med 8 års rente, han er ham skyldig.

** Jacob Jensen i True på husbond Gabriel Marselis vegne gav tilkende, at det var 6.ugers dagen efter hans 1.kald på sandemænd i birket for at gøre deres ed og tov over Niels Frandsens søn i

Spørring Jens Nielsen og hans tjenestedreng Niels Mogensen sst, for de uden lovlig hjemmel har hugget gærdsel på husbondens grund, og efter der var sat fylding på sandemændene, og de indstævnede havde bekendt at have hugget risene, svor de dem er fuldt vold over.

(6)

** Jacob Sørensen forvalter. Christen Christensen i Spørring lovede at tale hans minde på husbondens vegne, for at blive fri for volds forfølgning, for han lod hugge ris på husbondens grund, og lovede at indstille sig inden 14 dage.

** Rasmus Nordmand i Ølsted med opsættelse 14/12 næst forleden stævnede Christen Sørensen i Søften og Eske Poulsen i Panderup for gæld, hvorefter der blev afsagt dom: de bør betale inden 15 dage.

** Søren Jensen på Helle sl hr Svends vegne i Århus med opsættelse 14/12 næst forleden stævnede efterskrevne for gæld efter en fortegnelse, dateret 14/12 1664 Helle Jensdatter sl hr Svend Hansens, derimod Søren Nielsen i Vejlby og svarede, at hans sl fars gæld var over 20 år gammel, og den havde ikke i langsommelig tid været krævet, som den burde efter recessen, hvorfor han mener sig fri for tiltale, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Nielsen bliver fri for tiltale, men de øvrige indstævnede bør betale deres gæld inden 15 dage.

(7)

** med opsættelse 21/12 næst forleden stævnedes hr Rasmus Nielsen Friis i Årslev imod dom angående gæld efter hans fremlagte brev, dateret skt Olai dag 1647, og der blev afsagt dom: han bør betale gæld med renter.

15/2 1665.

** Frands Offersen i Lisbjerg stævnede Peder Tomasen Skrædder i Tåstrup imod dom, for han ikke har efterkommet efterskrevne kontrakt om at lære hans bror Niels Offersen skrædderhåndværket, og da drengen er hjemkommet til ham, så har Peder Tomasen ikke holdt sin kontrakt, og formente, han burde betale ham 7 daler og 2 skæpper byg, som han har lovet ham derfor, hvilket skrædderen blev tildømt.

** Jens Mikkelsen i Trige et skifte. efterskrevne bekendte, at de 10/2 næst forleden var forsamlet i Jens Mikkelsens gård for at skifte efter hans sl hustru Kirsten Poulsdatter, imellem ham og hendes børn Peder Nielsen Oluf Nielsen, som er deres egen værge, Niels Jensen i Gjesing på hans hustru Ester Nielsdatter og hendes søster Anne Nielsdatter deres vegne i overværelse af deres farbror Jens Pedersen i Gjesing og morbror Hans Poulsen i Vejlby. registrering og vurdering og fordring af gæld, blandt andre af farbroderen Jens Pedersen for børnenes fædrene arv efter skiftebrev dateret 22/2 1654 og Jens Mikkelsens bror Rasmus Mikkelsen i Tåstrup på hans søster Boel Mikkelsdatters vegne hendes fædrene og mødrene gods, som var i boet.

(9)

22/2 1665.

** Niels Nielsen studiosus i Århus på egne vegne med opsættelse 11/1 næst afvigte stævnede efterskrevne for gæld, hvorpå der blev afsagt dom: enhver bør betale efter recessen elle have indvisning i deres bo.

** Niels Nielsen studiosus i Århus på søster Karen Nielsdatters vegne efter opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, hvorefter der blev afsagt dom: de indstævnede bør betale inden 15 dage.

** Hans Jørgensen Strømsen i Århus med opsættelse 11/1 stævnede efterskrevne for gæld, og der blev afsagt dom: enhver bør betale gælden.

** Niels Jensen af Århus på Gertrud Lauridsdatters vegne sst med opsættelse 11/1 stævnede efterskrevne for gæld, som ikke har villet tale hendes minde, og der blev afsagt dom: de bør betale deres gæld.

1/3 1665.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Maren Clemendsdatters vegne med opsættelse 18/1 stævnede Knud Jensen i Elev angående hans formands kontrakt med sl borgmester Anders Lydiksen, dateret 3/9 1652, som er en fjerdepart af hovedstolen hans anpart 35 daler med 12 års rente, og der blev afsagt dom: han bør betale inden 15 dage.

** Anselmus von Podevold stævnede Morten Jensen i Lyngby for resterende tiende og landgilde for nærværende år og Johan Skadesen i Lyngby for tiende og Jens Poulsen i Brabrand for landgilde, som de blev tildømt at betale inden 15 dage eller have indvisning efter recessen.

(10)

** Jacob Jensen i True lod fordele efterskrevne for soldaterpenge, som de var ham skyldig for fjendetiden.

** Jacob Jensen i True på husbond Marselis vegne stævnede husbondens tjenere for restants, de er skyldig, som de blev tilfundet at betale, efter tiden er omme, det skulle være ydet.

** Mikkel Jensen i Grundfør og hans medbrødre stævnede Mogens Friis på Faurskov for vidne, og efterskrevne, som mindes op til 50 år, vidnede, at de 2 boel, som Peder Rasmussen Keldsen og hans søn Niels Pedersen i Søften nu i fæste har, de gav lige så meget i lægdet som to af de andre gårde, Mikkel Jensen i Grundfør og hans medbrødre påboer.

(11)

8/3 1665.

15/3 1665.

** Peder Hvid stævnede Jens Baltsersen i Søften og hans medfølgere for klage, og Poul Christensen i Amdrup vidnede, at han kørte for Peder Hvid og hans hustru fra Århus, og på Skejby mark kom Jens Baltsersen i Søften og med medfølgere så hastigt ind på dem, at stjærten gik over Peder Hvids kones hoved, og hestene faldt på hende, og Peder Hvid gav last og klage over Jens Baltsersen og

medfølgere, fordi de overkørte hende, og hun er stor skade vederfaret, om hun kommer noget til på hendes liv, og gav 1.kald på sandemænd at gøre deres tov.

** Jacob Sørensen forvalter på sin principals vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Knud Jensen i Elev imod dom for hans anpart, nemlig den 8.part af sammelskatten i et lægs ko og en tønde smør og 3 1/2 mark leding, som resterer siden 1661, som han ikke vil betale, og han fremlagde KM skøde til Gabriel Marselis, hvorefter der blev afsagt dom: såsom Elev og Elsted er skødet til Marselis, så bør Knud Jensen til ham den 8.part af lægdet af en tønde smør en okse og 3 1/2 mark at betale.

(12)

22/3 1665.

** Anselmus von Podevold stævnede Morten Jensen i Lyngby for syn, og synsmænd afhjemlede syn på hans gårds brøstfældighed, og efterskrevne vidnede, at da der stod skifte efter Morten Jensens far sl Jens Jensen, da blev der udgjort 20 daler for hvis brøstfældighed, som fandtes på gården, som Morten Jensen tog til sig og skulle reparere gården dermed. sagen blev opsat 4 uger.

** Palle Nielsen i Herst birkefoged stævnede Erik Nielsen i True imod dom, og gav til kende, at han havde lovet og godsagt til Gertrud Lauridsdatter, indvånerske i Århus, for 88 daler, som skulle være betale, hvilket forløfte Erik Nielsen endnu ikke har betalt, hvilke penge han blev tildømt at betale inden 15 dage.

29/3 1665.

** Jacob Jensen på sit herskabs vegne stævnede Jens Baltsersen i Søften, og synsmænd afhjemlede syn på den skade, der var gjort Peder Hvids kone i Amdrup, og da havde hun en knot i højre side af hendes hoved, som hun berettede var gjort af en stjært på Skejby mark, og huden var revet lidt af, og Jacob Jensen gav 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov.

** Jacob Jensen stævnede Peder Keldsen i Søften imod dom for hans anpart sammelskat af Søften lægd, som han med resterer siden 1661. opsat 4 uger.

5/4 1665.

(13)

** Knud Mikkelsen i Panderup et vidne. efterskrevne, som mindes op til 45 år, der iblandt Jens Poulsen i Elev i 24 år, vidnede, at da har efterskrevne skel været holdt for ret skel imellem Skårupgårds mark Panderup mark og Todbjerg mark, og her hos fremlagde en seddel fra Gunde Rosenkrantz på Skårupgård, at den jord, han har mageskiftet sig til på Panderup mark, befatter han sig ikke med i år, dateret Skårupgård 20/4 1664.

** Jens Nielsen Molbo i Herst til 3.ting lovbød så meget lod og part, han arveligt er tilfaldet i den selvejergård i Trige, som hans sl far Niels Jensen fradøde, og Rasmus Lauridsen i Mundelstrup på hans hustru Boel Nielsdatters vegne og Troels Pedersen i Kankbøl på hans hustru Maren Nielsdatters vegne lovbød den part, de arveligt er tilfaldet efter deres sl far Niels Jensen i samme

gård. varsel til Rasmus Nielsen i Trige og hans mor Edel Molbos, og Rasmus Nielsen bød sølv og penge, eller skæppeskyld efter samfrænders sigelse.

** Jens Nielsen i Herst et skøde. Rasmus Mikkelsen i Trige Jens Mikkelsen i Tilst Søren Mikkelsen i Trige Søren Mortensen i Ølsted på hans hustru Anne Mikkelsdatters vegne afhændede fra dem og deres arvinger, og til Jens Nielsen og hans hustru Maren Mikkelsdatter og deres arvinger hvis, de har arvet efter deres sl far og deres sl søster Mette Mikkelsdatter i den selvejer bondegård i Herst, Jens Nielsen iboer.

(14)

12/4 1665.

** Jacob Jensen i True på herskabets vegne gav 3.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Jens Baltsersen i Søften og hans medfølgere for hvis skade, han har tilføjet Peder Hvids hustru i Amdrup.

** Jacob Jensen på sin principal og Jacob Lauridsen Møllers vegne stævnede Niels Pedersen Fisker i Brabrand og Poul Basse sst, og gav last og klage over dem for ulovligt fiskeri, som de har begået for Årslev bred såvel som for Stadsegårds land, og gav 1.kald på sandemænd.

** Jacob Jensen på herskabets vegne gav last og klage over Jens Pedersen og hans søn, nu boende i Hasle, for han har fraflyttet den gård i Tilst, han påboede og ikke lovligt har afsagt.

** Jens Sørensen i Kasted gav til kende, at Søren Rasmussen i Kasted har tilsagt ham nogen ukvemsord, som angik hans ære og velstand, og han mødte og benægtede, at han ikke vidste, at han havde ham noget uærligt tilsagt, og ej vidste andet om ham end det, som ærligt og tilbørligt kan være.

** Jens Nielsen i Herst til 3.ting æskede delemål over hans tjenestedreng Tomas Sørensen

** Erik Nielsen i True stævnede Jens Pedersen, nu boende i Hasle, og formente, at han burde holde den kontrakt, som var oprettet imellem dem anlangende den gårds besiddelse, han fraflyttede. opsat 4 uger.

19/4 1665.

** borgmester Christen Jensen, hospitalsforstander i Århus stævnede Mogens Pedersen i Mollerupgård og hans søn Peder Mogensen, og Christen Nielsen klosterfoged i Århus hospital vidnede, at han 9 år tjente i hospitalet, mens sl Johan Utrecht var forstander, og da tilsagde han alle omliggende hospitalstjenere årligt at age af hver fulde gård 6 læs ved af Nygårds skove, at det vad, som KM har givet hospitalet, og det har alle efterkommet, uden nogle læs ved, som Mogens Pedersen er blevet tilbage med at age, både af Nygårds skove og omliggende hospitalsskove.

(15)

** borgmester Christen Jensen advarede og tilsagde Mogens Pedersens søn i Mollerupgård, ved navn Peder Mogensen, at han efter oberstløjtnant Joachim Normands ordre tillige med de andre hospitalstjeneres soldater at følge til KM tjeneste, når påfordres, efterdi han i rullen er indskrevet.

** borgmester Christen Jensen gav til kende, at Mogens Pedersen har siddet overhørig med en del landgilde og ikke ville age ved af Nygårds skov, og satte i rette, om han ikke derover har sin gårds fæste forbrudt. sagen er opsat 4 uger.

** borgmester Christen Jensen fremlagde Århus rådstuebog og begærede vidne efter hvis, som fandtes indskrevet 28/10 1662 Mogens Pedersen i Mollerupgård angående.

** Jens Pedersen i Århus på mester Johan Rhodius vegne. synsmænd afhjemlede syn på den gård i Skejby, Poul Christensen og Jon Nielsen påboede, hvis brøstfældighed derpå fandtes.

26/4 1665.

** Jacob Jensen i True på sit herskabs vegne gav til kende, at han i dag 14 dage gav 3.kald på sandemænd at sværge over Jens Baltsersen i Søften og hans medfølgere, for de sår og skade, de har gjort Peder Hvids kone i Amdrup, og fyldingsmænd tog hverandre i hånd og fyldte sandemænd at gøre deres ed og tov, og de gjorde deres tov således, at efterdi intet nøjagtigt fremlægges, hvormed bevises, at Jens Baltsersen har begået parlament eller klammeri på Peder Hvids hustru, så svor de ham fri.

(16)

** Jacob Jensen hans 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Niels Fisker i Brabrand og Poul Basse sst for ulovligt fiskeri, de har begået for Årslev land og Stadsegårds land, og for at gøre deres tov over Jens Pedersen og hans søn, nu boende i Hasle, og flyttede fra Tilst, for han ikke lovligt har afsagt den gård, han fraflyttede.

** Rasmus Nielsen i Trige gav til kende, at han har oprettet en venlig kontrakt med hans mor Edel Knudsdatter i to svogres overværelse og samtykke, nemlig Oluf Sørensen i Vejlby og Niels Jensen i Spørring, anlangende efterskrevne, hun skal have til hendes ophold hendes livstid.

3/5 1665.

** Erik Nielsen i True. synsmænd afhjemlede syn på den gård i Tilst, som Erik Nielsen på hans datterbarns vegne er værge for, og som Niels Markorsen i Ølsted sidst påboede. varsel til Niels Markorsen og Jens Pedersen i Hasle.

** Hans Jensen i Terp lod fordele Poul Nielsen i Terp for 19 skæpper sædebyg, han var ham skyldig.

(17)

10/5 1665.

** Rasmus Nielsen i Trige. Jens Nielsen i Herst og med fuldmagt af hans svoger Troels Pedersen i Kankbøl på hans hustrus vegne skødede alt hvis, de arvede efter deres sl far Niels Jensen, som boede og døde i Trige, i den selvejergård sst, han afdøde, og Rasmus Nielsen nu besidder, til Rasmus Nielsen og hans trolovede fæstemø Edel Pedersdatter, og Laurids Lauridsen i Mundelstrup på sin hustru Boel Nielsdatters vegne skødede Rasmus Nielsen og fæstemø hvis hun har arvet efter hendes sl far.

** Poul Jensen i Vejlby på Kirsten Sørensdatters vegne sst. Jens Mikkelsen i Trige skødede til hans trolovede fæstemø Kirsten Sørensdatter, barnfødt i Vejlby, den 4.part af den gård, han iboer, som ham med den anden 4.part tilforn er skødet efter skøde 22/2 1654, som skal følge Jens Mikkelsens trolovede fæstemø til evindelig ejendom.

** Jacob Jensen i True på herskabets vegne så og på Jacob Lauridsen i Århus mølle hans vegne kaldte 3.kald på sandemænd at gøre og sværge tov over Niels Pedersen Fisker og Poul Basse i Brabrand for ulovligt fiskeri under Årslev land og Stadsegårds land, og for at gøre tov over Jens Pedersen og hans søn Niels Jensen i Hasle. for de er fraflyttet en halvgård i Tilst på principalens gods, og den ikke lovligt afsagt.

** Erik Nielsen i True stævnede Niels Markorsen i Ølsted og Jens Pedersen i Hasle imod dom anlangende en kontrakt, dateret Århus 19/3 1661, og for ente, de burde at holde deres kontrakt, og Niels Sejersen der foruden at stå til rette for brøstfældighed. sagen er opsat 4 uger.

(18)

17/5 1665.

** Jacob Jensen i True på herskabets vegne klagede over Niels Sejersen, nu boende i Ølsted, for han afveg ulovligt fra den gård i Tilst, han påboede, og gav 1.kald på sandemænd at gøre deres ed over ham, og ligeledes over Peder Christensen i Søften, for han ulovligt har forladt den halvgård, han havde i fæste.

** Jens Jørgensen i Kasted på Anders Lauridsens vegne i Århus. synsmænd afhjemlede syn på hvis brøstfældighed, som fandtes på den gård, Anders Rasmussen i Skejby har i fæste.

** Frands Sørensen i Lisbjerg lod fordele efterskrevne for tiendekorn, samt enhver af dem for en tønde øl, for de ikke har ydet og klargjort lige ved menige sognemænd efter deres vide og vedtægts indhold.

24/5 1665.

** Jacob Jensen i True på Gabriel Marselis vegne gav tilkende, at det er i dag 6 ugers dag, at sandemænd er tilkaldt at gøre deres ed og tov over Jens Pedersen Huskær og hans søn Mikkel Jensen, for de uden advarsel flyttede fra den gård i Tilst, de påboede, men da den største part af sandemændene udeblev, blev intet tov gjort, men sag og varsel faldt.

** Jacob Jensen i Viborg stævnede Jens Mikkelsen i Lisbjerg imod dom, for at være sin husbond Aksel Værn skyldig efterskrevne af hans landgilde fra 1662-3-4 til hobe 50 rigsdaler, som han blev tildømt at betale.

(19)

31/5 1665.

** Jacob Jensen i True på herskabets vegne til 1.ting aflyste og lovbød hvis sæd, som ikke lovligt er sået i hans husbonds tilliggende jord, enten bøndernes gårde eller særjord, under vold og ran.

** Jacob Jensen på Jacob Sørensen forvalters vegne. Erik Madsen i Tilst og hans hustru Maren Poulsdatter pantsatte til Jacob Sørensen så vidt bondeeje, hun ejer og er berettiget i den gård, hun iboer, som hun med hendes sl husbond Rasmus Mikkelsen havde købt, for hvis gæld, hendes husbond Erik Madsen er ham skyldig af restants.

** Jacob Jensen på husbondens vegne. synsmænd afhjemlede syn på et fald jord, kaldes Felsager, på Søften mark, hvor der imellem 2 agre, den ene er Jens Jensens, som har fæstet Mikkel Lassens gård, og den anden til sl Rasmus Jensens gård, som hans efterleverske Anne Lasdatter besidder, er pløjet fra den enes ager og til den andens ager.

** Jens Pedersen, borger i Århus, på mester Johan Rhodius vegne med opsættelse 19/4 stævnede hans tjenere Poul Christensen og Jon Nielsen i Skejby, anlangende restants og bygfældighed, såvel som stedsmålspenge, Jon Nielsen endnu med resterer, som de blev tildømt at betale.

** Knud Christensen i Panderup begærede kopi af det opbud, som ridemænd havde oprettet imellem Gunde Rosenkrantz og Henrik Tott, dateret Århus 28/11 1663, og det blev tilladt ham at få kopi deraf.

(20)

** Christen Jensen, nu boende i Grundfør, som har den halve ødegård i Lisbjerg i fæste til 1.ting frasagde sig samme halve ødegård ikke længere end til skt Volborg dag førstkommende at ville bruge.

** Jens Pedersen på Jørgen Kruses vegne til 1.ting lovbød al ulovlig sæd i kannikketjeneres jord var ført, intet deraf at befatte flytte eller afføre under vold.

7/6 1665.

** Jesper Nielsen, stiftsskriver i Århus, lod læse og påskrive to kongebreve og befalinger, hvormed konfirmeres efterskrevne testamente, som er oprettet mellem borgmester Anders Lydiksen i Århus og hans hustru Maren Clemendsdatter, eftersom de ingen børn har i deres ægteskab, dateret 9/6 1664, og det andet angående sl Anders Lydiksens arvinger, om nogen af dem har gæld at fordre i boet, da skal der gøres regnskab med dem, dateret Københavns slot 23/5 1665 Frederik.

(21)

** Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård, begærede vidner at føre og forhverve angående for omrørte testamente, og fremlagde en varsels seddel, dateret København 20/4 1665 til Mogens Friis til Faurskov for vidner, og en varsels seddel, dateret Århus 18/5 til Erik Rosenkrantz til Rosenholm,

og en varsels seddel, dateret Århus 25/5 til Maren Clemendsdatter, og en kopi af et kongebrev af det tyske kancelli, dateret 21/1 1665, til Gottorp tilskrevet angående samme testamente, og en supplikation, dateret København 31/1 1665 under Mourids Hansens hånd, men eftersom det sidste kongebrev var dateret 23/5, som er yngre end de breve, han fremlægger, da turde dommeren ikke tilstede ham nogle vidner angående samme testamente beskrevet.

** Jacob Jensen på herskabets vegne til 2.ting formeldte al ulovlig sæd, som kan være sået i hans husbonds tjeneres jord eller særjord, nogen til fordriste sig uden minde at flytte eller afføre under vold.

** i lige måder formeldte Jens Pedersen al ulovlig sæd, som kan være ført i Jørgen Kruses kannikketjeneres jord og ejendom, såvel som hvis, som kan være sået i hr Johan Hansen hans tjeneres jord, og tilbød enhver sin frugtgæld igen.

** Jacob Jensen stævnede Peder Olufsen i Trige og Rasmus Jensen Kock i Tåstrup for ulovligt skifte, de har holdt. opsat 6 uger.

** Jacob Jensen stævnede Jens Jensen i Søften, som har fæstet Mikkel Lassens gård, for han har pløjet 3 furer jord af Anne Lasdatters ager, og lagt en del tilbage. opsat 6 uger.

(22)

** Jacob Jensen stævnede Mikkel Jensen Christen Sørensen og Niels Jensen i True for syn, og synsmænd afhjemlede syn på en toft ved Biland, hvor de indstævnede havde pløjet for bredt og dermed bortvendt Jacob Jensen sæd, både byg og havre, så der var gjort ham skade for 3 skæpper byg og havre.

** Mourids Hansen. efterskrevne vidnede, at den eng, som kaldes Hørengen, den rev Frands Rasmussen Tybo i Vejlby, og afførte forgangen år, og de så Mourids Hansens husbonds svin ligge indgærdet i Frands Sørensens gård på to dages tid imod Mourids Hansens begæring, og de vidnede, at Mourids Hansen betaler Rasmus Pedersens skat i Vejlby på nogle års tid.

** Knud Mikkelsen i Panderup. efterskrevne, som mindes op til 40 år, vidnede, at den jord eng og skov, som ligger vesten for det omvidnede skel imellem Skårupgårds mark og Panderup mark og til den opkastede grøft, som Gunde Rosenkrantz for nogle års tid lod opkaste igennem Overskov, været brugt til Panderup, og de har aldrig hørt andet, end samme jord er Panderup granders tilliggende jord.

** Knud Mikkelsen satte i rette, at eftersom det bevises, at samme jord er deres gårdes rette tilliggende grund, om den ikke bør at følge deres gårde. sagen blev opsat 6 uger.

14/6 1665.

** Jens Jørgensen i Kasted på husbondens vegne stævnede Anders Rasmussen i Skejby og fremlagde en seddel, at såsom hans gård findes snart ganske øde, så tilbydes han, om han den fremdeles vil beholde, at han inden 8 dage forskaffer forlover for den tilkommende landgilde, samt at bygge og forbedre gården, og den ved god hævd at skaffe og ved lige holde, og hvis ikke, da

stedes den til hvem, som først kommer og begærer den. på admiral Bjørns vegne Anders Lauridsen egen hånd.

(23)

** Jens Pedersen, borger i Århus, på hr Johan Hansens vegne til 3.ting formeldte al ulovlig sæd, som kunne være sået i hans tjeneres jord, og på Jørgen Kruses vegne hvis sæd, som kan være ulovligt være sået i kannikketjenernes jord, ej det at bortføre andetsteds end til gården, hvor det findes sået til.

21/6 1665.

** Jacob Jensen i True på husbondens vegne til 4.ting formeldte aflyste og forbød al ulovlig sæd, dom kunne være sået i tjenernes jord, og tilbød enhver, som det vedkommer, sin sæd, og fremviste byg havre og boghvede.

** Jacob Jensen i True stævnede tolder Niels Madsen for Billesbjerg, han bruger høster og avler uden hans principals hjemmel og tilladelse, og forbød ham at afføre grøden deraf under et fuldt vold.

** Rasmus Christensen i Trige. synsmænd afhjemlede syn på et fald på Søften mark, hvor Anne Lasdatter i Søften havde ladet pløje i Jens Jensen i Søften hans tilliggende gårds jord, og ført sæd deri.

** Christen Jensen i Grundfør til 3.ting afsagde den halve ødegård i Lisbjerg, han har haft i fæste, så husbonden har den at bortfæste til hvem som ham lyster.

(24)

** Niels Sejersen i Ølsted. synsmænd afhjemlede syn på den gård, som Niels Sejersen i Ølsted af Niels Jensen, nu boende i Sjelle, fæstet har, for hvis brøstfældighed, derpå fandtes.

** Erik Nielsen i True med 6 ugers opsættelse stævnede Niels Markorsen, nu boende i Ølsted, og Jens Pedersen Huskær, nu boende i Hasle, og tiltalte dem for en kontrakt at holde, som de med ham har oprettet 19/3 1661, anlangende en gård i Tilst, de har lejet for 6 år, hvorpå resterer 2 år, og satte i rette, at de bør samme kontrakt at holde og betale hvis brøstfældighed, som fandtes på samme gård, og fremlagde deres kontrakt, hvortil de svarede, at da kontrakten blev gjort, lovede Erik Nielsen at få den skrevet på stemplet papir, hvilket han ikke efterkom, og han havde ikke holdt kontrakten med dem med tømmer tag og andet til gårdens brøstfældighed, som han havde lovet, og formente dem derfor fri at være, og af disse grunde blev de for hans tiltale tilfundet fri at være.

(25)

28/6 1665.

** Jens Pedersen, borger i Århus, på hr Johans vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Niels Christensen i Vejlby Inger Laurids Rasmussens Maren Eskildsdatter Jacob Lauridsen Mads Mikkelsen og Mikkel Andersen sst og tiltalte dem for ulydighed, de imod hr Johan Hansen har

begået, idet de var tilsagt at pløje for ham, hvilket de ikke ville gøre, samt for resterende restants, og satte i rette, om de ikke derfor bør have deres fæste forbrudt, hvilket de blev tildømt, samt at betale deres restants.

5/7 1665.

** Jacob Ladefoged stævnede Rasmus Poulsen i Spørring for vidne, og efterskrevne vidnede, at de ikke så, at Rasmus Poulsen slog Jacob Ladefoged, men de så, at Jacob Ladefoged og Peder Budfoged slog Rasmus Poulsen en stor hob hug.

12/7 1665.

** Jacob Jensen på hr Frands vegne. synsmænd afhjemlede syn på den mangel og forringelse, som fandtes på ager og eng til den ødegårds jord i Skejby, som sl Niels Mortensen havde iboet, og her Frands har i brug. varsel til menige Skejby mænd og grander.

(26)

** hr Frands Nielsen beklagede sig, at han årligt udgiver landgilde skat og tiende af 3 1/2 otting jord til den ødegård over alle tre vangskifter i ager og eng på Skejby mark, og dog ikke nyder en eneste fure jord deraf, og han klagede over en del af granderne, for de tager fremmede heste til tyring i deres hegnede jord imod deres vide og vedtægt.

** Rasmus Mikkelsen i Trige for Anders Svendsen stævnede Søren Nielsen, som tilforn boede i Elsted for 2 1/2 rigsdaler. sagen er opsat 14 dage.

** Rasmus Mikkelsen på Maren Clemendsdatters vegne stævnede Jacob Jensen i True for gæld, han var sl Anders Lydiksen skyldig, efter et pantebrev, dateret 24/10 1636 på 132 sletdaler med 28 års rente, og af 16/4 1640 på 18 daler med 25 års rente, i alt 402 sletdaler, hvorfor han pantsatte hans gård i True, han iboer, og satte i rette, om den ikke burde efterfølge Maren Clemendsdatter, og han tiltalte Peder Nielsen i Vejlby og Christen Rasmussen for gæld efter deres breve. sagen er opsat 14 dage.

19/7 1665.

** Jacob Sørensen forvalter. Rasmus Karl i Tåstrup bepligtede sig at holde rigtigt skifte efter hans sl hustrus død inden skt Mikkelsdag.

** Jacob Jensen i True på herskabets vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Jensen i Søften, som har fæstet Mikkel Lassens gård, for ulovlig pløjning, og fremlagde synsvidne 31/5, og satte i rette, om han ikke burde at lide som for uhjemlet og bøde hans 3 mark for hver fure, han har tilegnet sig, hvortil han svarede, om sådant var sket, var det ikke med hans vilje eller videnskab, hvorefter der blev afsagt dom: da der sættes i rette, om han ikke bør lide som for uhjemlet, da vidste fogden ikke det hans dom at være, men indfandt sagen for overdommeren.

(27)

** Rasmus Poulsen i Spørring. synsmænd afhjemlede syn på hans skade, og han havde 9 slag over hans arme skulder og ryg, som var blå og gule. varsel til Jacob Hansen ladefoged og Peder Budfoged på Havreballegård.

** Jacob Jensen i True med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Olufsen i Trige for at holde rigtigt skifte, hvilket han blev tildømt, eller derfor at lide dele.

** Knud Mikkelsen i Panderup på sine egne og Mads Christensen og Niels Sørensens vegne med opsættelse 7/6 stævnede Skårupgårds øvrighed angående en dom, som de agter at forhverve oven en del jord i birket, liggende til deres gårde, og gav til kende, at de var af Skårupgårds øvrighed forbudt at befatte dem med deres jord og ejendom, som ligger indenfor den opkastede grøft, som Gunde Rosenkrantz for nogle år siden lod opkaste, som han havde i deres minde, og afkortede dem en del af deres landgilde, og nu forleden har han udlagt dem for deres fulde landgilde, og formente, at samme jord herefter, som af Arilds rid, bør deres gårde at efterfølge, og fremlagde et forbuds tingsvidne af øster Lisbjerg ting 31/5, og han formente, at intet forbud burde at stedes, eftersom samme jord tilhører dem. og fremlagde et tingsvidne 5/4 anlangende markskel imellem Skårupgård Panderup og Todbjerg marker, og fremlagde et andet tingsvidne 31/5, hvori er indskrevet deres efterskrevne landgilde, hvorefter der blev afsagt dom: da ingen adkomst fremlægges af Skårupgårds øvrighed, og de er opført for deres fulde landgilde, så bør samme jord efterfølge deres ejendomme.

(28)

** Jens Pedersen i Århus på hr Johans vegne i Århus stævnede Rasmus Rasmussen i Søften imod fornyelsesdom for gæld, han og hans sl far er ham skyldig efter dom 13/7 1664, hvori han er tildømt at betale, og da han ikke mødte til gensvar, er dommen fornyet til udlæg.

(29)

** Rasmus Pedersen Skipper i Hasle med fuldmagt af Johanne Jensdatter i Hasle stævnede Mikkel Poulsen og Mikkel Rasmussen angående hendes husværelse og adskillige stykker jord, hende er tillagt og bevilget af dem, for hun oplod det boel for dem, som hendes sl husbond og hendes søn havde i fæste, og mente, de burde holde deres kontrakt. opsat 4 uger.

26/7 1665.

** Jacob Jensen i True på sit herskabs vegne påråbte Jens Jensen i Søften, om han ville tage det syn beskrevet, som af ham har været begæret, men det blev ikke begæret noget syn beskrevet.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Maren Clemendsdatters vegne stævnede Rasmus Nielsen i Lystrup for 72 daler, som han blev tildømt at betale.

** hr Johan Hansen. synsmænd afhjemlede syn på den gård i Hasle, Mikkel Poulsen og Mikkel Rasmussen påboer, hvoraf det øverste af 6 gulv hus var afbrændt og nedrevet. varsel til Johanne Jensdatter i Jørgen Jensens gård, hvor hendes gods blev ført hen, da huset afbrændte.

2/8 1665.

** Søren Jensen i Århus bag klostret til 4.ting lod fordele Jens Sørensen i Kasted for gæld, og Søren Andersen i Skejby for hans faldsmål, for han ikke har rettet for sig for en dele af Århus byting 13/11 1662.

** Jens Rasmussen i Brendstrup et afkald. Mikkel Jensen i Århus på sine egne og Christen Fregerslevs vegne gav ham afkald for hvis børnegods, hans formand sl Mikkel Nielsen havde haft at forestå for Christen Fregerslevs hustru Maren Jensdatter og Mikkel Jensens søster Maren Jensdatter, eftersom de af boet havde bekommet nogenledes udlæg.

** Mourids Hansen på Kærbygård. synsmænd afhjemlede syn på noget engjord, som Søren Elev af Kasted har liggende ved kirken, hvorpå der var gjort skade af heste eller øg, og han klagede over Anders Christensen i Amdrup, for han med vold satte sine heste på hans eng uden hans minde, og gav 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over ham.

(30)

** Jacob Jensen i True på sit herskabs vegne stævnede Jens Jensen og Niels Smed i Søften for syn, og synsmænd afhjemlede syn på et stykke eng på Søften mark, hvor de havde slået på deres egne stykker eng, samt på en del af Anne Lasdatters eng.

** Jens Pedersen Skriver, borger i Århus. synsmænd afhjemlede syn på den gård i Hasle, som Mikkel Poulsen og Mikkel Rasmussen påboer, hvor 6 gulv hus var afbrændt. varsel til Johanne Jensdatter i hendes bror Jørgen Jensens gård, hvortil hendes gods blev ført, da huset afbrændte.

** Rasmus Pedersen i Hasle, som er fuldmægtig for Johanne Jensdatter, bekendte imod synsvidnet, at hun ikke havde hendes værelse i Hasle enten til Jørgen Jensens eller andet steds, men i Århus.

9/8 1665.

** Jacob Jensen i True på herskabets vegne. Peder Olufsen i Trige lovede at holde rigtigt skifte med sine søskende, det første høsten er overstået i overværelse af øvrigheden og rettens middel.

** Poul Jensen i Vejlby et vidne. efterskrevne, som mindes op til 40 år, vidnede, at der går ikke mere end 3 ørter havre til landgilde af den gård, Poul Jensen påboer, og den 4.ørte. han kræves for, er påskrevet, da lenet blev solgt til Marselis.

** Erik Nielsen i True stævnede Niels Markorsen i Ølsted for syn, og synsmænd afhjemlede syn på den part i den gård i Tilst, han påboede og fraflyttede, for dens brøstfældighed.

(31)

** Jens Pedersen Huskær og Niels Markorsen i Ølsted. efterskrevne vidnede, at den gård i Tilst, som Erik Nielsen i True er værge for, som Jens Pedersen og Niels Markorsen 4 år havde i brug, den gjorde de rejser ægt og arbejde af til Havreballegård, og den stod øde 3 år, før de fik den i brug, og de holde den ved god hævd og magt.

** Jens Pedersen, borger i Århus, på Peder Sørensens vegne sst med 6 ugers opsættelse saggav efterskrevne mænd for gæld, som de blev tilfundet at betale ham.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Maren Clemendsdatter, sl borgmester Anders Lydiksens i Århus, hendes vegne med 1 måneds opsættelse stævnede efterskrevne for gæld efter deres breve, som de blev tildømt at betale.

16/8 1665.

** Rasmus Pedersen i Hasle stævnede Mikkel Poulsen og Mikkel Rasmussen i Hasle, og efterskrevne vidnede, at det ildsted, Johanne Jensdatter u Hasle havde, var ikke så forsvarligt, at enten hus eller gård kunne blive ved magt.

** Frands Bonde i Lisbjerg på Mourids Hansens vegne kaldte 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Anders Christensen i Amdrup for han uden vilje og minde har tyret sine heste i Søren Elevs eng.

** Jacob Sørensen på sin principals vegne. efterskrevne vidnede, at den gård i Grundfør, som Anders Sørensen påboer, efter KM benådningsbrev, som hans mor Johanne Mikkelsdatter har forhvervet, årligt har nydt afslag for en fjerding smør, indtil hans husbond bekom lenet, da er det igen blevet inddraget i den jordebog og skøde, som ham af KM er givet, og han fremlagde et tingsvidne 20/7 1662, hvori bevidnes, at i KM skøde for samme gård er påskrevet 1/2 okse at stalde, som i afskriften er rettet til 1 okse, og den gård i Søften, Jens Pedersen nu påboer, i lige måde har nydt afslag, som er blevet inddraget, og nu for retten fremstod Peder Pedersen i Grundfør med tingsvidne 30/7 1662 og Rasmus Poulsen og Søren Olufsen i Spørring med samme tingsvidne angående deres gård i Spørring, og Rasmus Poulsen i Spørring og Peder Vinter angående den gård, de påboer, og Poul Jensen i Vejlby med tingsvidne 9/8 1665 beviste, at der i deres skøder er påskrevet videre, end som af gårdene plejer at afgå, og hvis den påskrevne landgilde ikke igen bliver gårdene aftaget, bliver de derover øde, og de fattige folk i gårdene i største elendighed geråder.

(32)

** Jens Nielsen i Søften på sine egne og medbrødres vegne stævnede Peder Rasmussen i Søften imod dom for hans anpart sammelskat. opsat 4 uger.

23/8 1665.

** hr Johan Hansen i Århus havde 3.ting over Clemend Christensen i Søften for 6 skæpper byg og 6 mark for 1/2 tønde øl, som han har lånt 1659, og nu forpligtede han sig at betale gælden inden skt Mikkelsdag.

** Rasmus Pedersen i Hasle på Johanne Jensdatters vegne stævnede Mikkel Poulsen og Mikkel Rasmussen i Hasle, for de ikke ville holde deres kontrakt med hende, for hun oplod hendes gård for dem, og nu blev de i husbonden hr Johans vegne forenet, at de skal give hende årligt 2 skæpper rug og 2 tønder byg, til hendes livs ophold, så længe, hun lever.

(33)

** Frands Sørensen i Lisbjerg på Mourids Hansens vegne stævnede Anders Christensen i Amdrup, og efterskrevne vidnede, at de så hans heste stof tyret i Søren Elevs eng ved Kasted kirkegårds mur.

30/8 1665.

** Frands Bonde i Lisbjerg på Mourids Hansens vegne var i dag hans 3.kald på sandemænd, for at gøre deres ed og tov over Anders Christensen i Amdrup, for han voldeligt har tyret hans heste i Søren Elevs eng i Kasted, hvilket han ved sin højeste ed benægtede, hvorefter sandemænd gjorde deres ed og tov således, at eftersom Anders Christensen benægter at have sat hans heste i Søren Elevs eng, og det ikke bevises, da svor de ham kvit for den saggivelse, og bad dem Gud til hjælp, det var det retteste, de vidste i den sag at sværge.

6/9 1665.

** Jacob Sørensen forvalter et vidne. efterskrevne vidnede, at Frederik Schade, som før fjendetiden beboede Kærbygård, han flyttede 1657 derfra, og siden har han ikke værelse eller tilhold på Kærbygård.

(34)

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Sidsel Sørensdatters vegne i Århus efter 6 ugers opsættelse æskede dom over efterskrevne anlangende deres gæld, som de blev tildømt at betale.

13/9 1665.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Sidsel Sørensdatter, sl Mads Værns, i Århus hendes vegne stævnede efterskrevne for gæld, som de er hende skyldig, en del efter hendes sl fars og mors regnskabsbog, som hun arveligt er tilfaldet, og en del hendes sl bror hr Jacobs og hendes sl husbonds gæld, som de blev tilfundet at betale.

** sl Knud Steens hustru og arvinger gav tilkende, at skifte efter ham er berammet at holdes 22/9, hvem, der har noget at fordre, til samme tid dem at indstille og det tilkendegive.

20/9 1665.

(35)

** Jacob Sørensen forvalter stævnede menige Kasted mænd for vidne, og Jacob Jensen i True vidnede, at han på husbondens befaling var i Kasted og sagde til Kasted mænd, at når de ville have deres korn talt, skulle de skikke Jens Sørensen Bonde i Lisbjerg bud, at han skulle tælle med dem, og Jens Pedersen Markmand i Hasle og Laurids Rasmussen Balle i Søften vidnede, at de gjorde Kasted mænd forbud, at ingen af dem måtte indhøste noget af deres korn, før det blev talt med dem på ageren.

** Jacob Jensen på husbondens vegne stævnede Søren Rasmussen i Kasted imod dom for hans sigtelse imod Anders Christensen i Amdrup, som han formente, at han burde bevise. sagen er opsat 14 dage.

** Jacob Jensen på husbondens vegne gav last og klage over ung Jens Pedersen i Hasle, for han har overfaldet et kvindfolk, som tjener i gårde med ham, nemlig Mette Jensdatter, og synsmænd afhjemlede syn på hendes sår, og han gav 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov.

** Jacob Jensen på husbondens vegne. synsmænd afhjemlede syn på olden i efterskrevne skove og bønderskove i birket.

** Niels Poulsen i Tilst stævnede Maren Clemendsdatter for vidne, og efterskrevne vidnede, at den første dag, polakkerne i fjendetiden kom til Århus, da fik sl Anders Lydiksen, borgmester i Århus, af ham et par stude, men hvorledes de derom var forligt, vidste de ikke.

(36)

27/9 1665.

** Jens Jensen i Årslev på sin husbonds vegne. synsmænd afhjemlede, at de for 3 uger siden var til syn for olden på Årslev skov, og da syntes de, der kunne fedes 54 svin, og nu igen var de til syn på samme skov, og da var samme olden af frost fordærvet, så der kun kunne fedes 25 svin.

** Jacob Jensen i True på herskabets vegne stævnede menige Kasted sognemænd imod dom, formedelst de ikke har villet lade deres korn tælle, og mod forbud har indhøstet deres korn, og formente, at de burde fremskaffe kærvekorn til KM anpart korntiende, som principalen er berettiget efter skøde og adkomsts lydelse. opsat 3 uger.

** Jens Nielsen i Søften på efterskrevne i Søften lægd deres vegne med opsættelse 16/8 stævnede Peder Rasmussen i Søften og hans søn Niels Pedersen imod dom, og gav tilkende, at de plejer af de to ejendomme, de har i fæste, at betale en andel af sammelskat med dem, og Søften lægd findes indført i deres husbond Gabriel Marselis skøde, og han fremlagde et tingsvidne 1/3, og en restants og udregning over hvad, som af lægdet resterer på 4 næst forleden års tid, og formente, at Peder Rasmussen og hans søn Niels Pedersen burde betale til Clemend Christensen og hans medbrødre 35 rigsdaler, og fremlagde Gabriel Marselis skøde, dateret 5/4 1661, hvorefter Peder Rasmussen og Tomas Sørensen i Galten på hans husbond Mogens Friises vegne fremlagde først hans svar, at han er fraskiftet Gabriel Marselis og igen tilskiftet hans husbond Mogens Friis, og har betalt til ham både landgilde og skat, og dernæst fremlagde en missive, at Mogens Friis havde fra KM til forhandlet sig hans gård, samt fremlagde kvitteringer for skat og landgilde, hvorefter der blev afsagt dom: eftersom fremlægges Gabriel Marselis skøde, hvori befindes Søften lægd årligt at give 1 tønde smør 1 okse 3 1/2 mark 4 skilling, samt tingsvidne, at Peder Rasmussen og hans søn Niels Pedersen i samme sammelskat at betale er undergivet, så bør de til Clemend Christensen og hans medbrødre af betale 32 rigsdaler 2 skilling inden 15 dage.

(37)

4/10 1665.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Jens Pedersen, tjenende Anders Jensen i Hasle, for han har slået Mette Jensdatter efter syn og klagevidnes lydelse. varsel til Jens Pedersen for vidner.

(38)

** Jens Dinesen Smed i Elsted klagede over Peder Sørensen i Elsted, for han har overfaldet og slået ham, og synsmænd afhjemlede syn på hans skade, og han havde et åbent sår i hans hoved, og et slag på hans hals, og kaldte 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov efter loven.

** Rasmus Mikkelsen i Trige for Maren Clemendsdatter i Århus stævnede Las Nielsen i Terp anlangende fornyelses dom for gældssag, og fremlagde en dom 24/2, hvori han er tilfundet at betale efter sit udgivne brev, hvilken dom blev fornyet.

** Rasmus Mikkelsen på Maren Clemendsdatters vegne stævnede Jens Jensen i Elev Niels Jensen og Anders Jensen sst imod dom for gæld, de er hende skyldig, men efter påråb og intet gensvar er sagen opsat 4 uger.

** Jørgen Høg i Århus for Niels Madsen tolder med opsættelse 6/9 stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

** Jens Pedersen, borger i Århus, på Peder Sørensens vegne til 4.ting lod fordele Frands Justes, nu tjenende hr Frands i Skejby, efter dom 9/8, hvori han er tildømt at betale sin gæld, og han ikke har rettet for sig.

(39)

** Anders Mikkelsen i Lisbjerg stævnede Jens Jensen i Vejlby og Søren Jensen sst, eftersom han af skøder og købebreve formener, at de to mænd på deres hustruers vegne med andre søskende har solgt til hans sl formand halvparten af sl Peder Sørensens gård i Lisbjerg, og for samme parter betalt dem 90 daler, hvorefter de har bortskødet samme parter, og satte i rette på hans hustru og stedbørns vegne, at de bør betale dem 116 daler inden 15 dage. sagen er opsat xx uger.

11/10 1665.

** Peder Nielsen i Skjoldelev begærede 3.ting over Niels Pallesen i Søften, for han ikke vil betale ham 2 rigsdaler for kost og tæring efter landstingsdom 29/3, men han blev frikendt for delemål, men blev tildømt at have indvisning i hans bo efter 15 dages forløb, hvis han ikke der forinden har betalt.

** Frands Sørensen i Lisbjerg på Mourids Hansen på Kærbygård hans vegne stævnede Søren Nielsen, og efterskrevne vidnede, at de hos Søren Rasmussen i Kasted og gjorde forbud på en ko, som var Søren Nielsens, og de var hos Rasmus Eriksen og forbød ham at give ham sin løn, indtil så længe han har betalt Mourids Hansen hvis, han er ham skyldig.

** Peder Olufsen i Trige. Rasmus Tomasen sst på hans hustrus vegne skødede til ham og hans hustru Maren Pedersdatter så megen lod og arvepart, som hans hustru Karen Olufsdatter er tilfaldet i den halve gård, hun er født i, og Peder Olufsen påboer, og Rasmus Tomasen tilstod, at Peder Olufsen havde betalt for hvis arv hun af løsøre efter hendes sl far kan tilfalde på skifte, og Peder Olufsen og hans bror Rasmus Olufsen opkrævede mænd at skifte arvingerne imellem, og deres mor hendes aftægt.

18/10 1665.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 3.kald på sandemænd at gøre deres tov over Jens Pedersen, tjenende Anders Jensen i Hasle, for sår og skade, han har gjort på Mette Jensdatter sst.

(40)

** Jacob Jensen kaldte 2.kald på sandemænd at gøre ed og tov over Peder Sørensen i Elsted for bordag, han har begået på Jens Dinesen Smed sst.

** Tomas Pallesen i Søften gav last og kære over Christen Nielsen i Riis hans tjenestedreng Søren Lassen og hans søn Las Christensen, for de tog 3 af hans svin fra hans dreng 24/9, da han ville genne dem over til Søften mark til de andre hans svin, som var løbet fra ham, hvilket bevidnedes.

** Jens Pedersen i Århus på Jørgen Kruses vegne. efterskrevne hans tjenere i Åby vidnede, at de efter fuldmægtig Jens Pedersens befaling var ved Kærbygård at yde Mourids Hansen deres brændsvin, men de er ikke blevet kvitteret for dem, eftersom han ikke var hjemme.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne med opsættelse 27/9 stævnede menige Kasted sognemænd, for de ikke har ville lade deres korn tælle af hans principals fuldmægtig Jens Sørensen Bonde i Lisbjerg, og de har indhøstet deres korn utalt, og formente, de burde at fremskaffe kærvekorn til KM anpart tiende, som principalen er berettiget, og herimod blev fremlagt Mourids Hansens indlæg, at han på Frederik Schade til Tandrup hans vegne har annammet tiende af Kasted sogn, efter hans fæstebrevs indhold, og blev fremlagt samme fæstebrev, dateret Århus 8/7 1665, samt kvitteringer til Kasted sognemænd for deres betalte tiende, hvorefter der blev afsagt dom: da Mourids Hansen ikke fremlægger fuldmagt, så bør de Kasted mænd levere deres tiende i kærver på Havreballegård.

(41)

** Christen Nielsen i Eskerod på hr Rasmus vegne i Skødstrup stævnede Poul Espensen i Elsted Jørgen Sørensen og Rasmus Sørensen sst for resterende tiendekorn for 7-9 år. sagen er opsat 6 uger.

** Jens Sørensen Bonde i Lisbjerg med opsættelse 6/9 stævnede Jens Mikkelsen for et forløfte, han for Jens Mikkelsen til Niels Mogensen, borgmester i Randers, har i været, og for ham måttet betale, og da Jens Mikkelsen ville fragå sagen, da lagde Jens Sørensen hånd på bogen svor ved sin højeste Gud og salighed, at han betalte samme penge, som var for en fjerding smør, han ikke kunne yde, hvorefter der blev afsagt dom: efterdi det med Niels Mogensens påskrift på brevet bevises, at Jens Bonde har betalt samme penge for Jens Mikkelsen, så tilfindes han at betale.

25/10 1665.

(42)

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne stævnede Jens Pedersen Soldat, tjenende Anders Jensen i Hasle, for sår og skade, han har gjort Mette Jensdatter, tjenende Anders Jensen, og æskede fylding sat på sandemænd, og blev opnævnt efterskrevne to mænd, som tog hver andre i hånd og fyldte sandemænd til at gøre deres ed og tov, og efterskrevne sandemænd gjorde deres ed og tov

således, efterdi det med tingsvidner bevises, af Jens Pedersen har slået Mette Jensdatter, så svor de ham et fuldt vold til.

** Rasmus Nielsen i Hasle stævnede Peder Nielsen i Årslev og Clemend Christensen i Søften for gæld. opsat 4 uger.

** Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård, bød sig i rette at ville føre vidner i den sag om Kasted tiende, men da der tilforn er ganget dom i sagen, så turde dommeren ikke vidner i samme sag at udstede beskrevet, imens samme dom står ved sin fuldmagt usvækket.

** Peder Olufsen i Trige et skiftebrev. efterskrevne, som af Rasmus Olufsen i Ølsted på sine egne sin mor og andre deres søskende deres vegne, var opnævnt 11/10 at være vurderingsmænd på skifte efter hans sl far Oluf Pedersen, som boede og døde i Trige, og af hans bror Peder Olufsen, som besidder gården, for deraf at kunne erfares, om noget af løsøret over den bortskyldige gæld kunne blive til deling imellem hans efterladte børn, som er: Peder Olufsen Rasmus Olufsen Las Olufsen Christen Olufsen, som er hver sin egen værge, Peder Olufsen på Rasmus Tomasens hustru Boel Olufsdatters vegne, Tomas Mortensen i Ølsted på hans hustru Maren Olufsdatters vegne, og tre piger, som er ubemandede, Boel Mette og Edel, og deres søsterbarn Oluf Nielsen, som er tilværende i boet, og først blev akkorderet om efterskrevne, som børnenes mor af Peder Olufsen, som beboer gården, årligt skal gives, formedelst hun for alderdom og skrøbelighed har afstået gården, og derefter blev den bortskyldige gæld opskrevet, som beløb sig til 155 sletdaler, hvorefter var så til deling 11 daler på 13 søsterlodder.

(43)

2/11 1665.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne kaldte 3.kald på sandemænd at de om 8 dage møder at gøre deres ed og tov over Peder Sørensen i Elsted for sår og skade, han har gjort Jens Dinesen Smed i Elsted.

** Jacob Jensen på Maren Clemendsdatters vegne i Århus med opsættelse 4/10 stævnede Jens Jensen i Elev Niels Jensen og Anders Jensen imod dom for gæld efter deres brev, dateret Århus 20/12 1664, som de blev tildømt at betale.

** Anders Svendsen i Elsted stævnede Jesper Rasmussen for 4 daler, som han er ham skyldig. sagen er opsat 14 dage.

** Jacob Jensen tillyste, at ingen må tage svin af husbondens skove, før de har betalt oldengæld for dem, som det sig bør.

(44)

** Jacob Jensen med opsættelse 20/9 stævnede Søren Rasmussen i Kasted, for han har sigtet Anders Christensen i Amdrup for at have sat sine heste voldeligt i hans eng, som bevises med tingsvidne 2/8, og satte i rette, om han ikke derfor bør lide dele, hvis han ikke kan bevise det, hvilket ham blev tildømt.

8/11 1665.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne stævnede Peder Sørensen i Elsted begærede, og efter fyldingsmænd havde fyldt sandemænd til at gøre deres ed og tov over ham, fremstod han og beviste med tingsvidne af øster Lisbjerg ting 28/10, at han havde gjort nødværge, og for den årsags skyld svor sandemændene ham kvit for samme voldssag.

** Eske Poulsen i Panderup. efterskrevne vidnede, at i den bedste bygsæd blev hans to bedste øg borte, som han først fandt midt på sommeren, hvorover hans bygsæd blev forkrænket, og det lidt, han fik sået, blev ikke sået, før de andre deres sæd var sået, og det er ikke tjenligt at yde hans husbond.

** Jens Pallesen i Herst for Peder Sørensen i Ravnholt stævnede Anders Jensen i Gjellerup imod dom for 20 sletdaler efter hans brev, dateret Gjellerup 17/12 1649, som han blev tilfundet at betale.

15/11 1665.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne æskede 3.ting over Kasted mænd, for de ikke har ladet tælle deres korn at tiende af, og de blev tilfundet at lide delemål i dag 8 dage, hvis de ikke ellers taler minde.

(45)

** Jacob Jensen æskede 3.ting over Søren Rasmussen i Kasted, for nogle ubevislige ord, han har sigtet Anders Christensen i Amdrup for, og der blev tilstået 3.ting, eftersom dom for delemål over ham var faldet.

** Peder Knudsen underskriver stævnede Hans Jensen i Terp imod dom for 10 rigsdaler, som han er kam skyldig, og som han blev tilfundet at betale.

** Lucas Utrecht i Århus på hans mors vegne stævnede Jens Baltsersen i Søften imod doms fornyelse anlangende 3 ørter byg og 3 ørter rug, som rester af Søften sogn, hvilken fornyelse blev efterkommet.

** Peder Lassen i Terp og Las Nielsen sst stævnede Poul Nielsen i Terp, og klagede over ham, for han har overpløjet en del af deres rugsæd ved Græshøj på Terp mark, og Rasmus Mogensen klagede over ham for det samme.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 1.kald på sandemænd at gøre tov over Poul Nielsen for sådanne modvillige bedrifter.

22/11 1665.

** Niels Lassen i Terp med flere vidnede, at for 3 uger siden så de at Poul Nielsen i Terp ompløjede rugen, som var sået ved Græshøj.

** Peder Lassen i Terp Rasmus Mogensen og Las Nielsen sst et vidne. efterskrevne vidnede, at før Poul Nielsen kom til at bo i Terp, da har menige Terp mænd, når der skulle indtages noget jord i

fælleden eller skovsland, samtlige med hver andre udgået og samtykket, at enhver kunne få lige så meget, som enhver komme tilkomme med rette, og i lige måder sagde de, at Poul Nielsen har indtaget nogle stykker i skovsland, som ikke kan tilkomme ham i hans mål, og det første år, han kom til Terp at bo, som var ved påske 3 år, da indtog han et stykke jord norden for Græshøj, og siden har han pløjet i jord, som lå i andres mål, og sået i jord, som ikke tilforn har været pløjet eller ført sæd i.

(46)

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne gav tilkende, at er hans 4.ting til efterskrevne Kasted mænd for delemål at lide i dag efter dom 18/10, hvori de er tilfundet KM anpart korntiende at levere på Havreballegård, som de ikke har efterkommet, hvorimod flere Kasted mænd lod læse en landstings stævning over dommen, samt et indlæg, at de leverede tienden til forpagteren på Kærbygård, før forbudet på tienden blev gjort, og formente dem derfor ingen delemål at overgå, hvorefter høringe meldte førnævnte Kasted mænd fordelt, indtil de retter for dem.

** Jacob Jensen lod fordele Søren Rasmussen i Kasted efter dom 2/11 for ubevislige ord mod Anders Christensen i Amdrup, at han har sat sine heste voldeligt på hans eng, og ikke bevisliggjort det.

** Niels Tomasen i Koldkærgård. Jens Sørensen i Lisbjerg tilstod at have forleden høst talt Niels Tomasens korn i Koldkærgård efter forvalter Jacob Sørensens befaling, og givet ham forlov det at indtage.

(47)

29/11 1665.

** Rasmus Mogensen i Terp på hans bror Rasmus Mogensens vegne. efterskrevne vidnede, at for et år siden blev lille Rasmus Mogensen forligt med hans morbror Jens Rasmussen i Hinnerup, at han skulle give ham 2 rigsdaler for at føde 2 øksne vinteren over, og han betalte ham samme penge, og nu klagede lille Rasmussen over sin morbror, for han ikke har villet skaffe ham sine øksne igen.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Poul Nielsen i Terp, for han har vildeligt ompløjet Peder Lassens rug.

** Jens Bonde i Lisbjerg på Jens Mikkelsens vegne i Trige til 3.ting lovbød 4.parten af den gård, han påboer. varsel til Anne Nielsdatter i Vejlby Peder Nielsen i Trige Oluf Nielsen og Ester Nielsdatter i Gjesing.

** Johan Arentsen i Århus stævnede efterskrevne for gæld, og lod vurdere noget pant, som var pantsat ham for gæld, og tilbød dem samme pant at indløse, og satte i rette, at de pligtig er at betale inden 15 dage. sagen er opsat til snapsting.

(48)

** Christen Nielsen i Eskerod på hr Rasmus vegne i Skødstrup stævnede Jørgen Sørensen i Elsted og Rasmus Sørensen sst anlangende gæld for efterskrevne resterende tiende og nannest, som de blev tilfundet at betale.

6/12 1665.

** Poul Jensen i Vejlby på Kirsten Sørensdatters vegne i Trige. Jens Mikkelsen i Trige skødede fra sig og arvinger og til hans hustru Kirsten Sørensdatter og hendes arvinger den 4.part af den selvejer bondegård, han iboer, som er halvdelen af hvis, ham selv i samme gård er skødet.

** Rasmus Mikkelsen i Trige et vidne. Jacob Sørensen, forvalter på Havreballegård, advarede hans principals tjenere, dem, som rester med en skæppe nødder, som de i år var advaret at plukke deres husbond, de skulle uden forsømmelse lade dem blive ydet, og dertil svarede Rasmus Mikkelsen på medtjenernes vegne, at de ikke ville undse dem at ville skaffe deres gode husbond en skæppe nødder, som de befrygtede, det skulle blive dem et årligt pålæg, hvortil Jacob Sørensen svarede, at de skulle ikke frygte det, han ville forsikre dem ved tingsvidne.

(49)

13/12 1665.

** Jacob Sørensen på hans principals vegne tilspurgte efterskrevne, om de nogen sinde her ved tinget har hørt eller set to ting på een dag at være holdt, hvortil de svarede, at det havde de aldrig fornemmet. varsel til Mourids Hansen på Kærbygård og efterskrevne menige Kasted mænd.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Maren Clemendsdatters vegne i Århus. Las Nielsen i Terp overdrog til Maren Clemendsdatter en tønde rugsæd, som er sået i efterskrevne jord, som han overdrager hende i sin gælds betaling.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 3.kald på sandemænd i dag 8 dage at gøre deres tov over Poul Nielsen i Terp, for han voldeligt har ompløjet en del Peder Lassens og Rasmus Mogensens rugsæd.

(50)

** Anders Svendsen i Elsted med opsættelse 2/11 stævnede Jesper Rasmussen i Elsted imod dom for 4 daler 10 skilling, han er ham skyldig, som han blev tilfundet at betale.

** Palle Nielsen birkefoged til 3.ting oplyste et føl, som er kommet til ham, hvor rette ejermand kan få det igen.

29/12 1665.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne begærede fylding på sandemænd, og efterskrevne fyldte sandemændene at gøre deres tov, og blev fremlagt klagevidne 15/11 og tingsvidner 22/11 om Poul Nielsens bedrifter, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og tov, at da det med tingsvidner bevises, at Poul Nielsen voldeligt har ompløjet og ødelagt en del Las Nielsens rugsæd, svor de ham et fuldt vold over.

** Frands Sørensen Bonde i Lisbjerg på sl Søren Tomasens børns vegne. vurderingsmænd tilstod, at de 27/11, som var 30. dagen efter sl Søren Tomasens døs, var de forsamlede med birkets betjente i hans efterladte med i kapitelsridefogdens nærværelse, samt den sl mands børn Anne Sørensdatter Johanne Sørensdatter og Maren Sørensdatter deres morbror Frands Rasmussen i Spørring på deres vegne, hans overværelse, at overlægge gods og gæld, og da kreditorerne af boens formue var betalt, havde børnene efterskrevne fæmon og løsøre at dele dem imellem, og blev forhandlet, at Niels Christensen, som har fæstet gården, skal overføde børnene den ko, som de havde beholdt.

(51)

** dette år ende.

1666.

** sandemænd i birket er ligesom forgangen år.

(52)

10/1 1666.

** Peder Lassen i Terp på menige Terp granders vegne havde 4.ting til Poul Nielsen i Terp for 18 skæpper vinterbyg, som han efter grandernes vedtægt tilkommer at give til dem, for hans fæmon har gjort skade, og høringer målte Poul Nielsen delt, indtil han retter for sig.

** Jens Pedersen i Århus på mester Johan Rhodiuses vegne. synsmænd afhjemlede syn og vurdering af den rug, Jon Nielsen havde sået til den gård, han iboede, og af den rug, Poul sst såede.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne med landstings stævning stævnede Gunde Rosenkrantz til Skårupgård for vidner og dom anlangende en eng, som kaldes Dejholm, som Gunde Rosenkrantz har i fæste, og ikke afgiften og rettigheden deraf i nogle år har klareret, og formente, at samme fæste på samme eng måtte være forbrudt. sagen er opsat 4 uger.

(53)

17/1 1666.

** Jacob Lauridsen i Vejlby til 3.ting oplyste en kviekalv, som er kommet til ham på marken, som han tog til foder med sine egne for medynk.

** Palle Nielsen birkefoged et vidne, og efterskrevne vidnede, at de så og hørte 11/10, af Peder Nielsen i Skjoldelev ville have 3.ting for dele over Niels Pallesen i Søften for 2 daler, landsdommerne havde tilfundet ham at give ham, hvortil Niels Pallesen formente, at det var imod loven at lide dele, hvor der kunne søges, og af den årsag blev Niels Pallesen tildømt at betale de 2 daler med pågående omkostning.

** Peder Balle i True gav Rasmus Mikkelsen i Trige fuldmagt til på hans vegne at give Rasmus Andersen i Tåstrup afkald for hvis arv, hans hustru kunne tilfalde efter Rasmus Andersens sl hustru.

** Jacob Jensen i True på husbondens vegne stævnede menige Terp mænd, for de har pløjet en del skovland uden husbondens minde, og formente, de derfor burde være i deres husbonds minde. sagen er opsat 4 uger.

24/1 1666.

** Jørgen Hansen, borger og handelsmand i Århus, med opsættelse 13/12 stævnede Jens Mikkelsen i Lisbjerg og Jens Jensen i Vejlby imod dom for efterskrevne gæld, som de blev tildømt at betale.

(54)

** Jacob Sørensen forvalter og hans restantsskriver Poul på deres principals vegne stævnede hans efterskrevne tjenere for restants af landgilde, som de blev tildømt at betale, og anlangende anden gæld blev sagen opsat 6 uger.

31/1 1666.

(55)

** Rasmus S Normand stævnede Tomas Mortensen i Ølsted imod dom for gæld efter fuldmagt af Envold Christensen af Halling. sagen er opsat 4 uger.

7/2 1666.

** Las Olufsen i Trige stævnede Søren Mortensen i Trige for 13 skæpper rug og 1 rigsdaler. sagen er opsat 4 uger.

** Rasmus Andersen i Tåstrup et skiftebrev. efterskrevne tilstod, at de 11/1 var i Rasmus Andersens gård for at skifte og dele hvis gods og formue, som fandtes efter sl Maren Ibsdatter, hans sl hustru, imellem ham og den sl kvindes arvinger, nemlig Frands Christensen i Spørring Niels Christensen i Karlby Jesper Nielsen i Astrup Rasmus Nielsen sst på hans kone Mette Nielsdatters vegne Christen Jensen i Røved Rasmus Mikkelsen i Trige på hans hustru Elle Jensdatters vegne Peder Balle i True på hans hustru Karen Jensdatters vegne Søren Poulsen i Spørring på hans hustru Maren Jensdatters vegne og Christen Bonde på hans hustrus vegne, og godset blev registreret og vurderet, og imod gælden likvideret, hvorefter efterskrevne gods tilfaldt arvingerne efter lodkastelse, og de blev efter lang akkordering og stridighed forligt om rugsæden.

(56)

** Rasmus Andersen et afkald. Rasmus Mikkelsen i Trige på sin hustrus vegne gav ham afkald for samme arvelod, og efter fuldmagt af Niels Christensen i Karlby Jesper Nielsen i Astrup, Rasmus Nielsen sst og Peder Rasmussen Balles vegne i True, såvel som på Jens Lauridsens vegne i Århus efter fuldmagt, og takkede ham godt for godt skifte og jævning.

** Peder Olufsen i Trige stævnede Rasmus Olufsen i Trige og Søren Jensen sst imod dom og fremlagde en dom 3/2, hvori de blev tildømt at betale ham 11 mark, som de ikke har villet betale, og dommen blev fornyet til udlæg.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Niels Villumsens vegne, som tjener Sidsel, Mads Værns i Århus, stævnede Søren Rasmussen i Kasted imod dom angående hans brev til sl hr Jacob Sørensen, som boede og døde i Linå, lydende på 7 daler 2 mark 10 skilling, dateret 21/11 1663, og samme brev er på skifte efter sl hr Jacob i hans gælds betaling udlagt. opsat 6 uger.

** Jacob Jensen i True på sin husbonds vegne stævnede Jens Nielsen i Tilst og tiltalte ham for hemmeligt og ulovligt skifte at have holdt efter hans sl hustru, om han ikke derfor bør straffes, so KM forordning overtræder. sagen er opsat 6 uger.

(57)

14/2 1666.

** Jens Pallesen i Herst på Anders Kruses vegne lod fordele efterskrevne for gæld.

** Rasmus Mikkelsen i Trige lod fordele Eske Poulsen i Panderup for 1 1/2 kirkelam, han resterer med til kirken, mens han var kirkeværge.

21/2 1666.

** Jacob Jensen i True på hans husbonds vegne med 6 ugers opsættelse med landstings stævning stævnede Gunde Rosenkrantz til Skårupgård imod dom, som Gabriel Marselis agter at forhverve angående en eng Dejholm, som han har i fæste, hvoraf han ikke har ydet afgift eller jordskyld, om ikke hans fæste derfor bør være forbrudt, og da han ikke holder dug eller disk på Skårupgård eller andetsteds i landet, blev fæstet fradømt ham.

** Jacob Jensen på husbondens vegne. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne jord på Terp mark, hvor meget deri kunne sås.

(58)

** Peder Selgensen, borger i Århus. Jens Nielsen i Tilst pantsatte til ham så meget i den bondegård, han påboer, som kan bedrage sig 40 sletdaler til underpant for hans barn, som Peder Selgensen er morbror til, for hvis arv, det efter sin mor kunne tilfalde.

28/2 1666.

** Peder Simonsen og Søren Mortensen i Ølsted. efterskrevne vidnede,at Peder Simonsen Søren Mortensen i Ølsted Rasmus Pedersen i Vejlby og Christen Sørensen i Søften er forarmede, og deres sæd så ringe i år, at de ikke formår at yde deres landgilde til deres herskab.

** Mourids Hansen stævnede Peder Simonsen i Ølsted og Søren Sørensen for gæld, som de blev tildømt at betale.

** Rasmus Sørensen i Grundfør på kirkens vegne lod fordele Niels Christensen i Grundfør og Jens Rasmussen i Hinnerup for resterende kirkekorn.

(59)

7/3 1666.

** Mourids Hansen stævnede Jacob Sørensen på Havreballegård og i Århus, hvor han holder hus, og skrev på porten, samt tingskriver Jens Pedersen, og stævnede efterskrevne mænd, som vidnede om et 24 mands vidne, om de 24 mænd havde aflagt deres vidne efter recessen, eller ej.

(60)

** Jens Sørensen Bonde i Lisbjerg. Frands Christensen i Søften bekendte, at han havde godvilligt udlagt til Jens Bonde efterskrevne fæmon for den gæld 14 rigsdaler, som Jens Bonde har lovet for ham til øvrigheden for stedsmål,af den gård i Søften, han i fæste tog forgangen år.

** Jens Poulsen i Åby. efterskrevne vidnede, at han er så forarmet og udskattet, at han ikke ejer hest hoppe so eller ko og ej har korn at så eller æde.

** Jacob Jensen i True på husbondens vegne med 6 ugers opsættelse efterskrevne Terp mænd og tiltalte den for en del skovsland, de uden husbondens minde har brudt og iført sæd på Terp mark, og fremviste et synsvidne 21/2, hvortil efterskrevne, som mindes op til 50 år, vidnede, at samme skovsland har været brugt med sæd til Terp, så længe, de kan mindes, hvorefter der blev afsagt dom: da det med tingsvidne bevises, at de har brudt en del jord skovsland på Terp mark, så har de forbrudt dem imod deres herskab, og bør derfor være i herskabets minde.

(61)

** Rasmus Mogensen. Groers Madsen i Lisbjerg bekendte, at den håndskrift, som Rasmus Mogensen gav ham 1653, den var forlov for Poul Nielsen i Lisbjerg for nogle hug, Poul havde givet Groers Madsen, og samme håndskrift har Rasmus Mogensen betalt Groers Madsen, uden 1/2 tønde øl blev ubetalt, og samme år havde Groers Madsen lejet et stykke jord af Poul, som da boede i Lisbjerg, og han formente ham afgrøden, med mindre han ville levere ham hans svoger Rasmus Mogensens brev i Terp, og Groers Madsen ønskede sig i helvedes afgrund, om han havde givet Poul Nielsen fuldmagt til at tiltale Rasmus Mogensen for samme brev.

** herredsfogeden forhvervede dom over efterskrevne, som er ham skyldig for brevpenge og i andre måder, som de blev tilfundet at betale inden 15 dage, eller have indvisning.

(62)

** herredsfogeden på Jørgen Kruses vegne stævnede alle hans kannikketjenere i Åby for deres restants, som de blev tildømt at betale.

** Jens Jensen i Grundfør stævnede Søren Madsen i Grundfør for dom for gæld efter hans brev, lydende på 7 daler 20 skilling, dateret 16/1 1648, som han blev tildømt at betale inden 15 dage.

(63)

14/3 1666.

** Tyge Holst på Jørgen Hartvig til Skovgård hans vegne lod fremlægge to afsigelsesbreve, at da der findes nogen gæld efter deres sl far Jørgen Hartvig til Terpgård, så frasiger Jørgen Hartvig Jørgensen Bendix Hartvig og Elsebet Hartvig dem, at de vil arve eller gælde deres sl far.

** Frands Sørensen Bonde i Lisbjerg lod læse og påskrive en seddel fra Helle Væver, at Jens Lassen i Århus har at oppebære af Lisbjerg sognemænd tiendekornet, som hendes sl bror Aksel Værn tilkommer, hvorfor sognefolkene anbefales at levere det til ham, og han siden lader reparere på kirken hvis brøstfældigheds fornødenhed kunne udkræve.

** Søren Mortensen i Ølsted afsagde og frasagde sig den gård, han påboer i Ølsted, som han ej længere vil besidde eller svare til nogen afgift.

(64)

** Rasmus Mogensen i Terp på Niels Nielsen og hans mors vegne i Århus lod fordele efterskrevne for gæld.

21/3 1666.

** Jens Bonde i Lisbjerg fremlagde et skriftligt syn, afholdt 14/3 1666, angående kirkens brøstfældighed.

** Jens Sørensen lod fordele efterskrevne for kirkens tiende.

** Tomas Mortensen i Ølsted til 3.ting lovbød den lod og part, som han efter hans sl barn Sidsel Tomasdatter er tilfaldet i den selvejer bondegård, Jens Sørensen Bonde nu iboer.

(65)

28/3 1666.

** Mads Andersen af Århus på Jacob Mikkelsens vegne, forrige skriver på Havreballegård, stævnede efterskrevne for hvis, de er ham skyldig, der iblandt Jens Christensen i Søften og hans bror Clemend Christensen sst. sagen er opsat 4 uger.

4/4 1666.

** Niels Rasmussen i Hallund. efterskrevne, som mindes op til 40 år, vidnede om ret skel mellem Poul Lauridsen og Niels Rasmussen til en eng, som altid har ligget til Niels Rasmussens gård, og der har aldrig været givet last og klage derpå før nu, der tvistes derom.

(66)

** hr Niels i Brabrand. efterskrevne, som var opmeldt at være vurderingsmænd til hvis gæld, Jens Poulsen i Brabrand var tildømt at betale hr Niels Nielsen, som beløb sig til 27 daler 12 skilling, afhjemlede vurdering af hans rugsæd for denne sum, som han kunne beholde, såfremt han betalte ham inden 15 dage.

** Simon Pedersen i Århus, degn til Skejby sogn, lod fordele efterskrevne for hvis byg, de er ham skyldig for hans løn.

11/4 1666.

** Anselmus von Podevold til Lyngbjerggård stævnede hans tjener Jens Poulsen i Brabrand imod dom for efterskrevne landgilde, som han blev tildømt at betale inden 15 dage.

** Anselmus von Podevold stævnede Jens Poulsen og saggav ham, for han ikke har ydet hans landgilde i rette tide og for oversiddelse med ægt og arbejde, og formente, han derover hans fæste at have forbrudt, og da Jens Poulsen ikke fuldkomment vedgik saggivelsen, blev sagen opsat 5 uger.

** Niels Mikkelsen i True på husbond Gabriel Marselis vegne stævnede Frands Jensen i Yderup for dom, for han uden afsigelse er gården entviget og rømt, og ikke svaret husbonden den rettighed og herlighed af samme gård, som er selvejergods, at samme rettighed derover at have forbrudt. sagen er opsat 4 uger.

(67)

** Søren Simonsen i Lisbjerg på sin husbond Aksel Værns vegne stævnede Hans Jensen i Terpgård imod dom, for han ikke i 2 år har klareret hans korntiende, som er årligt 4 tønder byg 6 tønder havre og 2 tønder rug, hvortil han svarede, at han havde adskillige kvitteringer. opsat 4 uger.

** Søren Simonsen stævnede Jens Mikkelsen i Lisbjerg Kirkegård for resterende landgilde, hvilket han tilstod, og blev tildømt at betale.

** Anders Mikkelsen i Lisbjerg efter fuldmagt af sin hustrus søskende og svogre, samt på Jens Mikkelsens vegne i Tilst lovbød deres lodder og parter i den selvejergård sst, Jens Nielsen iboer, som er deres bror, som dem arveligt efter deres sl far er tilfaldet. varsel til Peder Selgensen, borger i Århus.

18/4 1666.

** Jacob Jensen i True på herskabets vegne fredlyste Dejholm enge og Mølhave enge under et fuldt vold, om nogen deres fæmon deri kunne findes.

** Mads Nielsen i Lisbjerg spurgte Rasmus Mikkelsen i Trige, hvorfor han ikke vil betale han sin hest, som blev udskrevet det år, fjenden kom ind, til stykhest, hvoraf han en part havde annammet betaling, og dog intet havde betalt ham, hvortil han svarede, at så snart han kunne få udlæg efter en dom, så skulle han få hans betaling.

25/4 1666.

(68)

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne. efterskrevne vidnede, at Søren Sørensen og Peder Knudsen i Skejby førte 2 læs skattekorn af Maren Sørensdatters gård sst og førte det ind i Søren Jensens gård, og det var på den tid, hun havde sin gård forløbet.

** Jacob Jensen på herskabets vegne stævnede Søren Jensen i Skejby imod dom, for han har indtaget ulovligt gods i hans hus og gemme, og satte i rette, om han ikke bør derfor at lide, som for andet uhjemlet. sagen blev opsat 4 uger.

** Jacob Jensen på herskabets vegne kaldte 1.kald på sandemænd, for at gøre deres ed og tov over Søren Sørensen og Peder Knudsen for de uden hjemmel har ført 2 læs skattekorn af Maren Sørensdatters gård.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne stævnede hr Peder i   Ørum og Oluf Christensen i Århus, om de vil have noget at svare som jorddrot til den gård i Amdrup, som Jens Andersen Karlby, som boede og gøde i Århus, havde haft skøde på, som Peder Christensen Hvid sidst påboede, anlangende dom på samme gård, som ikke besiddes, men står ganske øde, og hverken svarer herlighed med ægt og arbejde eller landgilde, og satte i rette, om jorddrotten ikke lader den besætte, og deraf udreder skat landgilde ægt og arbejde, om den ikke, så vidt bonderettigheden angår, bør være forfaldet og tilhøre Gabriel Marselis. opsat 14 dage.

** Jacob Jensen i True på principalens vegne. synsmænd afhjemlede syn til den gård i Yderup, Frands Jensen påboede og frarømte, og som står øde.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Maren Clemendsdatters vegne stævnede Erik Nielsen i True anlangende 300 sletdaler, han er hende skyldig, som han blev tildømt at betale.

** Rasmus Mikkelsen stævnede Erik Nielsen i True og tiltalte ham for et pant, som han til sl Anders Lydiksen har pantsat, den gård i Tilst, Jens Jensen tilforn iboede og afdøde, for 122 daler. opsat 14 dage.

(69)

** Rasmus Mikkelsen for mester Christen Blichfeld stævnede Jens Rasmussen i Hinnerup og fremlagde en dom 7/11 1655,, hvori han er tildømt efter et forløfte at betale hovedstol og rente, og samme dom blev fornyet.

2/5 1666.

** Anselmus von Podevold. Jens Jensen i Lyngby bekendte, at han er ham 15 mark skyldig af forganget års landgilde, som han lovede at betale.

** Clemend Christensen i Søften på kirkens vegne med opsættelse 4/4 tiltalte efterskrevne for resterende tiende, som de blev tilfundet at betale inden 15 dage.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Maren Clemendsdatters vegne stævnede efterskrevne imod dom anlangende gæld, som de blev tilfundet at betale.

** Jacob Jensen i True på hans principals vegne fremlagde en forseglet restants på hvis, en del af de forarmede bønder i birket resterer med af forganget års landgilde, hvortil de svarede, at de ikke kunne formå det i år at betale, formedelst de store skatter soldaterhold og andre udgifter.

** Jacob Jensen. synsmænd afhjemlede syn på en del øde gårdes ejendom, som ingen ville tage i fæste, og som de, der påboede dem, er frarømt, først i Hasle, som Rasmus Poulsen og Jens Pedersen påboede, og Mads Jensen påboede, en gård i Skejby, Simon Christensen fradøde, og hans efterladte enke frarømte, en gård i Lisbjerg, Christen Niels Møller påboede, et boel i Tåstrup, Poul Jensen havde i fæste, en gård i Spørring, Søren Rasmussen påboede, og hans formand Peder Tomasen har frarømt, endnu en halv gård sst, som Rasmus Nielsen frarømte, og den gård i Amdrup, Peder Christensen, og den gård, Mogens Hansen og den halvgård Ib Rasmussen påboede og frarømte, og den gård i Søften Mikkel Smed har påboet, og den gård i Yderup, Frands Jensen påboede og ejede og frarømte, og en gård i Hårup Søren Tomasen påboede, og de står ganske øde.

(70)

** Jacob Jensen stævnede Erik Nielsen i True for hvis, han resterer med af hans landgilde. sagen er opsat 4 uger.

9/5 1666.

** Søren Andersen i Skejby. synsmænd afhjemlede syn på dem gård i Skejby, som Anders Rasmussen tilforn i fæste havde, og Søren Andersen i fæste har taget, hvis brøstfældighed derpå findes.

** Frands Nielsen i Lisbjerg gav last og klage over Rasmus Møllers to karle i Røde mølle, ved navn Christen Rasmussen og Rasmus Rasmussen, for de har hugget en risbøg i hans skov, som til et læs ved, og hans hustru Maren Rasmusdatter frapantede dem 2 økser og en tømme, som efterskrevne, der iblandt Frands Nielsens bror Niels Nielsen i Lisbjerg, bevidnede.

(71)

** Rasmus Andersen i Tåstrup et pant. Tomas Jensen i Trige bekendte at være ham skyldig 20 sletdaler, hvorfor han pantsatte ham en broderlod i den gård, han iboer, til han bliver skadesløst betalt.

** Jacob Mikkelsen, skriver på Rosenholm, stævnede efterskrevne KM tjenere for deres resterende landgilde, som de blev tilfundet at betale.

** Jacob Mikkelsen efter 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for hvis, han udlagde for dem til kirkelys, som de blev tildømt at betale.

(72)

16/5 1666.

** Jens Sørensen i Spørring klagede over Anders Madsen i Ørum, for han uden hans minde har taget en hest fra ham, som han havde skiftet og tiltusket sig fra ham imod en hoppe, og efterskrevne vidnede om handelen.

** Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård. efterskrevne vidnede, at Rasmus Pedersen i Vejlby Søren Mortensen i Ølsted Peder Simonsen sst Christen Sørensen i Søften på en halvgård og Rasmus Pedersen Vestergård i Trige på et boel, de er formedelst skat og misvækst så forarmede, at de ikke formår enten at pløje eller så eller give nogen landgilde, og hvis Mourids Hansen intet havde ladet pløje eller så til deres gårde, da havde samme gårde tillige med en halvgård Frands Justsen i Vejlby har påboet, ganske været uden sæd og ørkning, og når de for skatterne er blevet eksekveret, har Mourids Hansen måttet udgive skatterne for dem.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne gav last og kære over Anders Mogensen i Skejby, for han skal have slået forvalter Jacob Sørensens tjener, og kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres tov over ham.

23/5 1666.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Erik Nielsens vegne i True til 3.ting lovbød den selvejer bondegård i Tilst, hans datterbarn Maren Jensdatter tilhørende, som hendes far sl Jens Jensen fradøde, efter KM tilladelse, dateret 26/11 1656.

(73)

** sl borgmester Anders Lydiksens efterleverskes tjener Jon Baltsersen æskede skøde. Erik Nielsen i True, oldefar og værge for hans sl datters barn Maren Jensdatter, på hende vegne afhændede fra hende og hendes arvinger og til Maren Clemendsdatter og hendes arvinger bemeldte selvejer bondegård i Tilst til evindelig ejendom at have nyde og bruge.

** Jacob Jensen i True på Gabriel Marselis vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Frands Jensen i Yderup, på en selvejer bondegård boende, og er ejer til samme gård, som er undveget gården, og med opsættelse 25/4 stævnede hr Tøger i Ørsted og Oluf Christensen i Århus, jorddrot efter sl Jens Andersen Karlbys død til en selvejer bondegård i Amdrup, som de og deres medarvinger arveligt er tilfaldet, som Peder Christensen senest i fæste havde, og efterdi ingen af dem forskaffer en dertil, som herligheden kan svare, så står samme gårde øde, og satte i rette, om ikke bonderettigheden burde være forbrudt, og efterfølge herlighedsejeren, hvilket også af dommeren blev afsagt.

(74)

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne kaldte 3.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Søren Sørensen, nu værende i Århus, og Peder Knudsen i Skejby, for de forgangen år førte 2 læs korn af Maren Sørensdatters gård i Skejby og ind i Søren Jensens gård, på de tider, hun havde sin gård forløbet.

** og i lige måder kaldte 2.kald på sandemænd at møde at gøre deres ed og tov over Christen Rasmussen og Rasmus Rasmussen i Røde mølle, for de med hest og vogn er indkørt i Lisbjerg skov og huggede en bøg på Frands Nielsens skovskifte.

** Jacob Jensen på fruens vegne i Lisbjerggård. synsmænd afhjemlede deres efterskrevne syn og taksering af en del jord på Skårupgårds mark.

(75)

** Peder Lassen i Terp begærede 4.ting over Oluf Jensen af Elsted, for han har fæstet sig til ham, hvilket han ikke har efterkommet, og høringsmænd målte ham delt derfor.

30/5 1666.

** Jacob Jensen i True kaldte på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Søren Sørensen i Skejby og Peder Knudsen sst, for de har afført frø og korn af Maren Sørensdatters gård, og så fremstod sandemændene og erklærede, at de ikke kunne sværge i den sag, efterdi det ikke efter loven og birkeret var gjort antegning, men henviste det til lov og dom.

** Jacob Jensen kaldte 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Anders Mogensen i Skejby, for han har slået forvalter Jacob Sørensens tjener og jaget ham af vej og sti.

** Jens Pedersen, borger i Århus, på Anders Lauridsens vegne sst stævnede Erik Nielsen i True imod dom for 12 sletdaler med mere, som han var ham skyldig efter hans regnskabsbog. sagen er opsat 4 uger.

6/6 1666.

** Jacob Jensen i True på Frands Nielsen i Lisbjerg og på birkeherrens vegne kaldte 3.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Rasmus Møllers to sønner i Røde mølle, Christen Rasmussen og Rasmus Rasmussen, for de er indfaret i Frands Nielsens skov og hugget en bøg, og fremlagde tingsvidne 9/5, og begærede fylding på sandemænd, som blev opnævnt, og fyldte sandemænd at gøre deres ed og tov, hvortil de svarede, at deres madfar Rasmus Jensen i Røde mølle er bevilget af Mads Nielsen i Lisbjerg et læs gærdelukning, og de lod vognen stå i skoven, og imens de var gået fra vognen for at se, hvor de kunne få førnævnte gærdsel, blev tømmen og to økser borttaget af Frands Nielsens hustru, hvorefter sandemændene gjorde deres tov, at da Rasmus Christensen og Rasmus Rasmussen uden hjemmel har omhugget en bøg, og er blevet pantet derfor, så svor de dem et fuldt vold over, at bøde til birkeherren og sagevold.

(76)

** Anselmus von Podevold. synsmænd afhjemlede syn af brøstfældigheden på den gård i Brabrand, Jens Poulsen har haft i fæste, hvortil Jens Poulsen svarede, at hvis skade, der var gjort på huset, er gjort siden han blev forvist gården.

** Rasmus Nielsen Skipper i Hasle. Jens Pedersen Huskær i Hasle og Rasmus Nielsen sst vidnede, at de så, at Anders Jensen i Hasle hans tyr heste og øg gik voldeligt i deres rugvang og eng, og to af hans folk lå og gik hos dem, og de har gået der i mange nætter, siden vanen blev indhegnet, og synsmænd afhjemlede syn på den gjorte skade.

(77)

** Jens Jensen, borger i Århus, på hr Tøgers vegne stævnede Jens Baltsersen i Søften og Rasmus Jensen i Åby imod doms fornyelse, og fremlagde en dom 20/7 1664, hvori Jens Baltsersen er tildømt at betale efter sit brev 22 daler og 8 års rente, hvorpå er afskrevet 14 daler, hvorefter samme dom blev fornyet til udlæg, og belangende Rasmus Jensen, som er stævnet anlangende hans brev på 70 sletdaler, så blev den sag opsat 14 dage.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne stævnede Søren Sørensen, som forleden vinter holdt hus i Skejby, og nu værende i Århus, og stævnede Peder Knudsen, som tjente i Skejby i vinter, og nu værende i Lisbjerg og Søren Jensen i Skejby imod dom, og satte i rette, at da det med tingsvidne bevises, at Søren Sørensen og Peder Knudsen ulovligt har afflyttet korn af Simon Christensens gård, der han efterleverske havde forløbet gården, og indført det i Søren Jensens gård, om de ikke bør betale samme udtagne korn. intet gensvar, sagen er opsat 4 uger.

13/6 1666.

** Jacob Sørensen forvalter advarede og tilsagde alle sin principals tjenere, at de skulle rette dem efter at yde deres smørlandgilde inden skt Hansdag, eller derefter at give for tønden 20 rigsdaler.

** Laurids Balle i Søften et vidne, at Clemend Christensen, som er kirkeværge, ved sjæls ed vidnede, af Laurids Balle har ikke annammet kirketiende, uden de to sidste år på kirkens vegne.

(78)

** Anselmus von Podevold. synsmænd afhjemlede, at den brøstfældighed, som de synede på den gård i Brabrand, Jens Poulsen har iboet, vurderede de for 4 sletdaler, og Anselmus von Podevold tog 2.ting at forbyde nogen at bortføre foder eller korn, som til samme gård kan være sået.

** Frands Bonde i Lisbjerg på Mourids Hansens vegne på Kærbygård stævnede Tomas Søndermand i Trige og Jens Christensen i Lisbjerg for gæld, de er Mourids Hansen skyldig, og som de blev tilfundet at betale.

20/5 1666.

** Jacob Sørensen forvalter. Rasmus Mikkelsen i Tåstrup, som er tilforordnet at se og forvare græsningen på de borer og eng, som ligger til det øde boels jord, vidnede, at Rasmus Andersen eller hans folk havde tyret 4 køer derpå, hvorfor han tog en af dem ind til den ende, han skulle tale minde for dem alle, og da han lod tilbyde Rasmus Andersen sin ko igen, da svarede han, at han havde intet sat dem der, hvorefter der blev afsagt dom: da det ikke bevises, at Rasmus Andersen selv har tyret sine køer på samme borer, så bør han for tiltale fri at være.

(79)

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn og taksering af hvad høbjergning, som kunne avles dette år til efterskrevne ødegårde, som er birkeherren tilhørende.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne til 3.ting formeldte al ulovlig sæd, som er sået i birkeherrens tjeneres jorder, at flytte og bortføre, og tilbød enhver sin frøgæld igen at betale.

** Matias Sørensen kapitelsridefoged på Anne Lorentz vegne stævnede Jens Jensen Budfoged i Hasle for gæld 20 sletdaler for en hest efter hans brev, dateret Århus 8/4 1665, som han blev tilfundet at betale, og tiltalte ham ydermere for en del restants, han har oppebåret, men da der ikke blev fremlagt bevis, blev sagen opsat 4 uger.

** Jens Jensen Kirkegård i Lyngby stævnede Anselmus von Podevold på Lyngbygård for vidne, og han selv Rasmus Jensen Johan Tordsen Peder Sørensen Anders Nielsen og Oluf Pedersen til 3.ting opsagde deres gårde, som de har i fæste, at de ikke længere end til Philippi Jacobi vil svare eller give deraf, efterdi de ikke kan udstå den tyngde, han dem pålægger.

(80)

** Frands Bonde i Lisbjerg på Mourids Hansens vegne på Kærbygård til 3.ting forbød al ulovlig sæd, som kan være sået i Kærbygårds tjenere deres gårdes tilliggende jorder, at flytte og afføre fra gården, som de påboer, og erbød sig at give dem frøgælden.

** hr Niels i Brabrand stævnede Jens Poulsen i Brabrand angående gæld efter hans breve, som han blev tildømt at betale.

** Jacob Sørensen forvalter med opsættelse 2/3 stævnede Erik Nielsen i True imod dom for restants, han står tilbage med til sit herskab, og fremlagde en opskrift, hvortil Erik Nielsen fremlagde sit skriftlige svar, at han betjente tinget i to år, og hans hustru har leveret Jacob Sørensens hustru adskilligt tøj, hvorfor han begærer regnskab, hvorefter der blev afsagt dom: da Erik Nielsen intet bevis har imod fordringen, så bør jan betale Jacob Sørensen 78 daler 13 skilling inden 15 dage.

(81)

** Anselmus Podevold forbød nogen at fordriste sig til at flytte eller bortføre noget af den sæd, som er sået i Jens Poulsens gårds jord i Brabrand, og saggav Jens Poulsen for 4 daler, som brøstfældigheden på gården er vurderet for. sagen er opsat 4 uger.

27/6 1666.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn på to borer på Tåstrup mark til det boel, Peder Tomasen senest iboede, og på samme borer var græsset ganske optyret, og de afhjemlede syn på em ager mellem Tåstrup og Amdrup mark, hvor der manglede 3 skelsten ved vejen.

(82)

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne. efterskrevne vidnede, at Mogens Jensens gård i Amdrup Peder Christensens gård Ib Rasmussens halvgård og den halvgård i Tåstrup, senest iboede, at samme gårde er blevet øde, formedelst Augustinus Horn, forvalter på Mariager kloster, har forhøjet matrikelskatten og landgilden for dem, hvorover de har måttet forlade deres gårde, og har forhøjet Rasmus Jensen og Søren Tomasens gård i Tåstrup over deres rette skat, såvel som Rasmus Jensen Kocks gård i Tåstrup, så de har måttet kvittere deres øde gårde.

** Jacob Jensen i True på Jacob Sørensens vegne til 3.ting lovbød hvis ulovlig sæd, som kan være sået inden Skårupgårds dige, ingen dermed sig at befatte, og tilbød dem deres frøgæld igen.

** Peder Tomasen i Elsted på Jacob Mikkelsens vegne og med fuldmagt gav tilkende, om nogen har ladet så sæd i KM tjeneres jorder, at de ikke tilfordrister dem nogen grøde fra gårdstedet at bortføre, og på KM tjeneres vegne tilbød dem deres frøgæld igen. varsel til Skårupgård og til fru Anne Lorentz på Lisbjerggård mester Laurids og Niels Broberg og for kapitelsdøren i Århus.

(83)

** Peder Tomasen med fuldmagt på hospitalet og de fattiges vegne, såvel på egne og Markor Jensen Peder Grim Poul Espensens hustru deres vegne lod formelde, om nogen har sået sæd i hospitalstjenernes jorder, at de ikke tilfordrister dem nogen grøde fra gårdstedet at bortføre, og tilbød dem deres frøgæld igen.

** Niels Jensen i Sjelle lod afsige Niels Markorsen i Ølsted hans fæste på den halvgård, han iboer, eftersom han ikke har holdt deres kontrakt.

** Niels Jensen i Sjelle stævnede Niels Markorsen i Ølsted for dom, som har fæstet en halvgård af Niels Jensen, for han ikke har holdt sin kontrakt med bondeskyld og stedsmål. sagen er opsat 6 uger.

** Jens Madsen af Århus på Anders Lauridsens vegne med opsættelse 30/5 stævnede Erik Nielsen i True for gæld efter hans regnskabsbog, som han blev tilfundet at betale inden 15 dage.

** Rasmus Christensen i Trige på hr Johans vegne i Århus stævnede hr Christen i Grundfør for dom angående 2 tønder sædebyg ar være forlover for til Jacob Sørensen, forvalter over Havreballegård. opsat 4 uger.

4/7 1666.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne. Poul Jensen i Tåstrup vidnede, at der var en liden bolig for 24 år siden, som stod imellem den ager til den gård, han da iboede, og den ager, som ligger til den gård, Jens Yde da iboede, og Rasmus Andersen nu iboer.

** Jacob Jensen fremæskede hjemmel af Mourids Hansen på Kærbygård efter landsdommerens dom.

** Jacob Jensen stævnede efterskrevne for hvis tiende, de har fordølget nu næst forleden skt Hansdag. sagen er opsat 6 uger.

(84)

** Mads Nielsen og Peder Rasmussen i Lisbjerg til 3.ting afsagde et forløfte, de gjorde til Peder Nielsen i Voel i Gern birk for Poul Nielsen i Terp, tilforn tilholdende i Lisbjerg, angående noget børnegods, som Anne Jørgensdatters børn, nemlig Mette Jensdatter Anne Jensdatter og Maren Jensdatter efter deres sl farbror Rasmus Nielsen, som døde i Voel, tilfaldt, efter at Poul Nielsen, som af arvingerne blev gjort til værge, ikke kunne bekomme godset under værgemål, for han var

ungkarl, og eftersom han nu er bosiddende, afsagde de samme forløfte. varsel til Peder Nielsen i Voel Poul Nielsen Mette Jensdatter Anne Jensdatter Maren Jensdatter og deres mor i Elev.

** Rasmus Andersen i Tåstrup til 3.ting aflyste alle ulovlige veje, som køres over efterskrevne agre og enge, under vold.

** Laurids Rasmussen i Brabrand til 3.ting afsagde den gård, han iboer, formedelst den store tyngde og besværlighed med skat, den er betynget med, og ikke vil svare til nogen afgift længere.
** Jens Pedersen, borger i Århus, på doktor Matias Broberg hans vegne, fremlagde en kaldsseddel af Henrik Thott til Boltinggård, som lyder, at eftersom han er Matias Broberg skyldig en sum penge, hvorfor han har pantsat ham en del jordegods, så bevilger han, at han må tage dom på samme gods til ejendom, og fremlagde et pantebrev, dateret 24/1 1664, hvormed efterskrevne gods pantsættes, hvorefter der blev afsagt dom: det pantsatte gods bør Matias Broberg til ejendom at efterfølge.

(85)

11/7 1666.

** Erik Jørgensen, borger i Århus, på Evert Pedersens vegne sst stævnede hr Christen Jensen i Grundfør imod dom for gæld 41 daler efter sir udgivne brev, dateret 24/12 1665, som han blev tildømt at betale.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne til 2.ting fremæskede af Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård, bevis for Kasted tiende KM anpart efter landsdommers dom.

** Jacob Jensen stævnede Jens Jensen i Vejlby Søren Jensen sst og Anne Jensdatter i Skejby for dom, for de nu i sommer svigagtigt har angivet deres kvægtiende, idet de har fordulgt nogle lam. opsat 6 uger.

** Jens Nielsen i Søften gav last og klage over en del grander i Søften, for de holder nogle skabede geder på marken og fordærver deres kvæg og deres sæd opæder, og Jacob Sørensen forvalter tillyste, at hvis de samme geder ikke straks afskaffede, da at være forbrudt til hospitalet.

18/7 1666.

** Jacob Jensen i True med opsættelse 6/6 stævnede Søren Sørensen, som forleden vinter holdt hus i Århus og Skejby, såvel som Peder Knudsen i Lisbjerg og Søren Jensen i Skejby imod dom anlangende en del skattekorn, som de forgangen vinter af sl Simon Christensens gård skal have afført, og fremlagde et tingsvidne 18/4, hvortil Søren Sørensen i Århus og Peder Knudsen i Lisbjerg fremlagde et tingsvidne af øster Lisbjerg herred 20/6, hvori Maren Sørensdatter i Segalt svor, at i fjor tjente Peder Knudsen hende, og da havde hun sået ham for sin løn 4 skæpper byg og 10 skæpper havre, som han flyttede med sig, da han drog af sin tjeneste, og Søren Sørensen fremlagde et skriftligt indlæg, og der blev afsagt dom: de bør samme 2 læs skattekorn betale, hvoraf landgilden af gården kan betales.

(86)

** Jacob Jensen i True stævnede Matias Sørensen kapitelsridefoged for vidne, og de mænd, som 12/7 var otte mænd, for at vidne om, hvorledes Matias Sørensen anstillede sig imod ham, da han på sin husbonds vegne ville føre vidner imod Rasmus Andersen i Tåstrup, og han da bad Matias Sørensen om at tie stille, og de vidnede, at Matias Sørensen blev med at tale, og Jacob Jensen sagde, at det var intet bevendt at tale mere om den sag, eftersom Jacob Sørensen var gået af tinget, hvortil Matias kaldte på sin hund og sagde, hille død er De vred, og tog sin hat af og nejede.

(87)

** Jacob Jensen i True til 3.ting fremæskede af Mourids Hansen på Kærbygård hvad adkomst han har til Kasted sogne tiende, som han på nogle års tid uden hans principals tilladelse har tilholdt sig.

** Jacob Jensen på sin husbonds vegne forbød de Kasted mænd at indhøste KM anpart korntiende, uden det bliver talt af hans husbonds fuldmægtig.

25/7 1666.

** Rasmus Tomasen af Mejlby. efterskrevne vurderingsmænd vidnede, at de var i Elsted at skifte og dele efter sl Søren Lauridsen hans efterladte gods og formue, for at registrere og likvidere det, og det blev udlagt til kreditorerne som efterfølger, hvorefter der intet blev til arvingerne.

(88)

** Jacob Sørensen forvalter. efterskrevne synsmænd, som var opkrævet til syn imellem Amdrup og Tåstrup mark, som i dag måned skulle have været afhjemlet, vidnede, at da de skulle aflægge deres sandhed, kom Matias Sørensen kapitelsridefoged af Århus mod dom, og formedelst hans bulder og ulyds skyld, kunne de ikke afhjemle deres syn.

** Jacob Sørensen. efterskrevne, som var otte mænd i dag måned, blev spurgt, om de ikke så og hørte, at der faldt Jacob Sørensen og Matias Sørensen nogle ord imellem, da synsmænd skulle afhjemle deres syn.

** Jacob Jensen i True fremlagde en seddel på stemplet papir, hvormed befales Jens Bonde i Lisbjerg og Jens Nielsen i Søften budfoged, at de skal påtænke at tælle med menige Kasted sognemænd KM anpart korntiende, så alt går retfærdigt til, og der intet underslæb sker, dateret Århus 21/7 1666 Jacob Sørensen Skanderborg.

(89)

** Jacob Jensen på hr Nielses vegne i Brabrand begærede tingsvidne efter en seddel, skrevet af Jens Pallesen, at han på hans fars vegne med to mænd havde gjort hr Niels Nielsen følgende udlæg i Niels Poulsens bo i Brabrand for hans krav på 30 daler og 13 skilling.

** Rasmus Christensen i Trige på hr Johan Hansens vegne med opsættelse 24/6 stævnede hr Christen Jensen i Grundfør imod dom for 2 tønder rug, som hr Johan har godsagt for ham til Jacob Sørensen forvalter over Havreballegård, som han blev tildømt at betale.

** Anders Værn af Århus æskede vidne efter en taksering af udlæg hos Rasmus Nielsen i Lystrup til Maren Clemendsdatter, sl borgmester Anders Lydiksens, efter dom af vester Lisbjerg ting x/7 1665 for 73 daler, og i lige måder for udlæg hos samme til Sidsel, sl Mads Værns efterleverske for hendes sl mor Gertrud Mortensdatters tilstående gæld efter dom af vester Lisbjerg ting 13/9 1665 for 63 sletdaler, for hvilke summer blev gjort følgende udlæg.

(90)
.
** Rasmus Mikkelsen i Trige på Jens Rasmussen Lofts vegne æskede dom over hans svoger Jens Rasmussen i Åby efter som, som de begge skal have været i forlov for, og efterdi deres brev tilholder een for alle og alle for een, så har Jens Loft gjort fyldest, og saggiver ham for halvparten af samme sum, som er 29 daler. sagen blev opsat 1 måned.

1/8 1666.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 2.kald på sandemænd over Rasmus Olufsen i Ølsted for klammeri, han har begået.

** Jens Pedersen i Hasle oplyste et par heste, som Havreballegård er blevet indtaget og leveret markmanden Jens Pedersen i Hasle.

** Simon Pedersen i Fårup på sine egne og brødres vegne. efterskrevne vidnede, at de var med Rasmus Rasmussen i Søften hos Las Pedersen og Simon Pedersen i Fårup, hvor han afsagde den gårds fæste, han påboer i Søften, som han nødes til for den store kontributionsskat.

** Simon Pedersen i Fårup. efterskrevne vidnede, at de så og hørte, at Rasmus Rasmussen i Søften afsagde den gårds fæste, han påboer, hos Simon Pedersen og hans bror, og at der blev givet varsel til Rasmus Pedersen, som tjener Simon Jensen i Kvottrup.

** Søren Nielsen i Brabrand. synsmænd afhjemlede syn på deres byg på Brabrand mark, hvor de ikke kunne få mere igen af sæden, end den 4.part.

** Niels Pallesen i Søften. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne byers bygmarker, hvor de ikke kunne få sæden igen, som de havde sået, så de vidste ikke hvad de skulle svare deres KM husbond med, for den store misvækst skyld.

(91)

** Jens Pedersen i Gjellerup med en dom 13/9 1666 lydende, at Anders Jensen i Gjellerup skulle være Sidsel, sl Mads Værns, penge skyldig efter hans obligation på 16 daler, som Jens Pedersen har betalt for ham, som Anders Jensen blev tildømt at betale ham.

8/5 1666.

** Niels Pallesen i Søften hans sag blev opsat endnu 8 dage.

** Niels Sørensen Kå i Kasted på hr Johans vegne af Århus stævnede Anders Jensen i Gjellerup imod dom anlangende resterende landgilde, 23 daler, som han blev tildømt at betale inden 15 dage.

15/8 1666.

** Jacob Jensen i True på sin husbonds vegne med opsættelse 4/7 anlangende kvægtiende, som skal være fordølget i efterskrevne byer, og de blev tildømt at lide efter loven.

** Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård, stævnede efterskrevne i Kasted imod dom, enhver for 9 mark, som de skal være skyldig til Rasmus Eriksen for an hest, han ydede til deres øvrighed efter håndskrift 4/6 1660, som de blev tildømt at betale.

22/8 1666.

** Jens Nielsen i Lisbjerg gav last og klage over Niels Jørgensen, som tjener Søren Mogensen i Lisbjerg, for han slog ham med en fork på vejen.

29/8 1666.

** Jacob Jensen i True på husbondens vegne stævnede menige tjenere imod dom for resterende landgilde lånekorn restants og andet. opsat 8 dage.

(92)

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Jens Nielsen i Lisbjerg, som havde blåslag på skuldre og hoved, og han klagede over Niels Jørgensen, og Jacob Jensen kaldte 1.kald på sandemænd.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Jens Lofts vegne i Hinnerup med opsættelse 25/7 stævnede Jens Rasmussen i Åby imod dom for 29 daler 1 mark, som han er ham skyldig, hvortil Jens Rasmussen svarede, at han var ham intet skyldig, og fremlagde et skifte brev efter hans formand og tingsvidner af Hasle herreds ting 3/3 og 27/3 1654, hvor Jacob Jensen i True på Anne Rasmusdatters vegne tilbød alle kreditor at annamme hvis udlæg, som de på skifte blev tillagt, hvorfor Jens Rasmussen bør fri at være.

5/9 1666.

** Jacob Jensen i True stævnede menige Ølsted mænd for lånekorn og restants, som de blev tildømt at betale.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne forbød Søren Mogensen i Lisbjerg at give sin svend Niels Jørgensen hans løn, førend han har talt minde hos husbonden for slagsmål, han har begået i birket, og han kaldte 2.kald på sandemænd for at gøre deres tov over Niels Jørgensen derfor.

** Jens Pallesen i Herst stævnede Niels Pedersen Bonde i Brabrand og Jens Andersen i Åby imod dom for gæld, de skal være Anders Nielsen Kruse i Århus skyldig efter regnskabsbog og håndskrift, som de blev tildømt at betale.

** Mourids Hansen på Kærbygård stævnede menige Kasted mænd for brevpenge og andet mere, han for dem har udlagt. opsat 6 uger.

12/9 1666.

(93)

** Niels Jacobsen i True på birkeherrens vegne stævnede Karen sl Poul Espensens og hendes sønner Markor Poulsen og Jens Poulsen i Elsted, og efterskrevne vidnede, at de talte med hendes sønner, at de skulle lade deres korn tælle af Jacob Sørensen, før hun indhøstede det, formedelst KM anpart korntiende var uden fæste, og de svarede derpå og mente, at det ham intet vedkom, og samme dag forbød de hende at indføre hendes korn, før hun havde ladet det tælle af forvalterens fuldmægtig.

** Niels Jacobsen på birkeherrens vegne stævnede Karen sl Poul Espensens imod dom, formedelst hun imod forbud har indført hendes korn utalt, og satte i rette, oh hun ikke derfor burde stå til rette. opsat 4 uger.

** Niels Jacobsen på birkeherrens vegne kaldte 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Niels Jørgensen for sår og skade, han har gjort Jens Nielsen, som tjener Frands Ovesen i Lisbjerg.

19/9 1666.

** Niels Poulsen i Langskov stævnede Jacob Sørensen i Århus forvalter og Christen Jensen Basballe at møde 20/9 i sl Laurids Christensens stærvbo i Spørring og annamme udlæg for hvis, de har efter den sl mand at kræve.

** Niels Jespersen i Sandby fremlagde et forseglet og underskrevet brev, hvori Mikkel Jensen Jep Jensen Jens Jensen Anders Jensen Rasmus Jensen lover deres søster Kirsten Jensdatter i Sandby, at hun skal have lige så meget lod og part som en af dem i den gård og ejendom, som de er født i, og som deres bror Mikkel Jensen nu skal besidde, dateret Grundfør den næste onsdag efter skt Mikkelsdag 1649.

(94)

** Jens Christensen, Tage Krabbes fuldmægtig, stævnede fru Anne Lorentz, sl mester Brockmands efterleverske samt Jacob Sørensen, forpagter på Skårupgård, ved hans bopæl i Århus, og fremlagde et indlæg anlangende noget jord, som ligger op til Skårupgårds mark, som Elsted mænd imod deres vilje for nogle år siden er frakommet, og derfor ikke nyder vederlag eller afkortning i deres skatter og landgilde, og da samme gårde er udlagt ridder Iver Krabbe til betaling, så satte han i rette, at samme jord burde komme til bemeldte gårde efter KM skødes indhold, og Jacob Sørensen forvalter der foruden at stande til rette for hvis, han deraf har avlet, siden det er udlagt og skødet til Iver Krabbe. opsat 4 uger.

26/9 1666.

** Rasmus Sørensen af Nielstrup æskede skiftebrev. vurderingsmænd hjemlede, at de 20/9 var forsamlet i sl Laurids Christensens efterladte hus og gård i Spørring at vurdere hvis gods og formue, som fandtes i boet, og udgøre en del deraf til den sl mands kreditorer, og det øvrige at skifte og dele imellem hans efterladte hustru Maren Sørensdatter, på hendes vegne hendes trolovede fæstemand Rasmus Sørensen af Nielstrup, på den ene side, og den sl mands to børn Christen Lauridsen og Søren Lauridsen, på deres vegne oldefaderen og værgen Søren Mogensen i Kollerup mølle, og i deres farbror Mads Christensen hans overværelse, og da gælden var betalt, blev beholden til deling løsøre for 63 sletdaler 12 tønder rug 7 tønder byg 20 tønder havre, som blev delt i to parter, halvparten tilfaldt moderen og den anden halvpart de to børn, som ar værgerne blev samtykket deres forhåbende stedfar hos sig at beholde, til børnene kan tjene deres føde, og han lovede at føde og klæde dem så længe.

(95)

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 3.kald på sandemænd at sværge og gøre tov over Niels Jørgensen i Lisbjerg for sår og slagsmål, han har gjort på Jens Nielsen i Lisbjerg, og Niels Jørgensen mødte med en benægtelses seddel, gerningen ej at have gjort, men Jacob Sørensen forvalter forholdt ham ved sin sjæls ed mundeligt at skulle benægte, og ikke ved en løs seddel. opsat 8 dage.

3/10 1666.

** Jacob Sørensen forvalter kaldte 1.kald på sandemænd at sværge og tove over Anselmus von Podevold til Lyngbygård, for han modvilligt voldeligt forholder ham 16 øksne, som han ham afkøbt har og betalt dem.

** Jens Mikkelsen i Tilst stævnede Jens Nielsen Molbo i Herst imod dom for 26 daler, han er ham skyldig for bondeeje, han har købt af ham i den gård, han påboer. sagen er opsat 4 uger.

(96)

** Jacob Rasmussen Molbo i Århus stævnede efterskrevne imod dom for gæld efter brev og regnskabsbog. sagen er opsat 4 uger.

** Jens Pedersen tingskriver stævnede Søren Jensen, Jens Poulsens søn i Åby, for 15 daler, som han har udlovet til stedsmål af den halve gård, hans far for ham har opladt, som han ikke vil betale, og satte i rette, om han ikke pligtig er at betale inden 15 dage, eller at have samme fæste forbrudt, hvilket han blev tildømt.

** Jacob Jensen i True på fru Anne Lorentz vegne stævnede Erik Nielsen i True Jens Mikkelsen sst og Palle Nielsen i Herst imod dom, for de har gjort hende udlæg hos Jens Jensen i Årslev, hvilket udlæg hun ikke vil annamme, formedelst de ikke er så gode, at de ikke kan betale fordringen, og satte i rette, at de tre mænd bør samme udlæg at beholde, og dem til hende at betale. sagen er opsat 4 uger.

10/10 1666.

** Jacob Jensen i True på fru Lorentzes vegne. efterskrevne vurderede en kobberkeddel og kobberpotte, som var gjort udlæg med hos Jens Jensen i Årslev til fru Anne Lorentzes.

(97)

** Jacob Sørensen forvalter et vidne. efterskrevne vidnede, at Jacob Sørensen blev forligt med Anselmus von Podevold om 16 øksne, Jacob Sørensen ham afkøbte, og skønt de blev betalt ham, kunne de ikke bekomme samme øksne.

** Jacob Sørensen. Jacob Jensen i True og Rasmus Sørensen sst vidnede, at efter pengene var leveret, og de øksne ikke bekom, forbød de Anselmus von Podevold at gøre Jacob Sørensen længere forhold på de 16 øksne, men straks at være Jacob Sørensen følgagtig.

** Niels Jensen i Sjelle og Niels Sejersen i Ølsted gav til kende, at være forligt og forenet angående den tvistighed om den halve gårds besiddelse, Niels Sejersen har i fæste af Niels Jensen, således at Niels Sejersen lover at kvittere gården til skt Volborgs dag.

** Rasmus Andersen i Tåstrup stævnede Peder Rasmussen i True Jens Lauridsen i Århus og Christen Bonde sst og saggav enhver for førlov af den arv, som de har arvet efter Rasmus Andersens afdøde hustru. sagen er opsat 4 uger.

(98)

17/10 1666.

** Jacob Sørensen. efterskrevne vidnede, at de var opkrævede at likvidere de Elsted mænd og Gunde Rosenkrantz imellem, at gøre dem vederlag for hvis ejendom, han af de Elsted mænd begærede efter KM tilladelse, og det er dem fuldt vitterligt, at de Elsted mænd fik vederlag derfor, og Jørgen Sørensen i Elsted vidnede, at den gode mand gav ham fuldt vederlag for hvis jord, som til hans gård tilhørte.

** Peder Simonsen i Ølsted stævnede efterskrevne hans kreditorer at møde i hans gård 23/10 at annamme pro kvota udlæg og betaling for hvis, han er dem skyldig, som han for disse besværlige tiders skyld er forårsaget.

** Rasmus Andersen i Tåstrup æskede afkald. Christen Jensen i Røved gav ham afkald for al den arv, han arveligt var tilfaldet efter Rasmus Andersens afdøde hustru Maren Ibsdatter, og Rasmus Mikkelsen i Trige på egne og Jens Lauridsens vegne i Århus Søren Poulsens vegne i Spørring og Peder Balles vegne gav afkald for hvis, de arveligt var tilfaldet.

(99)

** Søren Mogensen i Lisbjerg æskede skiftebrev. efterskrevne vidnede, at de 4/10 var forsamlet i Søren Mogensens gård på et venligt skifte imellem ham selv på den ene, og hans sl hustrus børn Peder Olufsen, som han er stedfar til, såvel som hans egne Mogens Sørensen og Niels Sørensen, deres far på deres vegne, og Jens Nielsen i Følle, som er morbror til alle førnævnte børn, på Peder Olufsens vegne, og da gælden var betalt, tilfaldt ethvert barn 25 sletdaler samt en del korn, og faderen lovede at føde og klæde hans egne to børn og holde dem til ære og lære.

** Søren Mogensen. Peder Olufsen gav ham afkald og takkede ham for god skifte og redeligt vederlag, og kvitterede ham derfor.

** Mikkel Jensen Bonde i Grundfør på sine egne og medbrødres vegne stævnede Peder Rasmussen Keldsen og hans søn Niels Pedersen imod fornyelsesdom, som nu er over år gammel, til udlæg, og fremlagde en dom 27/9 1664, hvori de er tildømt at betale deres anpart af sammelskatten, som er 35 rigsdaler, og dommen blev fornyet.

(100)

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 2.kald på sandemænd at gøre tov over Anselmus von Podevold til Lyngby, for han voldeligt forholder Jacob Sørensen 16 øksne, han ham afkøbt og betalt har.

24/10 1666.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne med 6 ugers opsættelse tiltalte Karen sl Poul Espensens i Elsted, for hun imod forbud har indhøstet hendes korn utalt, hvorfor hun bør stande til rette, og herpå svarede Tage Krabbes ridefoged på hendes vegne og fremlagde et tingsvidne af øster Lisbjerg ting 17/10 næst afvigte, hvori efterskrevne, som mindes op til 40 år, vidnede, at da har der aldrig nogen på kongens kirkens eller provstens vegne talt eller bekommet tiende af sl Poul Espensens gård, men de mænd, som på samme gård har boet, har altid ydet deres husbond 5 ørter korn for alle tre parter, og dernæst fremviste Jens Christensen KM skøde til Iver Krabbe, dateret 15/7 1666, hvori findes blandt andet Poul Espensens gård, hvorefter der blev afsagt dom: efterdi fremlægges to KM skøder, det ene til Gabriel Marselis, og det andet til Iver Krabbe på samme gård, så turde dommeren ikke understå sig noget at kende, men indstiller sagen for sin tilbørlige overdommer.

** Peder Simonsen i Ølsted beviste med tingsvidne 17/10 at have stævnet sine kreditorer for at møde og annamme af hans formue pro kvota betaling for hvis, han er dem skyldig, og efterskrevne hjemlede, at de 23/10 havde vurderet hans efterskrevne gods, som beløber sig til hobe 57 daler, og derimod fandtes gæld til efterskrevne kreditorer, og efter skat og landgilde var betalt, var der til deling 25 dalers gods imod 250 dalers gæld, og der blev udlagt efterskrevne for gælden.

(101)

** Frands Christensen i Lisbjerg. synsmænd afhjemlede syn på hvis brøstfældighed, som fandtes på den gård i Ølsted, Søren Mortensen i Tilst senest iboede og havde i fæste. varsel til Mourids Hansen på Kærbygård.

(102)

** Mads Nielsen i Lisbjerg stævnede Rasmus Mikkelsen i Trige for 13 daler, som rester på en stykhest, som udkom fra ham, før fjenden kom i landet, som han har lovet at betale. sagen er opsat 4 uger.

31/10 1666.

** Jacob Sørensen. Anselmus von Podevold lovede at forevise Jacob Sørensen alle de øksne, som han har haft i år og dag.

** Jens Nielsen i Vejlby æskede vidne. efterskrevne, som mindes op til 60 år, vidnede, at det stolestade, som Jens Nielsens kone og Mikkel Andersens kone nu søger at nyde, har tilhørt og efterfulgt de gårde, de påboer, og ingen andre har nydt eller været dem tilberettiget uden alene til Jens Nielsen Kå og Mikkel Andersens koner.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne. efterskrevne vidnede, at de på øvrighedens henvisning havde beset hvad, som var i smedjehuset, og de gjorde forbud mod at flytte noget deraf, før det lejermål, som i smedens hus var gjort, blev betalt, og Jacob Jensen klagede over, at smedetøjet var borttaget, og kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Peder Smed, som det har borttaget, og Birgitte Simonsdatter, som med hver andre har indladt sig i løsagtighed.

(103)

** Rasmus Andersen i Tåstrup æskede afkald. Frands Christensen i Spørring gav ham afkald for den arv, han kunne arveligt tilfalde efter Rasmus Andersens hustru sl Maren Ibsdatter.

** Peder Fisker i Åby stævnede Knud Mikkelsen i Åby imod dom for 6 daler, som rester på hans udgivne brev, som han blev tildømt at betale.

** Jens Christensen, Tage Krabbes fuldmægtig, med opsættelse 19/9 stævnede Anne Lorentzes, sl mester Hans Brockmands efterleverske, samt Jacob Sørensen, forpagter på Skårupgård, og fremlagde et tingsvidne af øster Lisbjerg ting 26/1 1625, hvor efterskrevne synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne åsteder på Skårupgårds mark, om der var sket Peder Nielsen uret af de dannemænd i Elsted, og det skel, Peder Jensen foreviste dem, vedkendte Peder Nielsen og Rasmus Nielsen i Elsted Søndergård og Niels Ibsen i Elsted sig for ret skel imellem Elsted mark og Skårupgårds mark, og han foreviste et vidne 9/2 1625, forhvervet af Jesper Nielsen i Elsted, hvori er inddraget et sandemandstov af onsdag næst efter pinsedag 1535 angående efterskrevne rette markskel imellem Elsted Kvottrup og Skårupgårds marker, og derefter fremlagde et tingsvidne 27/6 1666 og et vidne af øster Lisbjerg ting 12/9, hvori Niels Tomasen i Egå, som er barnfødt i Elsted by og mindes 40 år, vidnede, at efterskrevne skel har været holdt for ret skel imellem ovennævnte marker. efterskrevne, som mindes op til 50 år vidnede det samme, og derefter fremlagde et tingsvidne af Lisbjerg birketing samme år og dag angående syn på markskellet, og et underskrevet kundskab, og KM skøde til Iver Krabbe, dateret 15/7 1666, og hans underskrevne indlæg, og derefter et tingsvidne af øster Lisbjerg herredsting 10/10 næst afvigte, angående hvor meget korn, forpagter Jacob Sørensen havde indavlet, og Jacob Sørensen svarede, at han vidste ikke andet, end at al den ejendom, som var indhegnet, tilhørte Skårupgårds hovedgård, og de Elsted mænd har fået vederlag for samme jord, hvorefter der blev afsagt dom: den omvidnede jord og ejendom bør som af gammel tid efterfølge Jens Christensens husbond efter fremlagte KM skøde, og angående den anden post, om Jacob Sørensen ikke bør stande til rette, da efterdi Jacob Sørensen erklærer, at han ved ikke andet, end al den ejendom, som forpagtningsbrevet om formelder, tilhører Skårupgårds hovedgård, så bør han derfor fri at være.

(107)

7/11 1666.

** efterskrevne på efterskrevne byers mænds vegne gav Palle Nielsen Jens Pedersen og Rasmus Mikkelsen fuldmagt til at forsegle den supplikation, som de ville fremsende til deres husbond om afslag på byglandgilden.

14/11 1666.

(108)

** Envold Brockmand på hans mors vegne. Anne Pedersdatter og Anne Jensdatter, som tjener fru Anne Lorentz, sl mester Hans Brockmands, vidnede, at byfogedsvend Jørgen Andersen kom 9/10 og spurgte efter Lorentz Brockmand, som var rejst til begravelse i Åbo, men han begærede ikke, at de skulle forkynde for fruen om nogle breve imellem hende og Peder Rasmussen murmester af København, og andendagen derefter 10/10 kom han igen for at spørge fruen, om hun ville blive den tiltagne arrest over førnævnte Peder Rasmussen, hvortil hun svarede, at når tingdagen kom, skulle hun svare ham.

** Jens Mikkelsen i Tilst med 6 ugers opsættelse stævnede Jens Nielsen Molbo i Herst for 26 daler, han er ham skyldig, som han blev tildømt at betale inden 15 dage, eller lide indvisning efter recessen.

** Jacob Jensen i True på Anne Lorentz vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Erik Nielsen i True og Jens Mikkelsen sst for en vurdering og udlæg, de til hende har gjort fra Jens Jensen i Årslev, efter en dom 20/6 næst afvigte, lydende på 20 sletdaler, og de havde vurderet det udlagte højere, end det kunne være værd, og da andre uvillige mænd vurderede godset langt ringere end Erik Nielsen og Jens Mikkelsen, så blev de tildømt at betale hende 8 daler og 22 skilling med omkostning.

(109)

** Jacob Rasmussen i Århus med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

** Niels Rasmussen i Elsted Søndergård stævnede Anders Jensen i Hasle imod dom for 8 daler 1 mark med 9 års rente efter hans brev, til hobe 12 daler 3 mark og 9 skilling, som han blev tildømt at betale.

** Jens Pedersen, borger i Århus, på Knud Fiskers vegne i Åby stævnede efterskrevne imod dom gældssag anlangende, som de blev tildømt at betale.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 2.kald på sandemænd at møde at sværge og tove over Peder Olufsen Smed, som boede i Lisbjerg, for han har borttaget imod forbud hvis smederedskab, som fandtes i Lisbjerg smedje.

** Søren Nielsen i Vejlby kirkeværge stævnede Mads Mikkelsen i Vejlby, Jens Nielsen og Espen Rasmussen for havre, som deres formænd plejer at udgive, og som de ikke vil betale. sagen er opsat 6 uger.

(110)

21/11 1666.

** Laurids Brockmand på hans mors vegne. efterskrevne vidnede, at de 18/10 var tilstede i Århus byting, imidlertid mester Laurids Brockmand ville føre vidne angående den arrest, som var lagt på Peder Rasmussen Murmester af København af fru Anne Lorentz, og han klagede over murmesteren, for han uden fruens forlov var rejst fra byen af arresten, og kaldte 1.kald på sandemænd, og da svarede byfogden, at han ville intet udstede over ham, for han havde givet ham kvit af arresten, ligesom han havde udstedt arresten over ham, og de måtte gå med uforrettet sag, for byfogden gik af sit sæde.

** Hans Jørgensen Strømsen, borger i Århus, lod afhjemle syn på hvis brøstfældighed, som findes på Søren Madsens gård i Søften.

** menige Kasted sognemænd stævnede Jacob Sørensen, forvalter over Havreballegårds len og Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård, eftersom hver af dem har gjort forbud på deres tiende, og begærede, at fogden ville kende på hvilken af dem, der er berettiget, så de kunne vide, til hvilken af dem, de skulle levere tienden. sagen er opsat 8 dage.

(111)

** Erik Jørgensen i Århus på Peder Kedelhandlers vegne stævnede hr Rasmus i Årslev for restgæld på hans brev, som han blev tildømt at betale.

** Erik Jørgensen på Anne Utrechts vegne fremlagde en dom 22/6 1664, hvori Erik Nielsen i True er tildømt at betale hende 20 daler 2 mark 3 skilling inden 15 dage, hvilken dom blev fornyet.

** Jacob Jensen i True på mester Johan Rhodius vegne stævnede Peder Lassen, nu boende i Skejby, for han ikke har holdt sin kontrakt angående hans bestillingsgård i Skejby, hvor han ikke har forfærdiget husene og dyrket jorden, om han ikke burde sætte forsikring ham med lovfaste mænd, at han skulle holde sin kontrakt. sagen er opsat 4 uger.

(112)

28/11 1666.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 3.kald på sandemænd at sværge på Peder Olufsen Smed, som boede i Lisbjerg, vold, for han skal have borttaget noget smederedskab af smedjehuset i Lisbjerg, og sandemændene gjorde deres ed og tov, at efter Peder Smed ikke har iagttaget den arrest, som gjort var, svor de ham et fuldt vold over.

** Søren Nielsen i Vejlby stævnede efterskrevne imod dom på kirkens vegne, g fremlagde et tingsvidne af Hasle herreds ting 9/6 1662 angående efterskrevne restants til kirken for 1660, som de blev tildømt at betale.

** Jens Jørgensen i Kasted på menige sognemænds vegne med 8 dages påsættelse Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård, og Jacob Sørensen, forvalter over Havreballegård, af årsag, de begge har gjort forbud på deres tiende, hvortil Jacob Sørensen fremlagde en landstingsdom 28/3, at dersom Mourids Hansen vil befatte sig mere med samme tiende, da bør han fremskaffe kundskab af Frederik Schade, at han har betroet ham dertil, hvorefter der blev afsagt dom: at da Mourids Hansen har været forsømmelig dermed, så bør de Kasted sognemænd levere deres tiende til Jacob Sørensen på sit herskabs vegne.

(113)

** Jens Pedersen tingskriver stævnede Poul Nielsen i Terp imod doms fornyelse, og fremlagde domme 2/11 1653 og 6/12 1654, samt hans udgivne brev, hvilke domme blev fornyede.

5/12 1666.

** Jens Sørensen, Søren Sørensens søn i Terp æskede, og Søren Sørensen tillyste hans søn Jens Sørensen for et ret ægte barn at være, eftersom han kendes at være hans kødelige far, og har taget hans mor til ægte.

** Mads Nielsen i Lisbjerg med 6 ugers opsættelse stævnede Rasmus Mikkelsen i Trige for rest på en hest, som før fjendetiden blev købt hos ham til KM tjeneste, som han havde lovet at betale ham, og som han blev tilfundet at betale.

** Jens Mikkelsen i True stævnede Jens Jensen i Årslev imod dom angående den vurdering, han og hans medbror Erik Nielsen i True på fru Anne Lorentzes vegne havde gjort, som var forringet af den årsag, at vægten, de brugte, ikke var rigtig, og tilmed Jens Jensen have lovet at holde dem for samme vurdering skadesløs, da mente de, at han burde betale sin gæld, som restede derpå, nemlig 8 daler 22 skilling, som han blev tildømt at betale, foruden 2 daler omkostning.

12/12 1666.

(114)

** Jacob Sørensen forvalter et vidne, at efterskrevne Gabriel Marselis gårde her i birket er øde, og intet formår at give landgilde eller skat.

** Jens Pallesen i Herst til 4.ting lod fordele Rasmus Rasmussen hyrde i Trige for 1 sletdaler for et lam, han ham til forvaring leverede.

** Jacob Jensen i True på hr Niels vegne i Brabrand stævnede efterskrevne, som er ham gæld skyldig, som de blev tilfundet at betale.

19/12 1666.

** Jacob Sørensen forvalter befalede Poul Jensen i Vejlby at betjene retten, om nogen havde noget imod fogden at bestille, og Anders Sørensen i Grundfør at skrive her til tinget i skrivers sted, om nogen havde noget imod ham at føre, enten Mourids Hansen eller andre.

** Jens Pedersen af Århus på Gertrud Lauridsdatters vegne sst anmeldte, at der skal være udlagt noget levende kvæg til hendes sl husbonds kreditorer, og hun havde intet at føde det med, og kreditorerne ikke gjorde nogen anfordring derom, og på det, at det ikke skulle af hunger øde, ville hun ombede godtfolk at føde det over, mod de kunne nyde kvæget så længe, eller få deres betaling derfor.

(115)

** Jacob Jensen i True på mester Johan Rhodius vegne med opsættelse 27/11 stævnede Peder Lassen i Skejby for 4 rigsdaler stedsmål af den gård, han tog i fæste, som han blev tildømt at betale.

** Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård stævnede efterskrevne Kærbygårds tjenere for gæld, de er ham skyldig. sagen er opsat 6 uger.

** Mourids Hansen stævnede Peder Nielsen, som har fæstet sig med ham for en rytter efter en kontrakt, hvorefter han har obligeret sig at møde på mønstring, når det bliver påbudt, hvilken kontrakt, han ikke har holdt, men forsømt mønstringen, og satte i rette, og formente, at han burde at straffes i KM nåde og unåde. sagen er opsat 6 uger.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne stævnede Jens Mikkelsen imod dom, for han har ladet bortføre en del hø fra principalens gård i Søften unde hans vilje,og satte i rette, om han ikke burde at lide voldsdele for samme gerning. sagen blev opsat 6 uger.

** dette år ende.

(116)

9/1 1667.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne stævnede Birgitte Simonsdatter i Lisbjerg for lejermålsbøder 6 rigsdaler for et barn, som hun ved Peder Smed uden ægteskab avlet har, som hun blev tildømt at betale.

** Peder Pedersen i Elsted på Espen Madsens vegne i Mariager med opsættelse 21/11 stævnede Knud Jensen i Elev for resterende landgilde og arbejdspenge, hvortil han svarede, at han havde betalt sammelskat til Gabriel Marselis, og hvad belanger med arbejdspenge, da befalede Henrik Thott, at de rejser de gjorde, skulle godtgøres dem, og han havde kørt tre gange til Mariager, og en gang til Viborg, så han mente sig fri for tiltale, og han fremlagde en dom 15/3 1665 og en kvittering, hvorefter der blev afsagt dom: da Knud Jensen fremlægger en dom, han er tildømt at betale sammelskat til Marselis, samt kvittering, så bør ha for tiltale fri at være.

(117)

16/1 1667.

** Jacob Sørensen forvalter advarede tjenerne, at de skulle straks lade deres landgilde blive yder, såfremt de ikke vil give for en tønde rug 2 rigsdaler, for en tønde byg 2 rigsdaler og en tønde havre 1 rigsdaler.

** Mikkel Jensen af Århus for Niels Tysk sst med opsættelse 28/11 stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tilfundet at betale.

** Peder Pedersen af Elsted på Espen Madsens vegne af Mariager med opsættelse 21/11 stævnede Niels Sørensen i Panderup og Espen Pedersen i Lystrup for arbejdspenge, hvortil de svarede, at de havde forrettet husbonds gerning, hvorfor de blev frifundet.

** Søren Jensen bådmand af Århus på sin hustrus vegne stævnede Jens Jensen i Årslev for 20 daler efter hans brev. sagen er opsat 4 uger.

23/1 1667.

** Jens Christensen i Elev til 3.ting oplyste en blisset hest, som han har fodret siden jul, om det noget godtfolk tilkommer, så skal det blive tilstillet mod betaling for hvis foder, det har fortæret.

(118)

30/1 1667.

** Mogens Pedersen i Mollerupgård æskede. efterskrevne vidnede, at en dag før den voldssag over møllerens karle skulle have været til landsting, da kom Frands Nielsen i Lisbjerg til dem i Røde mølle og lovede Mogens, om han kunne forlige sagen, vil han give og betale en rigsdaler dertil.

** Søren Rasmussen i Vejlby gav last og kære på Peder Nielsens hustru Kirsten Nielsdatter i Vejlby, for hun er indkommet i hans hus og overfaldet hans barn, og slog det blå og blodig, og synsmænd afhjemlede, at han havde et blåslag på armen, og han kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov efter loven.

6/2 1667.

** Rasmus Mikkelsen i Trige stævnede Rasmus Andersen i Tåstrup, og gav til kende, at han tilkom at betale efter en skiftebrev efter hans sl formand, oprettet 13/12 1660, som han da på skiftet fordrede for udgifter til soldaterlægd ryttere og dragoner. sagen er opsat 4 uger.

13/2 1667.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne advarede hans tjenere om at betale hvis, de resterer med, og holde betalingen i beredskab, når påbydes.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Niels Pedersen, som boede i Grundfør på husbondens gods, for han med magt har med sig borttaget hvis gods, som var skrevet for husbondens restants.

** Søren Andersen i Skejby på Anne Nielsdatters vegne et vidne om efterskrevne gårde, som nærværende år står øde.

(119)

** Niels Nielsen i Århus lod fordele efterskrevne for gæld.

** Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård, med 6 ugers opsættelse tiltalte efterskrevne for resterende landgilde og stedsmålspenge, som de blev tildømt at betale.

** Mourids Hansen med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Nielsen Frakær, som har fæstet sig med ham for en rytter efter deres oprettede kontrakt, og dog forsømte han mønstringen, og satte i rette og formente, han burde straffes og dømmes i KM nåde og unåde, hvilket blev afsagt.

** Mette Rasmusdatter i Ølsted. efterskrevne vidnede, at de 24/1, som var 30.dagen efter sl Jens Sørensens død, som boede og døde i Elsted, var i hans bo for ar vurdere hans gods og formue at dele imellem hans efterladte hustru Mette Rasmusdatter på den ene, og den sl mands arvinger Søren Sørensen Christen Sørensen Rasmus Sørensen i Ølsted Søren Nielsen i Grundfør brødre, Rasmus Sørensen Nordmand på hans hustru Edel Sørensdatters vegne, samt på hans kones søstersøn Søren Christensens vegne på den anden side, og efter gælden var betalt, blev det øvrige i to lige lodder skiftet dem imellem efter lodkastelse, som efterfølger.

(120)

20/2 1667.

** Jørgen Hansen, borger i Århus stævnede Jens Nielsen, som tjente Frands Offersen i sommer for 3 daler og 26 skilling, han var ham skyldig, og som han blev tildømt at betale inden 15 dage.

** Rasmus Sørensen i Terp på hans søn Knuds vegne stævnede Peder Simonsen og Tomas Rasmussen i Lisbjerg for vidne, og efterskrevne vidnede, at han udlagde for dem betaling til en soldat, som de lovede at betale til skt Mikkelsdag der næst efter.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Sidsel Sørensdatters vegne i Århus lod en dom forny til udlæg over Eske Poulsen i Panderup 13/9 1665, hvorpå var skrevet, at han 1/2 1667 pantsatte Sidsel, sl Mads Værns efterleverske, efterskrevne for gælden til hendes sl mand og mor Gertrud Mortensdatter, som han havde med 3 bogstaver underskrevet i birkefogdens overværelse, og fornyelsen blev tilstedt, eftersom den var over år gammel.

** Ib Pallesen i Herst æskede pant. hans far Palle Ibsen pantsatte til ham så meget i den gård, hans far påboer, og for ham opladt har, som kan koste 60 sletdaler, som han ham tid efter anden lånt og forstrakt har.

** Poul Christensen i Åby lod læse og opskrive en seddel, som lyder, at eftersom de i Åby og Gjellerup fanger stor skade på deres korn og jord, formedelst usædvanlig køring og veje, som gøres tværs over deres marker, så aflyser de disse veje, at enhver kan tage sig i vare.

27/2 1667.

** Niels Banners fuldmægtig Peder Sørensen af Saksild stævnede Mourids Hansen, forpagter på Kærbygård, imod dom, anlangende at indstille sig med sit regnskab for næst forgangen år, han forvaltede Frederik Banner og Christian Banners gods i Åkær amt, og fremlagde hans irettesættelse,

hvortil Mourids Hansen svarede, at han havde overleveret regnskab i lovlig tid, men den gode mand ville ikke acceptere det, før Mourids Hansen betalte prinsessestyr af hans sønners gods, som er 640 rigsdaler, så han intet af indkomsten måtte have i behold. sagen er opsat 4 uger.

(121)

** Jens Jensen i Årslev æskede vidne. Jacob Jensen i True på Maren Nielsdatter af Årslev hendes vegne gav Jens Jensen og hans søn Peder Jensen kravsløs for hvis forløfte, de har gjort hende efter deres kontrakt 17/4 og 7/6 1666, og takkede dem godt for god betaling.

** Søren Nielsen, kirkeværge i Vejlby. synsmænd afhjemlede syn på Vejlby kirkes brøstfældighed.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne stævnede ungkarl Anders Sørensen i Grundfør for beliggelse, han har begået, for sig og kvinde 18 rigsdaler, som han blev tildømt at betale.

** Mette Rasmusdatter i Ølsted. efterskrevne vidnede, at de havde været hos hendes sl mands arvinger og tilbød dem deres arvegods kvæg og fæmon, og de skulle skille hende af med dette, hun ville efter denne dag ikke svare dem dertil, om det noget tilkom.

(122)

** Rasmus Mikkelsen på birkeherrens vegne gav last og klage over Anders Nårup i Yderup, for han har overfaldet ham, der han på rettens vegne skulle gøre hr Niels i Brabrand udlæg efter en dom, da han tog en greb og søgte ham på livet, så han måtte gå med uforrettet sag, og han kaldte 1.kald på sandemænd.

** Jacob Sørensen forvalter spurgte Anders Svendsen i Elsted, om han forleden sommer var på den ejendom, som tilhører Peder Grim og Jens Andersens gårde sst, og han så ikke Jacob Sørensen på samme åsteder, og andre vidnede, at en del af Elsted fæmon kom over diget til omvidnede åsteder, og hyrden vidnede, at da han drev Jacob Sørensens fæ, kom det ikke på de åsteder, som tilhører Peder Grim og Jens Andersens gårde, og efterskrevne vidnede, at de ikke har hørt, at Jacob Sørensen har gjort nogen overlast på nogle mennesker korn eller kvæg, eller nogen af de Elsted mænd har gjort klage over det mageskifte, som er gjort af uvillige dannemænd.

(123)

6/3 1667.

13/3 1667.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne gav last og klage over Knud Pedersen Fisker i Åby, for han på hans brors grund i Brabrand sø har fisket mange dræt, og kaldte 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Knud Pedersen og hans medbrødre Peder Fisker og Morten Fisker i Åby.

** Mette Rasmusdatter, sl Jens Sørensens i Ølsted. Rasmus Sørensen i Ølsted Søren Sørensen Christen Sørensen sst Søren Nielsen i Grundfør Rasmus Nordmand i Ølsted på hans hustru og hans afgangne brors søn Søren Christensens vegne gav hende afkald for al den arv, som de efter hendes sl husbond arveligt kunne tilfalde.

** efterskrevne blev opmeldt til høringsmænd og varselsmænd for Sidsel Nielsdatter og hendes tjenestekarle.

** Jens Pallesen kaldte 2.kald på sandemænd.

20/3 1667.

** Jens Sørensen i Yderup og Maren Jensdatter sst vidnede, at da der skulle gøres udlæg til hr Niels i Brabrand hos Anders Norup i Yderup, da løb Jens Pallesen af Herst i gården med en dragen degen og slog nogle døre op.

(124)

27/3 1667.

** Jens Pallesen i Herst kaldte 3.kald på sandemænd at møde at gøre deres ed og tov over Anders Norup i Yderup, for han har overfaldet ham.

** Rasmus Sørensen i Grundfør på kirkens vegne lod fordele efterskrevne.

** Mogens Pedersen i Mollerupgård på egne og medbrødres vegne. Anders Mikkelsen i Lisbjerg og gav ham til betaling for hans tiende, han nu forgangen år ikke kunne yde, efterskrevne rugsæd på hans agre.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne. efterskrevne vidnede, at de 4/3 så, at Knud Fisker og hans medfølgere drog fiskedræt på Brabrand sø, og kaldte 2.kald på sandemænd.

** Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård. Niels Tomasen på Koldkærgård pantsatte til ham efterskrevne for 84 sletdaler, han er ham skyldig.

** Erik Jørgensen af Århus på hr Johans vegne stævnede Rasmus Nielsen Molbo i Trige, og efterskrevne vidnede, at de hørte i hr Johans stue, at Rasmus Molbo og hr Johan akkorderede om deres heste, og Rasmus Molbo lovede hr Johan sine heste uden lyde, og vidste dem ikke nogen lyde at have uden hvis, man kunne se på dem, og efterskrevne vidnede, at de på hr Johans vegne tilbød Rasmus Nielsen hans heste, som han havde skiftet med ham, og give hr Johan sine igen.

(125)

** Erik Jørgen satte i rette, at efterdi samme heste har lyde, idet de er løbske, at han bør fra sig igen levere til hr Johan de heste og penge, han fik af ham, og annamme sine igen. sagen er opsat 6 uger.

** Villads Pedersen af Mejlby på Anne Rasmusdatters vegne i Grundfør æskede skifte. efterskrevne vidnede, at de 23/2 var i Peder Pedersens efterladte bo i Grundfør for at registrere og vurdere hvis gods og formue, som fandtes efter ham, i overværelse af børnenes farbror Villads Pedersen på samtlige den sl mands børns vegne, Peder Pedersen Anne Pedersdatter Maren Pedersdatter Jens Pedersen Rasmus Pedersen, som hun er stedmor til, og hendes egne tre små børn Anne Pedersdatter Kirsten Pedersdatter og Rasmus Pedersen deres vegne, og da blev formuen opgjort til 56 daler og

gælden til 72 daler, så kreditorerne fik halvt for deres krav, og der fandtes ikke andet uden den sl mands klæder, som blev det mindste stedbarn, som var nøgent, bevilget at omskæres og skjule sig i.

** Niels Banners fuldmægtig Peder Sørensen med 1 måneds opsættelse stævnede Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård, imod dom, anlangende at indstille sig med sit regnskab for Frederik og Christian Banners formenede gods, som han næst forleden år har forvaltet, og fremlagde hans skriftlige beskyldning, hvortil Mourids Hansen fremlagde sit erklæring, at han har overleveret sit regnskab, og Niels Banner nævner ikke, hvad der på regnskabet mangler, og langt mindre hvad han bør klarere, hvorefter der blev afsagt dom: da regnskab over godsets indtægt og udgift er leveret i god tid, men ikke accepteret, formedelst prinsessestyr ikke er indført, som principalen skal betale, og da herskabet selv har oppebåret indkomsten, hvorfor den ikke kunne tilstrække prinsessestyr at betale, så bør han for dem skyld fri at være, eftersom han har tjent som forvalter, og angående tømmeret, da har han alene efter ordre købt og savet det og leveret det til delefogden, som efter ordre har sendt en del til Fyn, så sees ikke Mourids Hansen bør tilsvare samme tømmer, men for den post fri at være.

(127)

3/4 1667.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne. Anders Norup i Yderup stod for tingsdom, eftersom han var i forfølgning med voldssag for klammeri imod Jens Pallesen i Herst, da han skulle gøre udlæg, og formedelst sagen over ham skulle falde, lovede han at tale Jacob Sørensen forvalter hans minde for kongesagen, og Jens Pallesen hans minde for bondesagen, og han lovede at betale hr Niels i Brabrand 8 daler, som han var ham skyldig.

** skipper Rasmus i Hasle lod fordele Anders Pedersen i Åby for 7 skæpper byg, han har godsagt for ham for gildeøl, mens han tjente i Hasle.

10/4 1667

** Jens Sørensen i Lisbjerg beklagede sig, at efterskrevne breve i fjendetiden i jorden er blevet formuldede, og ikke kunne være tjenlig længere i hænder at bruge og derfor begærede tingsvidne, først et købebrev, hvormed Frands Sørensen i Lisbjerg på egne vegne Simon Rasmussen i Lisbjerg på hustru Kirsten Pedersdatters vegne Niels Sørensen i Elev på egne vegne Søren Jensen på hustru Maren Sørensdatters vegne Jens Christensen sst på hustru Anne Sørensdatters vegne Jens Pedersen i Egå på hustru Maren Sørensdatters vegne Søren Andersen i Skejby på hustru Boel Sørensdatters vegne solgte og skødede til deres bror Jens Sørensen Bonde den lod, de har arvet efter deres sl mor Maren Frandsdatter i den selvejer bondegård, Jens Sørensen nu iboer, hvorfor han skal betale hver søsterlod 10 sletdaler. varsel til sl Niels Bondes børn i Elev Rasmus Nielsen Niels Nielsen Anne Nielsdatter, sl Søren Jensens børn Jens Sørensen Frands Sørensen Søren Sørensen Søren Sørensen, Jens Christensen i Elev Knud Jensen Christen Jensen Niels Jensen Rasmus Jensen, Udsen Mikkelsen i Egå Jens Pedersen sst Søren Andersen i Skejby. dernæst et andet brev, hvormed Søren Sørensen i Skejby på hustru Boel Sørensdatters vegne sælger til Jens Sørensen Bonde og hustru Boel Nielsdatter, den lod og part, Boel Sørensdatter har arvet efter hendes sl far Søren Jensen Bonde i den selvejer bondegård, Jens Sørensen iboer, dateret Lisbjerg 22/3 1654, og derefter fremlagde et formuldet vidne 12/7 1648, hvor Frands Sørensen til 3.ting lovbød de arveparter, som han og hans medarvinger er arveligt tilfaldet efter deres sl mor Maren Frandsdatter, som boede og

døde i Lisbjerg, og derefter et formuldet vidne her af tinget 10/10 1649, hvori Jens Pedersen i Egå tilstod, at Jens Sørensen har afbetalt ham hvis bondeejendom, hans hustru Maren Sørensdatter efter hendes sl mor Maren Frandsdatter kunne tilfalde i den gård, han iboer, og en andet formuldet brev, hvori Frands Sørensen i Lisbjerg gør vitterligt, at han er Jens Sørensen i Lisbjerg skyldig 10 sletdaler for al hvis sæd, hans barn har arvet efter hendes sl oldemor, dateret Lisbjerg 26/7 1653.

(129)

** Lorentz Brockmand i Århus stævnede menige sognemænd i Todbjerg, eftersom de løber fra et ting til et andet og fordrer dom over ham for at give tiende af Skårupgårds hovedgård, som er udlagt ham for hans gældsfordring som frit adelsgods, hvorfor han bør nyde samme gård fri for tiende at give, som andre adelspersoner. sagen er opsat 4 uger.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne gav last og kære over Peder Sørensen Sommer i Grundfør, for han har forladt gården, han havde i fæste og medtaget hvis, han havde, og kaldte 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov i den sag, og kaldte 1.kald på sandemænd for at gøre tov over Knud Pedersen og Niels Christensen i Grundfør, for de i lige måde har forladt gården, og stævnede dem for hvis bondeeje, der har i samme gård, og de stævnede Jens Jensen i Grundfør Søren Olufsen i Spørring, som er børnenes lovværger for Maren Jensdatter og Else Jensdatter, og satte i rette, at efterdi de således har forladt gården, om den ikke bør efterfølge birkeherren sagen er opsat 6 uger.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne gav last og kære over Anders Mikkelsen, som er bortrømt af den gård i Lisbjerg, han påboede, og kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov. varsel til Anders Mikkelsen i Lisbjerg Oluf Christensen Mogens skov Inger Jensdatter for dom, eftersom de er jorddrot til samme gård. sagen er opsat 6 uger.

** Jacob Jensen hjemlede, at han havde forbudt Peder Simonsen i Lisbjerg hans hustru, at hun intet måtte bortføre af hvis, hun ejede, før hun har talt husbondens minde for hvis, hendes mand ham skyldig er, og kaldte 1.kald på sandemænd at sværge over ham, for han har undveget gårde.

** Jacob Jensen æskede vold over Knud Fisker i Åby, og kaldte 3.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over ham, for han har draget med sit vod over midtstrøms i Brabrand sø på isen forleden vinter, og fremlagde et syn af tinget 13/3 og vidne 27/3, hvorefter sandemændene svor ham et fuld vold over.

(130)

17/4 1667.

** Hans Jørgensen i Århus. efterskrevne vidnede, at de var overværende 14/2 næst afvigte i Søften til Søren Madsens, da der blev udlagt efterskrevne til Hans Jørgensen i Århus for husbondens resterende landgilde, og andre vidnede, at de forbød Søren Madsen og hans søn Mads Sørensen, at afhænde samme kvæg, og dog så de Mads Sørensen red af hans fars gård med den ene hest, og samme hest er ikke kommet tilbage, og han formente, de burde betale, og for hesten, han bortførte, at lide som for andet uhjemlet.

** Jens Sørensen i Lisbjerg lod fordele Frands Hjulmands søn Søren for 2 mark 3 skilling, hans anpart af gildeøl, han var med at drikke forgangen sommer, og ikke vil betale.

24/4 1667.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne forbød, at ingen mand eller kvinde i Vejlby på holde nogen kro der i byen, andre end den mand dertil er forordnet, enten med øl eller brændevin.

** Jacob Jensen. synsmænd afhjemlede syn på den gård i Elsted, som Peder Rasmussen i Hårup havde i fæste og nylig fradrog, hvis brøstfældighed der derpå fandtes.

(131)

** Jacob Jensen kaldte 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Anders Mikkelsen i Lisbjerg Peder Simonsen sst og Peder Sørensen Sommer i Grundfør, for de ulovligt er undveget deres gårde.

** Jens Jensen i Årslev på møller Jacob Lauridsen i Århus hans vegne med opsættelse 13/3 stævnede Rasmus Jensen i Røde mølle, for han imod KM forordning om at anmamme malt i hans mølle af Århus borgere til maling dog ofte har taget Abraham Kobbersmeds malt til maling, og fremlagde KM forordning, hvorefter der blev afsagt dom: da der intet fremlægges til bevis, så bør Rasmus Møller for denne tiltale fri at være.

1/5 1667.

** Jacob Sørensen forvalter stævnede Mads Nielsen i Lisbjerg Anders Offersen Niels Rasmussen sst Tomas Pallesen i Søften og Jens Jensen i Søren Madsens gård sst, for de har lokket og listet hans principals tjener Peder Simonsen at sit gods og taget ham i deres tjeneste, uanseet han ej lovligt har frasagt sig sin tjeneste. sagen er opsat 6 uger.

** Jacob Sørensen stævnede Peder Simonsen i hans gård, han iboede, og saggav ham for at have forstukket sit kvæg og fæmon, hvormed husbonden skulle betales, og formente at det bør ham efterfølge. opsat 6 uger.

** Jacob Sørensen stævnede Laurids Murmand i Skejby, for han ikke har efterkommet hans kontrakt om det arbejde på hans gård i Århus at gøre færdig, og havde videre af ham oppebåret, end han har gjort arbejde for, og formente, han burde lægge fra sig, så vidt han har fået for meget. sagen er opsat 6 uger.

** Niels Jensen i Ølsted på Rasmus Lassens vegne i Åby stævnede Jens Pedersen i Gjellerup imod dom for 7 daler, som rester på hans brev. dateret 23/1 1664, som han blev tilfundet at betale.

(132)

** Niels Tomasen i Koldkærgård gav last og kære over Rasmus Rasmussen i Kasted, for han voldeligt har taget nogen svin af hans gård, som han havde indtaget, og kaldte 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Svend Rasmussens gård i Brabrand for dens brøstfældighed.

8/5 1667.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Peder Simonsens gård i Lisbjerg, som står øde og er meget brøstfældig, samt syn på Anders Mikkelsens gård, og Simon Christensens gård i Skejby. varsel til Mogens Pedersen i Mollerupgård for samme brøstfældighed på gården i Skejby, eftersom han bruger avlingen dertil. opsat 4 uger.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 3.kald på sandemænd for at sværge over Peder Simonsen, som boede i Lisbjerg Anders Mikkelsen sst og Peder Sørensen Sommer i Grundfør, formedelst de er fragået deres gårde, de havde i fæste, og ikke lovligt gården afsagt, og efterladt dem en stor restants, og efterskrevne fyldingsmænd blev opmeldt, og i hånd tog hverandre og fyldte sandemænd til at gøre deres ed og tov, og efterdi de havde forladt deres gårde og derover tilføjet birkeherren stor skade, så svor de dem et fuldt vold over.

(133)

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne gav klage over Knud Fisker i Åby, for han igen på ny har fisket i Brabrand sø på ulovlige steder og kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over ham efter birkeretten.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Jørgen Sostrups gård i Elsted, hvis brøstfældighed derpå fandtes, samt syn på Tyres gård i Elev for dens brøstfældighed.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne stævnede Peder Sommer i Grundfør og tiltalte ham for brøstfældigheden på hans gård, han er frarømt, samt for resterende landgilde. opsat 6 uger.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Maren Clemendsdatters vegne i Århus med opsættelse 27/3 stævnede Erik Nielsen i True imod dom for resterende bondeskyld af hans gård, og satte i rette, om han ikke burde kvittere gården, at hun kan skaffe en anden dertil, hvilket han blev tildømt.

** Mourids Hansen på Kærbygård stævnede efterskrevne ungkarle, for de ikke har villet møde og lade dem skrive til soldat, og satte i rette og formente, at de derfor bør for rette at stande. opsat 6 uger.

(134)

15/5 1667.

** Jacob Sørensen forvalter på hans principals vegne. Jørgen Madsen og Rasmus Jørgensen Tømmermand i Vejlby vidnede, at Laurids Christensen Murmand, som havde for tinget det arbejde på bispegården med Jacob Sørensen, han forlod arbejdet en 8 dages tid, mens de med tømmerarbejdet var der, og blev sagt, at han havde taget arbejde på Kærbygård, hvilket efterskrevne bevidnede.

22/5 1667.

** Jacob Sørensen forvalter fremlagde syn på det murerarbejde, som Laurids Christensen Murmand i Skejby har været for tinget med Jacob Sørensen forvalter..

(135)

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne gav last og klage over Rasmus Nielsen i Ørum, for han voldeligt udtog noget fæ af Amdrup, som var indgærdet for skade på deres rug, og kaldte 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov.

29/5 1667.

** Frands Offersen i Lisbjerg. synsmænd afhjemlede syn på Frands Sørensens søn Niels Frandsen, hvis arm var blå og hævet, som kunne enten være slået eller af heste trådt. varsel til Anders Christensen på Kærbygård og hans medbrødre.

** Frands Offersen. Niels Jørgensen af Lisbjerg vidnede, at da han med Niels Frandsen skulle indtage fremmed fæ på deres mark og ville drive det i hus, kom Anders Christensen med flere af Kærbygård og tog samme fæ,om fra dem, og imidlertid fik Niels Frandsen samme skade, som omsynet er, hvilket efterskrevne bevidnede.

** Frands Sørensen Bonde i Lisbjerg. Anders Christensen på Kærbygård fremlagde en kaldsseddel, hvortil Jacob Sørensen bad ham fremvise sin skade, hvilket han ikke ville, men da birkeherren ikke var stævner for kontravidne, blev der ikke stedt kald på sandemænd.

** Maren Iversdatter i Vejlby. hendes datter Birgitte Nielsdatter, sl Niels Skrædders datter i Vejlby, gav klage og kære over Søren Nielsen i Vejlby, for han skammeligt har voldtaget og krænket hende og hendes ære ved havet ved Egå fed, og stoppet hendes mund, så hun ikke kunne råbe, og Søren Nielsen nægtede ved sin ed, at han havde aldrig rørt hende.

(136)

** Niels Ovesen og Jens Ovesen i Vejlby. Niels Ovesen gav tilkende, at han af skrøbelighed af trældom ikke kan fortjene sit brød, hvorover han er nødsaget at gøre kontrakt med hans bror Jens Ovesen, som han stedse har opholdt sig hos, til ham at overdrage hans fattige ejendele, mod at denne giver ham nødtørftig føde og klæder, så længe han lever. landstingsvarsel til hans bror Rasmus Ovesen, barnfødt i Vejlby, om han vil have noget dertil at svare.

** Hans Jørgensen, borger i Århus, med opsættelse 17/3 stævnede Søren Madsen i Søften og hans søn Mads Sørensen for efterskrevne resterende landgilde for 1665 og 66, som de blev tildømt at betale.

5/6 1667.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne forbød Laurids Christensen Murmand i Skejby at drage af birket, førend han har fuldgjort og efterkommet hvis, man ham kan påsige for det arbejde i bispegården, han ikke efter kontrakten har fyldestgjort, og kaldte 2.kald på sandemænd.

** Mourids Hansen på Kærbygård bød sig i rette at ville føre vidner imod forrige vidner angående hans folk med vold og magt tog Kærbygård fæ fra Lisbjerg folk, som ville indtage det, men da birkeherren og menige Lisbjerg mænd, som sagen angik, ikke havde fået varsel, turde fogden ikke tilfordriste sig nogen vidner at udstede, før der gives lovligt varsel.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne kaldte 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Rasmus Nielsen i Ørum, for han voldeligt udtog nogle heste og øg af Amdrup, som havde gjort skade på deres rug efter klage vidnes indhold.

(137)

** Jacob Jensen i True. synsmænd afhjemlede syn på noget jord på Vejlby mark, hvor 47 favne i længden og 4 furer i bredden var bortpløjet af hans husbonds tjeneres jord. varsel til Jens Nielsen i Vejlby Jens Poulsen og sin søn sst, og satte i rette, om de ikke burde bøde deres 3 mark og lægge jorden tilbage igen. opsat 4 uger
12/6 1667.

** Mourids Hansen på Kærbygård. efterskrevne vidnede, at de på skellet mellem Lisbjerg mark og Kærbygårds mark så to børn droges med Mourids Hansens hyrde, før han kunne få fæet fra dem, så Niels Fynbo måtte give ham nogle hug, og så drev de med en del af Kærbygårds fæ til Klokhøj, hvor der kom to af Mourids Hansens karle ridende, hvorfor de forlod fæet, og sankede nogle sten og kastede efter dem. andre vidnede det samme, og de så ikke om Mourids Hansens karle fik blå eller blodig skade.

(138)

** Mourids Hansen. synsmænd afhjemlede syn på hans karl og hjorddreng, som var revet over hans albue, som var af et slag med en sten.

** Peder Pedersen i Elsted forbød nogen at afføre den sæd, som er sået i den jord, han har i fæste på Elsted mark.

** Niels Koldkærgård Christen Jensen i Kasted Jens Sørensen Søren Rasmussen og Anders Lassen sst afsagde dem fra den kontrakt, de har med nr Niels i Brabrand har oprettet om deres tiende, som de ikke kunne stå ved at holde og tilbød ham kærven på ageren at annamme, om han ikke vil nøjes med kærven så mange skæpper korn, som de årligt gav før sidste kontrakt blev gjort.

** Jens Sørensen i Lisbjerg på hr Frands vegne i Skejby frasagde de to gårdseje, han påboer i Skejby, tilhørende Maren Clemendsdatter i Århus.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne kaldte 2.kald på sandemænd at møde at gøre deres ed og tov over Anders Christensen og Knud Christensen på Kærbygård for den voldsgerning, de har begået imod Lisbjerg bymænds folk.

** Jacob Jensen i True til 2.ting formeldte al ulovlig sæd, som var ført i hans principals tjenere deres jord og ejendom og tilbød dem frugtgæld for hvis, de havde sået.

** Niels Jensen i Ølsted på hospitalsforstanderens vegne. synsmænd afhjemlede syn på de skovskifter i Hårup skov, liggende til 2 1/2 hospitalsgårde i Hårup, som var så forhugget, at man ikke kunne tælle stubbene, og de beholdne træer kunne kun agtes for et læg svin, når fuld olden er, og dernæst afhjemlede de syn på den halvgård, som Peder Jørgensen iboer og på et stykke skov imellem en halvgård i Linå, som Mads Jensen iboer, som kunne agtes for 2 1/2 læg svin, når fuld olden er.

** Jacob Sørensen på hans principals vegne med 6 ugers opsættelse stævnede Laurids Christensen Murmand i Skejby imod dom for det arbejde, han har gjort på bispegården i Århus, som ikke skulle befindes så nøjagtigt gjort, som det burde, som han vil bevise med syn og vidne, for han er rejst fra arbejdet og taget arbejde på andre steder, imidlertid han havde hans principals arbejde under hænder, og han fremlagde tingsvidne 15/5 og syns og vurderingsvidne 22/5 og en rådstuedom af Århus rådstue 23/5 næst afvigte, hvorefter der blev afsagt dom: da murmanden på kontrakten har bekommet langt flere penge, end der er gjort arbejde for, så bør han lægge summen fra sig til Jacob Sørensen eller have indvisning i hans bo.

(139)

** Jacob Sørensen med 6 ugers opsættelse stævnede Mads Nielsen i Lisbjerg Anders Offersen Niels Rasmussen sst Tomas Pallesen i Søften og Jens Jensen i Søren Madsens gård imod dom, for de har lokket og listet hans principals tjener Peder Simonsen i Lisbjerg af sin gård og taget ham i tjeneste, uanseet han havde ej lovligt frasagt sin gård, og satte i rette, om de ikke burde at svare hans principal for tilføjede skadeslidelse med hvis ruin på gård og huse gøres samt skat og landgilde, indtil den kan blive besat, hvilket de blev tildømt.

(140)

19/6 1667.

** Peder Pedersen i Elsted til 2.ting forbød nogen at flytte eller afføre nogen af den sæd, som er sået i den jord, som han har i fæste.

** Jens Sørensen i Lisbjerg på hr Frands vegne i Skejby til 2.ting afsagde de to gårdes ejendom, han påboer og har i brug.

** Mourids Hansen æskede. Anders Christensen klagede over Ib Sørensen i Kasted, for han har slået og overfaldet ham i Kasted tørvemose og slået ham den skade, han endnu har, og årsagen var, at Jørgen Jensen i Kasted og Mikkel Rasmussen sst kylede nogle tørv mod ham og hans medbrødre, og mest imod ib, som tog hans tyrkølle, som han slog ham med, og Ib Sørensen svarede, at de overfaldt ham, og de ville ikke lade ham være, hvorfor han slog om sig med køllen og ikke vidste, hvem han ramte, og synsmænd afhjemlede syn på Anders Christensen, som havde en stor åben skade på hans kindben. andre vidnede om slagsmålet.

(141)

** Mourids Hansen kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over de saggivende efter loven og birkeretten.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne kaldte 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Laurids Christensen Murmand, som boede i Skejby, men er veget af birket.

** Jacob Jensen formeldte til 3.ting al ulovlig sæd, som kan være sået i hans principals tjeneres jord, og tilbød dem frugtgæld, og Mourids Hansen på Kærbygård forbød dem, der har ført sæd i hans principals tjeneres jord og tilbød dem frugtgæld igen.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne stævnede menige Terp mænd for dom, for de uden hjemmel har ---- et stykke skovland, og satte i rette, om de ikke bør at stille deres husbond tilfreds. sagen er opsat 4 uger.

** Rasmus Mikkelsen på birkeherrens vegne med opsættelse stævnede Niels Christensen, som boede på en halvgård i Grundfør, Nygård, og de stævnede Søren Olufsen i Spørring og Jens Jensen i Grundfør, som er værger for Maren Jensdatter og Elle Jensdatter, barnfødt i samme gård, om de har noget dertil at svare, efterdi Niels Christensen er frarømt gården, og der er hverken sået eller pløjet til samme halvgård, satte derfor i rette og formente, at bonderettigheden derover bør være at være forbrudt til principalen, hvilket han blev tildømt.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn på den gård, Frands Jensen i Yderup havde iboet, hvis brøstfældighed derpå findes. varsel til efterskrevne Yderup mænd.

** Jacob Jensen satte i rette, efterdi samme huse, siden Frands Jensen er undveget, er ruineret og fordærvet, som han mente bymændene havde gjort, hvorfor de bør at gøre samme huse så gode igen, at de kunne bruges til at bo i, hvortil Anders Norup svarede, at ingen havde sat ham til at tage vare på samme huse. sagen blev opsat 4 uger.

** Tomas Mortensen i Ølsted til 2.ting afsagde og lovbød den gård, han iboer, kaldes Elgård.

(142)

26/6 1667.

** Jens Bonde i Lisbjerg på hr Frands vegne i Skejby til 3.ting afsagde de gårde i Skejby, som i brug har haft, efter hans fremlagte opsigelse. varsel til Maren Clemendsdatter.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 3.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Anders Christensen og Knud Christensen, tjenende på Kærbygård for vold, de er beskyldt for efter tingsvidne.

** Niels Tomasen i Koldkærgård på nogle sognemænds vegne afsagde deres kontrakt med deres sognepræst i Brabrand om skæppekorn at give ham for hans tiende, som de nu i disse besværlige tider ikke kunne vedstå og tilbyder ham tienden på kærven, hvortil præsten svarede, at de burde holde deres kontrakt, og om de havde begæret afslag, hvortil de svarede, at det havde de, men præsten afslog det.

** Hans Mikkelsen i Årslev på hr Rasmus Frises vegne fremlagde en forpligt indeholdende, at Niels Poulsen i Tilst er forligt med sin kære sognepræst hr Rasmus Friis i Årslev således, at han for sin

resterende landgilde smørskyld og andet, han resterer med til ham for 1665 og 66, som beløber sig til 17 daler, har udlagt til ham nogle ager, sået med rug havre og byg, dateret 22/6 1667 NPS, hvilket brev han nu stadfæstede.

(143)

** Tomas Mortensen i Ølsted til 3.ting afsagde den gård, han påboer, som han ej længere kan besidde formedelst de store skatter og andre besværligheder, som ham overhænger efter en kontrakt med hans sl formands søn Søren Christensen, hvortil Rasmus Sørensen i Ølsted, som er samme barns værge, svarede, at hvad sig belanger samme kontrakt vil han nu herefter lade falde, så længe den store matrikelskat varer, og Tomas Mortensen bad ham tiltræde barnets pant i gården, og han ville overlade ham sin part, formedelst den store tynge med hoveri og skat, idet han er pålagt at gøre hoveri som den der i byen, som har en dobbelt så god en gård, og kan det derfor ikke udstå, og for at han ikke skulle forlade gården, og den derover kunne blive øde, og barnet derover ganske afgå hvis, han deri havde, blev sagen efter godtfolks underholdning voldgivet, og de tog hver på sin side to mænd, og de opnævnte en opmand for dem ar forene og imellem sige, hvilket skulle stå for fulde usvækket.

** Peder Pedersen i Elsted til 3.ting forbød nogen at høste flytte eller afføre nogen sæd af den jord og ejendom, han har i stede og fæste på Elsted mark, under vold og lovmål.

3/7 1667.

** Rasmus Normand i Ølsted og Tomas Mortensen sst. voldgiftsmændene aflagde deres afsigt, som formeldte, at formedelst gården ikke skulle blive øde, om den bliver forladt, som mange nu desværre er, hovedstolen 58 daler skulle efterlades uden 35 sletdaler, som skal betales barnet, og der foruden skal barnet have den part, Tomas Sørensen ves sit afdøde barn er berettiget i den gård, sl Jens Sørensen fradøde, på den søsterlod i gården, samme sit barn kunne tilfalde, det skal førnævnte Søren Christensen nyde og beholde tillige med de 35 sletdaler, hvilke penge skal blive bestående hos Tomas Mortensen, til barnet bliver sin egen værge.

(144)

** Peder Pedersen i Yderup til 3.ting afsagde og frasagde sig den gård, han i fæste har, formedelst adskillige store besværligheder. varsel til ladefogden ved Havreballegård.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne begærede fylding på sandemænd at gøre deres ed og tov over Anders Christensen og Knud Christensen, tjenende på Kærbygård, for de og deres medfølgere voldeligt har taget Kærbygårds fæ fra Niels Jørgensen af Lisbjerg og Niels Frandsen sst, der det formedelst ulovlig græsbed på Lisbjerg mark skulle inddrive. og i rette lagde et tingsvidne 29/5 og et kaldsvidne 12/6, hvorimod Frands Sørensen i Lisbjerg på Mourids Hansens vegne fremlagde hans svar og frifindelsesdomme af Lisbjerg birketing 29/5 og 5/6 og et tingsvidne 12/6, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og tov, at da Mourids Hansens fæ er taget på Lisbjerg mark, hvor det ingen ret havde at gå i græsbed, og da de to karle med gevalt har taget kvæget fra de drivende og gjort skade på en af dem, som bevises med syn klage og vidnesbyrd, så har de gjort uret, og sandemændene svor dem et fuldt vold over.

(145)

** Peder Tomasen og Knud Pedersen i Grundfør bekendte, at de var forligt om huse i Nygård, som Peder Tomasen skal have den halve part i brug, således at Peder Tomasen skal have 6 gulv hus i enden af isteraden og 5 gulv hus i det østre hus i gården i den ene ende af laden.

** mig selv en dom og stævnede efterskrevne i Søften for fornyelsesdom over dem for gæld efter breve og bog, som de blev tildømt at betale.

10/7 1667.

** Rasmus Pedersen Teglgård i Århus på Jens Vegerslevs vegne. efterskrevne vidnede, at de var med birkefogden på rettens vegne hos Niels Tomasen i Koldkærgård at gøre udlæg, og da foreviste Niels Tomasen dem en tyr, som han måtte indrømme ikke var hans egen, men Jens Christensens, som han havde at føde for ham, men dernæst i kohuset blev vurderet 3 køer, og i fårestien var 60 får, hvoraf han kun ejede nogle få, som han efter lang forvindelse skilte fra de andre, og han ville ikke hente hans heste ind, men bad dem tage boskab, men der fandtes intet uden nogle gamle kister og skiver og nogle klæder i deres senge og nogle få tinfade, som intet kunne foreslå til nogen betaling, og da de i gården ville vurdere de bedste høveder, sagde Niels Tomasen, at det ikke var hans, og han bad hans folk slå leddene op, og han udslog de fremmede får i huset ud til hans egne, som var vurderet, så de undkom, før Jens Vegerslevs karl kunne forhindre det, og da de ville ind i kohuset, forhindrede Niels Tomasen det og sagde, dersom han skulle klæde stejle og hjul, da skulle de ikke komme til at få døren op, og da bad fogden dem drages til minde, at han foragtede retten, idet han som en fattig gammel mand ville hverken slås eller drages med ham.

(146)

** Rasmus Pedersen Teglgård. Palle Nielsen birkefoged gav last og klage over Niels Tomasen i Koldkærgård, for han skulle søge Niels Tomasen ved nam og udlæg efter lovlig dom over ham faldet var, så han ikke nu på 30 års tid, han har betjent retten, så trodsigt af nogen mand er blevet begegnet og truet med disse ord, at om han end skulle klæde stejle og hjul, da skulle der ikke komme en kløve af gården, så han derfor måtte med uforrettet sag gå derfra, og Rasmus Teglgård satte i rette, om han ikke for slig opsætsighed bør at straffes på Bremerholm. opsat 4 uger.

** Anders Sørensen husmand i Ølsted og Niels Mikkelsen i Brabrand. Niels Mikkelsen gav til kende, at han på hans bror Poul Sørensens vegne var venligt forligt om den vanlykke og skade, som Poul Sørensen blev gjort af et læs, som han lang tid har ligget under badskærhånd af, forenet med Anders Sørensen på hans søn Peder Andersens vegne, således at han straks leverer ham et brunt øg for 9 daler til badskærløn, og Søren Espensen i Brabrand lovede at betale ham 3 sletdaler og Jacob Jensen i True lovede ham på Mikkel Rasses vegne 3 daler, og Niels Mikkelsen forpligtede sig, at hvad heller Poul Sørensen lever eller dør af samme skade, da skal den sag være bilagt og forenet.

** Niels Sørensen, tjener Jens Sørensen Vinter i Århus. efterskrevne vidnede, at Peder Christensen Hvid, som har boet i Trige og Amdrup, er formedelst armod draget her af egnen, og ingen ved, hvor han er, og vidnede, at Peder Simonsen i Lisbjerg er forarmet, så han går soldat for dem, og der er intet at få til betaling for deres gæld.

** Mikkel Jensen, tjener Jørgen Juel i Århus. efterskrevne vidnede, at da de var med herredsfogdens fuldmægtig og gjorde udlæg hos Las Nielsen i Terp, da blev der ham udlagt efterskrevne agre og bæster og en vogn.

1669.

(1)

(blank)

** tingbogens autorisation.

(2)

3/3 1669.

** Jens Pedersen i Hesselballe Hjortshøj stævnede Niels Jensen i Sostrup og talte med hans søn Søren angående en ligkiste, han lånte af ham for 14 år siden.

** Rasmus Mikkelsen på birkeherrens vegne gav last og klage over Christen Jensen i Grundfør og Mikkel Bonde sst, for de havde gjort budene modstand for vejagen, som de var tilsagt at gøre, og efterskrevne vidnede, at de bød budene både pant og penge, den tid de ville pante dem for vejagen, men Christen Jensen formente budene at tage hans halskobbel, som han skal bruge, men tilbød dem en høle, hvilket de afslog, men tog de en grå vadmelskjole og gik bort dermed.

** Niels Jensen i Ølsted på Peder Nielsens vegne i Brendstrup til 3.ting afsagde og frastod det stykke eng, han har haft i fæste og brug af hospitalet, dertil ej videre at svare eller give nogen afgift.

** Rasmus Nielsen Molbo i Trige. Oluf Sørensen i Mejlby og Niels Jensen i Spørring gav ham afkald for al den arv, de med deres hustruer efter Rasmus Nielsens mor arveligt kunne tilfalde.

10/3 1669.

** Søren Nielsen i Herst. Knud Mikkelsen i Panderup Rasmus Nielsen i Astrup Rasmus Sørensen i Ølsted bekendte, at Søren Nielsen har betalt dem al den lod og anpart, som de har arvet i den selvejer bondegård i Herst, som Søren Nielsen besidder, Knud Mikkelsen på hans hustru Mette Nielsdatters vegne Rasmus Sørensen på hans hustru Anne Nielsdatters vegne og Rasmus Nielsen på egne vegne både efter far og mor og efter deres sl søster Maren Nielsdatter, og de kendes dem efter denne dag ingen ydermere del deri at være berettiget, men alle parter og lodder skal følge Søren Nielsen og hustru Anne Rasmusdatter og hans arvinger.

(3)

** Jacob Lauridsen Møller i Århus mølle med 6 ugers opsættelse stævnede Peder Nielsen i Årslev for resterende landgilde og stedsmål 17 sletdaler, som han blev tilfundet at betale.

** Niels Nielsen Krog med en måneds opsættelse stævnede Niels Mikkelsen i Brabrand for 47 sletdaler, som han blev tilfundet at betale.

** Peder Pedersen i Brabrand kirkeværge efter 6 ugers opsættelse tiltalte efterskrevne for hvis, de er kirken skyldig, som de blev tilfundet at betale.

17/3 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne lyste efter Frands Nielsen, som boede i Lisbjerg, som har forløbet sin gård fra kone og børn, om nogen godtfolk vidste om ham, at de det ville åbenbare.

** Christen Rasmussen i Vejlby. synsmænd afhjemlede syn på den gård i Vejlby, som Søren Karlby påboede, for dens brøstfældighed, og på dens skovskifte, som var ganske ophugget.

** Rasmus Pedersen i Hasle på Anne Nielsdatter, sl Berent Klodts, hendes vegne med opsættelse 13/1 stævnede efterskrevne bønder i Hasle True Skejby Vejlby Kasted Årslev Brabrand Gjellerup og Åby hver for 3 skæpper plovhavre, som de blev tilfundet at betale.

24/3 1669.

** Rasmus Pedersen Skæppe i Hasle. efterskrevne i Hasle vidnede, at da de 19/3 ville yde deres kirketiende i Jørgen Pedersens gård, da ville han ikke annamme den, men befalede dem at komme mandagen efter på kirkeloftet, hvor han annammede en del ag tiendekornet, men han ville ikke annamme Rasmus Pedersens byg og rug, som skulle ydes til præsten, men hans havretiende annammede han.

(4)

** Rasmus Sørensen i Ølsted på hans halvbror Søren Nielsens vegne i Peder Snedkers gård i Grundfør bad de menige mænd, som var til stede, om de ville give ham hans stokkenævn og vidne, om de nogen tid har fornemmet, ham trætte og klammeri at ville anfange, hvortil efterskrevne mænd svarede, at han havde levet fredeligt med hver mand indtil nu, hvor det siges, at han skal have været i selskab med de folk, som dræbte den karl af Geding ved Århus for kort tid siden, og han er født og kommet af gode forældre i Ølsted.

** Ove Jensen i Vejlby et skiftevidne. efterskrevne vidnede, at de 19/3 var i sl Jens Nielsen og Anne Ovesdatter i Vejlby deres afdøde efterladte bo at vurdere hvis gods og formue i overværelse af Ove Jensen på egne vegne samt Søren Jensen Niels Jensen Anders Jensen Margrete Jensdatter (7 år) og Maren Jensdatter (10 år) på deres vegne deres farbror og fødte værge Søren Nielsen sst og deres morbror Jens Ovesen og Las Bondes fuldmægtig, og da blev der til arvinger 9 sletdaler 7 skilling beholden, og Ove Jensen lovede at beholde hans mindste søster Margrete hos sig.

(5)

** Christen Jensen og Anders Jensen i Grundfør gav tilkende at være forenet om den halvgård i Grundfør, Christen Jensen påboer, i så måde at Christen Jensen skal flytte fra Anders Jensen, som skal giver hans svoger Christen Jensen efterskrevne penge og rugsæd og havre, og derimod forpligter Christen Jensen sig intet videre at have nogen ret efter hans konefader eller konemoder, når hun ved døden afgår, men Anders Jensen al gården at beholde til ejendom, og Christen Jensen

bekendte at have annammet fyldest for hvis arv, som han kunne arve efter sin konefar sl Jens Madsen, og han takkede Anders Jensen og hans mor for god betaling. varsel til Anders Jensens mor Christen Jensen og hans hustru Maren Jensdatter.

31/5 1669.

** Niels Sørensen Kå i Kasted beklagede sig at være givet varsel fra byfogden i Århus og beskyldt for at skal have med været i den tumult, som skede udenfor Århus om aftenen 13/3, hvilken beskyldning han ville afbevise, og fremlagde bevis fra Morten Sommerfeld i Århus og andre, som bevidnede, at han red fra Morten Sommerfelds hus 13/3 mellem 3 og 4, og fulgtes med Mads Lauridsens søn af Geding, og han kom hjem mellem 4 og 5, og han var ikke fra hans hus før om søndagen næst efter, da han fulgtes med dem til kirke.

(6)

** Jacob Jensen i True og Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne tillyste for 1.gang, at ingen af deres tjenere lader så til halvs med nogen eller lejer noget af deres eng og jord bort, såfremt de ikke vil have forbrudt hvis grøde, der derefter vokser, og tilbød bønderne på husbondens vegne sædekorn til deres fornødenhed.

7/4 1669.

** Tomas Mortensen i Ølsted og Jens Poulsen Grim gav tilkende at være forligt om gårde og huse, som de nu har taget i fæste, og som Peder Simonsen tilforn havde i fæste, som efterfølger.

** Jens Pedersen prokurator på Jens Vegerslevs vegne stævnede efterskrevne for gæld. ingen gensvar, derfor opsat 14 dage.

(7)

** samme på Christen Basballes vegne i Århus stævnede efterskrevne for gæld efter regnskabsbog. sagen blev opsat 14 dage.

** Skæppe Rasmus i Hasle stævnede Jørgen Pedersen i Hasle for dom og fremlagde et tingsvidne 24/3 næst forleden formeldende, at han havde tilbudt Jørgen Pedersen sin kirketiende, som han som kirkeværge ikke havde villet annamme, og formente, at Jørgen Pedersen derfor burde svare til kirken så vidt den tiende, Rasmus Pedersen skulle give, og da Jørgen Pedersen i dag intet ville svare, blev sagen opsat 4 uger.

4/4 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige stævnede Christen Jensen Basballe i Århus for vidne, og efterskrevne vidnede, at efterskrevne Trige mænd af Trige lægd de ydede til Christen Basballe 1 tønde smør til fyldest, de var tilsagt om ham at levere for år 1664.

** Niels Jensen i Herst. efterskrevne vidnede, at han ydede samme år til Christen Basballe hans anpart an en tønde smør, som er den 7.part til fyldest, og krævedes deraf 19 pund smør.

** Søren Nielsen i Lisbjerg. Johan Hansen Lønborg, øverste kapellan til domkirken, gav tilkende at være stævnet af Søren Nielsens medtjenere til domkirken Mads Nielsen og Anders Offersen i Lisbjerg angående syn og granskning over Søren Nielsens gårds jord, for han videre brugsel og tillæg til hans gård skal have end de, og Søren Jensen har nu siden beklaget at være uret, om han noget af hans gårds tilliggende jord skulle miste, som han dyrt havde sted og fæst og fremlagde samme sine fæstebreve, det første af 13/1 1642 under mester Christen Nielsen Bondesens egen hånd lydende på halvparten af gården, og det andet af 24/10 1647 af hr Svend Hansen Arbo på den anden halvpart, hvilke fæstebreve hr Johan Hansen på domkirkens vegne hjemlede konfirmerede og stadfæstede.

(8)

** Mads Nielsen og Anders Offersen i Lisbjerg stævnede lensmand Jørgen Friis mester Laurids Borum hr Johan mester Niels mester Henrik Blichfeld og Søren Nielsen i Lisbjerg og gav tilkende, at husbonden havde givet dem forlov at måtte føre syn og granskning til Søren Nielsens gårds tilliggende jord skov og mark, som skal befindes at have lange mere jord og ejendom til sin gård end en af de andre, som er medtjenere med ham, men da mester Christen Bonde, som det ene fæstebrev havde udgivet, ikke havde fået varsel, vidstes ingen vidner at udstedes, før han får varsel.

** Søren Nielsen, borger i Århus, fremlagde en dom af Århus byting 15/3, hvori Peder Nielsen i Tilst er tilfundet at betale sin egen skyld 65 daler og for forløfte 10 daler, og på samme dom var skrevet, at 5/3 havde efterskrevne vurderingsmænd gjort efterskrevne udlæg i Peder Nielsens bo for samme gæld, hvilket vurderingsmændene ved deres ed bekræftede.

(9)

21/4 1669.

** Jens Jørgensen i Kasted på Anders Lauridsens vegne i Århus stævnede Søren Andersen Skrædder i Skejby og Keld Andersen i Tilst imod fornyelse af dom af 8/1 1668, hvilken dom blev fornyet til udlæg af deres bo.

** Jens Pedersen markmand i Hasle på birkeherrens vegne i fred lyste Holmstrup enge Vester enge og Dejholm, at ingen af dem tilfordrister kvæg og fæmon at påkomme og gøre skade, og aflyste alle veje, som derover gjort er, under vold og lovmål, det enhver til efterretning at give tilkende og for skade at tage vare.

** Rasmus Mikkelsen på birkeherrens vegne stævnede en soldat Simon, tilholdende i Grundfør, og et kvindfolk Anne Rasmusdatter i Grundfør for lejermål, de har beganget, og satte i rette og formente, at enhver af dem bør betale deres bøder, mandsperson 12 rigsdaler og kvinde 6 rigsdaler efter recessen, eller at straffes på kroppen. opsat 14 dage.

28/4 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige stævnede efterskrevne i Søften for lånekorn, da har bekommet på Bisgård, som Rasmus Mikkelsen er forlover for, og efterskrevne i Søften Trige og Ølsted for gæld, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

5/5 1669.

(ingen sager behandlet)

12/5 1669.

19/5 1669.

(10)

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne gav 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov, som skal sværges om Christen Mikkelsens død og bane, som er befundet død i Grå mølles dam. varsel til Jens Mikkelsen og Anders Mikkelsen i Lisbjerg og den afdødes hustru Johanne Groersdatter.

** Jens Pedersen prokurator i Århus på Jens Vegerslevs vegne med opsættelse 19/5 stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

** samme på Christen Basballes vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale.

** Skæppe Rasmus Pedersen i Hasle med 6 ugers opsættelse tiltalte kirkeværge Jørgen Pedersen i Hasle efter tingsvidne 24/3 angående han ikke ville annamme Rasmus Pedersens kirketiende, hvortil Jørgen Pedersen svarede, at Rasmus Pedersen er befalet at levere samme sin tiende til præsten, hvorefter der blev afsagt dom: da Rasmus Pedersen har frembudt sin tiende, bør han kvitteres i samme tiende så vidt han har anvendt på sagen.

26/5 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Christen Mikkelsen i Lisbjerg, som fandtes død liggende i Grå mølledam, og han var i alle hans klæder og havde en grå ulden vante på hans venstre hånd og en stor kæp under hans venstre arm, og der befandtes ikke hug stik slag eller sår på hans legeme, mens dem kunne synes han af våde og vanlykke kunne være undfaldet.

2/6 1669.

(11)

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne gav 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Christen Mikkelsen, som fandtes død i Grå mølledam.

** Peder Simonsen i Lisbjerg på egne og svogers vegne stævnede efterskrevne til boet at møde og annamme udlæg for deres gæld efter sl Søren Mikkelsen, som boede og døde i Lisbjerg, 3/6, som er ret 30.dag efter den dødes afgang.

9/6 1669.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne gjorde forbud på hvis ulovlig sæd, som kan være sået i tjenernes jord, under vold og tilbød enhver, som kan have sået, deres frøgæld af alle slags korn.

** Jens Pedersen af Århus på hr Johans vegne gjorde forbud på hvis sæd, i hans tjeneres jord, og tilbød frøgæld igen, og i lige måde på Aksel Værns vegne hvis fremmed sæd, som kan være sået i Lisbjerg Kirkemand Jens Mikkelsens gårds jord, dem ej at understå nogen sæd fra gården at føre under vold, og tilbød enhver sin frøgæld igen.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på hr Christens vegne i Grundfør forbød alle og enhver, som kan have ført sæd i det tilliggende jord i Grundfør, som ham af øvrigheden og hr Jens for hans tjeneste til hans residens og ophold var tillagt, ingen sæd fra boligen at bortføre.

** samme på birkeherrens vegne gav last og klage over fogden Anders Olufsen på Brusgård og Jens Lassens svend i Herst Rasmus Lauridsen for bordag, de har været i på Herst mark og gav 1.kald på sandemænd at møde og gøre deres ed og tov i den sag, som de vil ansvare og være bekendt.

** Tomas Mortensen i Ølsted. synsmænd afhjemlede syn på hvis brøstfældighed, som fandtes på de huse, tilskiftet den halve gård af Peder Simonsens gård, som han har taget i fæste. varsel til Mourids Hansen på Kærbygård Peder Simonsen i Ølsted og Jens Pedersen Grim.

(12)

** Tomas Mortensen. Rasmus Sørensen Nordmand i Ølsted gav tilkende, at Tomas Mortensen har forligt sig med ham angående det værgemål, Rasmus Sørensen for hans broderbarn Søren Christensen har i været, og alle breve, som er oprettet imellem dem være døde og magtesløse.

** Peder Simonsen i Lisbjerg på sine egne og Mads Rasmussens vegne fremstillede en opskrift til 30.dagen efter sl Søren Mikkelsen, som boede og døde i Lisbjerg og begærede derefter tingsvidne lydende, at 3/6 har på rettens vegne Jacob Pallesen i Herst på sin fars vegne Niels Jensen i Ølsted i sin far skrivers sted og to vurderingsmænd skiftet og delt hvis efterskrevne gods og formue, som fandtes efter den sl mand.

16/6 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige delefoged på birkeherrens vegne gav hans 3.kald på efterskrevne sandemænd at møde om 8 dage at gøre deres ed og tov om Christen Mikkelsens død og bane af Lisbjerg, som blev fundet i Grå mølledam hvad som til hans død kunne være bane og årsag, og på hans herres vegne til 2.ting formeldte al ulovlig sæd, som kan være sået i deres tjeneres jord og tilbød enhver sin frøgæld rug byg og havre.

(13)

23/6 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne gav tilkende, at han havde givet 3.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov om Christen Mikkelsens død og bane, som blev fundet i Grå mølledam, og opnævnte fyldingsmænd tog hverandre i hånd og fyldte sandemænd til at gøre deres tov i den sag, og efterskrevne sandemænd svor, at de ikke havde kunnet finde nogen at være skyldig

i hans død, man han af en ulykkelig hændelse udfaldet, og de bad Gud til hjælp, at det var retteste, som de havde vidst at kunne sværge og tove i denne sag. varsel til Jens Mikkelsen og Anders Mikkelsen i Lisbjerg og den efterladte hustru Johanne Groersdatter.

** Niels Jensen i Ølsted på hr Jenses vegne i Grundfør. synsmænd afhjemlede syn på hvis brøstfældighed, som fandtes på de huse i Grundfør, som hr Christen Kapellan iboede og fraflyttede, og de gjorde forbud til hr Christen Kapellan, nuværende i Spørring, og alle andre at afslå af den sæd og eng, som hører til samme boel.

** Hans Jørgensen Strømmen i Århus forestillede en aflysningsseddel angående det store misbrug, som af de vejfarende begås ved de mange usædvanlige veje som køres over marker og vanger, så og digerne nedkøres, og nu da kornet er kommet i jorden, som af alle bør i hævd at holdes, da skal det tjene enhver til advarsel de gamle forordnede veje hvor den rette adelvej går og ingen færdsel at have over vangerne, ex Århus rådstue 3/6 1669, hvortil Jens Bonde i Lisbjerg på menige birkemænds vegne svarede og begærede træbroen på Århus mark såvel og forten at måtte fremdiges og ved magt holdes og erbyder dem gerne at følge adelvejen.

(14)

** Rasmus Mikkelsen på birkeherrens vegne til 3.ting aflyste hvis ulovlig sæd, som kan være sået i husbondens tjeneres jord ingen at understå dem nogen sæd fra gårdene at føre og tilbød frøgæld.

** i lige måde kaldte han 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov om den bordag og slagsmål, som Jens Lassens karl i Herst og Anders Olufsen foged på Brusgård på Herst mark har i været.

30/6 1669.

** Mogens Pedersen i Mollerupgård på sine egne og medbrødres vegne. efterskrevne vidnede, at Anders Mikkelsen og Mogens Pedersen eller hans medbrødre ikke er kirkeværger til Lisbjerg kirke og ej heller mægtige for at oppebære KM eller kirkens indkomst i nogen måder.

** Jens Jensen på Brobjerg i Århus stævnede efterskrevne og fremlagde en dom her af tinget 2/4 1662, hvori de er tilfundet at betale efter deres udgivne breve til sl Søren Westen, som boede og døde i Århus, hvilken dom til udlæg blev fornyet.

** Jens Pedersen i Grundfør på hr Jenses vegne stævnede hr Christen i Spørring for 10 rigsdalers brøstfældighed på huse i Grundfør, han har forladt og nu står øde efter synsvidnes indhold. sager en opsat 14 dage.

** Frands Sørensen i Lisbjerg på hr Frandses vegne i Skejby afsagde den gård, han påboer, så jorddrotten kan gøre sig den så nyttig, som han kan, og ej heller til videre skat eller tynge deraf at ville svare.

** mester Johan Rhodius konrektor i Århus domskole gav skriveren fuldmagt at lovsøge Skejby mænd, for de skal have tyret de bårder og en del eng til den ødegård liggende, som til hans kald og embede lagt er.

** Niels Jensen i Ølsted på hr Johans vegne i Århus stævnede Kirsten, sl Laurids Poulsens i Brendstrup Anne Jensdatter, sl Jørgen Poulsens i Brabrand med flere for gæld. sagen blev opsat 14 dage.

(15)

7/7 1669.

** Frands Sørensen i Lisbjerg på hr Frandses vegne i Skejby til 2.ting afsagde den gård i Skejby, han har haft i brug. varsel til Maren Clemendsdatter i Århus og forvalter Jens Poulsen.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Tomas Jensens vegne sst til 3.ting lovbød den halvgård, han iboer, og en broderlod i den anden halvpart af gården af 5 søsterlodder. varsel til Søren Jensen og Jens Tomasen i Trige.

** Jens Sørensen i Lisbjerg. Tomas Jensen i Trige Søndermand ? skødede fra sig og arvinger og til Jens Sørensen og arvinger halvparten af den selvejer bondegård, han iboede, som var pantsat til Maren Clemendsdatter i Århus, samt en broderlod i den anden halvgård af 5 søsterlodder, som stod i pant til Rasmus Andersen i Tåstrup, hvilke panter Jens Sørensen med Tomas Jensens vilje har indløst og indfriet.

(16)

** Rasmus Mikkelsen i Trige. vurderingsmænd tilstod, at de havde været med ham og vurderet husbonden til al hvis sæd, som Tomas Jensen i Trige har sået i hans gårds jord og ejendom for hvis restants hos ham blev fordret for 1666-7-8-9.

** Jens Tomasen forpligtede sig intet efter denne dag at befatte eller i brug tage noget af al gårdens tilliggelse og bepligtede sig også selv at svare sin gæld.

14/7 1669.

** Jens Hvas på hr Frandses vegne til 3.ting afsagde de ejendomme i Skejby, han i brug har, hvortil Maren Clemendsdatter svarede, at hun ikke formente, at opsigelsen ikke var så lovlig, som det dig burde, efterdi det ikke var sket før skt Hansdag, hvorfor fogden frafandt Jens Hvas sit 3.ting at tage beskrevet.

** Jens Hvas på hr Johans vegne stævnede Mourids Hansen på Kærbygård imod dom for 10 rigsdaler, som er expræbende corporis christi, som gives årligt af Kærbygårds kannikkedom til vin og brød til Århus domkirke, hvortil Mourids Hansen svarede, at han ikke vidste samme 10 rigsdaler restede, men formoder at Hans Bendixen efter løfte havde betalt som i forrige åringer. sagen blev opsat 8 dage.

** Mourids Hansen stævnede efterskrevne for gæld. sagen er opsat 4 uger.

(17)

** hr Jens i Grundfør med opsættelse 30/6 stævnede hr Christen i Spørring for 10 rigsdaler brøstfældighed på de huse i Grundfør, han iboede og fradrog, som han blev tilfundet at betale inden 15 dage.

** Jens Pedersen prokurator i Århus på hr Johan Hansens vegne stævnede efterskrevne for dom for gæld efter breve og bog, som de blev tildømt at betale, dog sagen mod Peder Elgård blev opsat 14 dage.

21/7 1669.

** Skæppe Rasmus i Hasle på hr Frands Nielsens vegne til 4.ting afsagde de gårde i Skejby, som han påboer og i brug har, og han fremlagde en seddel fra Maren Clemendsdatter, at hun er tilfreds med hr Frands Nielsen, sognepræst til Skejby Hasle og Lisbjerg menigheder, hans opsigelse af hendes pant, som han efter hans sl formand og med hans hustru har antaget, som han hidindtil i langsommelig tid besat og i brug har, dateret Århus juli Maren sl Anders Lydiksens egen hånd.

28/7 1669.

** Niels Jensen i Ølsted på hr Johans vegne i Århus med opsættelse 30/6 stævnede Kirsten, sl Laurids Poulsens i Brendstrup for resterende landgilde til hendes husbond for 1664-5-6-7-8, Anne Jensdatter sl Søren Poulsens i Brabrand for 5 mark for 2 skæpper rug, Søren Espensen sst for han har brugt den halvgård, han påboer, som hans bror fraflyttede, som de blev tilfundet at betale, og Søren Espensen at tale hr Johans minde.

(18)

4/8 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på husbondens vegne. synsmænd afhjemlede syn på 2 enge liggende til den halve ødegård i Grundfør, som Christen Sommer har påboet, og til den halve ødegård, som Niels Pedersen fraflyttede, hvorfra der var slået noget hø.

11/8 1669.

** Rasmus Mikkelsen på Jacob Jensens vegne i True begærede 3.ting over Peder Nielsen Jellufsens datter i Tilst, for hun er frarømt hendes tjeneste og hans hus om natten.

** Søren Mortensen i Nymølle et skiftebrev. efterskrevne vidnede, at de 26/7, som var 30.dagen efter sl Anne Jensdatter, Søren Mortensen Møller i Nymølle hans sl hustru hendes død, havde vurderet hvis gods og formue, den sl kone sig efterladt havde, i overværelse af rettens middel og forvalter Mourids Hansen på Kærbygård samt den sl kones børn og arvinger, navnlig Rasmus Jensen i Årup mølle på sine egne vegne Søren Nielsen i Katvad mølle på hans hustru Karen Sørensdatters vegne Jens Sørensen i Tarskov mølle på sine egne vegne Anders Offersen i Lisbjerg på hans hustru Karen Jensdatters vegne Peder Sørensen i Gråmølle på sine egne vegne og Frands Bonde i Lisbjerg og Søren Andersen Smed i Næsby i Anderskov len på hans hustru Maren Jensdatters vegne, og beløb gods og formue sig til 215 sletdaler, og gælden derimod 261 sletdaler, hvilken store gæld arvingerne besværede sig over, og da lagde Søren Mortensen hånd på skriften og bad sig Gud til hjælp, han var den gæld bortskyldig, og da han kom til møllen til børnenes mor,

kom han ind til en stor gæld og en hoben uopfødte børn, som aldeles intet arvede efter deres sl far, og dem har han opfødt og fra sig vel forsynet med stor bekostning, og til bevis fremlagde han Søren Jensen Smeds bevis på hvis efterskrevne, han har overladt ham til hans brug og nytte formedelst steddatterens skyld, han har elsket.

(19)

** Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård stævnede Niels Elev i Kasted for at have slået Kasted hjordkone i hans hus og gård, der hun var for at malke, og gav 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov i denne sag.

18/8 1669.

25/8 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne kaldte 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Niels Rasmussen i Kasted for slagsmål og bordag, han har begået på hjordkonen i Kasted.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Mourids Hansens vegne med 6 ugers opsættelse stævnede efterskrevne for resterende skatter og landgilde, som de blev tilfundet at betale inden 15 dage eller derefter at ske udlæg.

(20)

1/9 1669.

** Jens Sørensen i Kasted stævnede hans naboer og grander for vidner at aflægge om hans forhold, men Erik Rasmussen i Kasted på sine egne og granders vegne erklærede, at de ville ikke vidne.

8/9 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige gav last og klage over Poul Rasmussen, tjenende Knud Rasmussen i Terp, for han overfaldt Peder Mogensens pige i Terpgård, og han kaldte 3.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Niels Elev i Kasted, som har begået bordag med Kasted hjordkone Anne Madsdatter, men eftersom der ikke blev fremlagt vidner eller syn, da svor de ham fri for denne vold.

** Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård stævnede Laurids Rasmussen i Kasted Mikkel Rasmussen Niels Elev og Jens Sørensen Kusk imod dom og irettelagde et tingsvidne her af tinget 16/9 1668, som formeldte, at de skulle have været forsømmelig at røgte og age det korn på Kærbygårds mark, som de lodskiftet til, skønt de boer nærmest ved gården, hvorfor han tit og ofte har ladet dem pante, og satte i rette, om de ikke bør hjemløse deres panter og give for hver pant 3 mark og tillige have deres fæste forbrudt. sagen blev med begge parters bevilling opsat.

(21)

15/9 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige. synsmænd afhjemlede syn på hvis olden, som findes i birkets efterskrevne skove.

** Jacob Jensen i True på hr Rasmus vegne i Århslev. efterskrevne, som mindes op til 30 år, vidnede, at den torp, som hr Rasmus og Mogens Pedersen i Århslev omtvister, har ligget til præstegården, siden de kunne mindes.

22/9 1669.

(var intet at forrette eller bestille)

30/9 1669.

(skal ting holdes formedelst om onsdagen er hellig)

6/10 1669.

** Tomas Mortensen i Ølsted til 3.ting lovbød den selvejer bondegård i Ølsted, som kaldes Elgård, og Rasmus Nordmand i Ølsted, farbror til Christen Sørensens søn, som har lod og part i samme gård, blev spurgt, om han ville købe på sønnens vegne, hvortil han svarede nej.

** Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård. Tomas Mortensen i Ølsted solgte til ham og hans arvinger den gård i Ølsted, som kaldes Elgård.

** anlangende Mourids Hansens sag over de Kasted mænd for ulydighed blev opsat 14 dage.

13/10 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Tåstrup stævnede menige Tåstrup og Amdrup bymænd for ulovligt kvæg geder og bukke at aflyse, som fordærver underskoven og i forleden sommer opædt hans korn og gjort ham ulægelig skade derpå.

** Niels Pallesen i Søften på hans svoger Anders Nielsen Kruses vegne i Århus stævnede Niels Mikkelsen i Åby for dom angående gæld 10 daler efter hans håndskrift 28/4 1667 med efterstående rente, som han blev tildømt at betale.

(22)

** Niels Pallesen begærede 1.ting over Laurids Veng i Åby for gæld, han er hans svoger skyldig.

20/10 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på husbondens vegne. synsmænd afhjemlede syn på den gård i Skejby, som Anders Christensen i fæste har.

** skriveren på Mourids Hansens vegne begærede dom. opsat 8 dage.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Karen sl mester Christen Friis vegne i Århus stævnede Anders Jensen i Hasle Jørgen Jensen sst og Rasmus Pedersen i Brendstrup imod dom for gæld efter deres håndskrifter, som de blev idømt at betale inden 15 dage eller derefter at lide nam og udlæg.

27/10 1669.

** Jacob Jensen i True på hr Niels Nielsens vegne i Brabrand fremlagde en kontrakt, dateret 11/8 1661, mellem Niels Tomasen i Koldkærgård og hr Niels Nielsen i Brabrand om den anpart korntiende, han kan tilkomme af hvis sæd, han lader så til den gård, han nu påboer så længe han lever, hvilken kontrakt Niels Tomasen nu tilforpligtede sig at efterkomme.

(23)

** Niels Pallesen i Søften æskede 3.ting over Laurids Veng i Åby og Niels Mikkelsen sst efter dommens formelding.

** Mourids Hansen forvalter over Kærbygård med opsættelse 8/9 angående Erik Rasmussen i Kasted Mikkel Rasmussen Niels Elev og Jens Sørensen Kusk har været forsømmelig og ikke ville røgte deres korn på Kærbygårds mark i ret tid eller age det ind, og satte i rette, om de ikke bør betale det korn, som de har forsømt og desligeste 3 mark for hvert pant, hvilket de blev tilkendt.

3/11 1669.

** Christen Jørgensen i Brabrand. efterskrevne vidnede, at Albret Sørensen i Skivholme kom om mandagen 4/1 og tog bort Christen Jørgensens hustru Maren Sørensdatter og bortrømte med hende og tog sengeklæder en kiste og en ko med sig. varsel til Maren Sørensdatter his Søren Vesters i Åby og hendes bror Albret Sørensen i Skivholme.

** Niels Pallesen i Søften med høringe fordelte Laurids Veng i Åby for gæld til Anders Nielsen Kruse i Århus.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på husbondens vegne. vurderingsmænd vidnede, at de var med birkefogden til Peder Simonsen i Lisbjerg, hvor de fravurderede ham efterskrevne fæmon for hans landgilde og restants beregnet for 48 sletdaler, men det kunne ikke strække sig til landgilden eller restantsen, og af medynk bevilgede Rasmus Mikkelsen på husbondens vegne samme fæmon igen, og Peder Simonsen lovede at holde gården ved magt og udrede KM skatter og landgilde med det første at skulle klareres.

(24)

** Rasmus Mikkelsen på husbondens vegne aflyste alt ulovligt kvæg og fæmon her i birket, som er geder og bukke, som fordærver og ødelægger underskoven, hvem der ejer dem, de lader dem blive afskaffet eller hvor de findes at være forbrudt.

** Jens Andersen begærede 1.ting til nogle mænd i Årslev.

** Las Nielsen i Hinnerup begærede 1.ting til en part af Grundfør sognemænd samt Christen Jensen i Ølsted, som flyttede derfra, for hvad de resterer med til kirken.

10/11 1669.

** Niels Jensen i Ølsted på hr Johan Hansen Lønborg, medtjener til Århus domkirke, hans vegne stævnede efterskrevne for resterende landgilde, som de blev tilkendt at betale inden 15 dage.

** Jens Andersen i Brabrand begærede 2.ting over nogle mænd i Årslev.

** Las Sørensen i Hinnerup begærede 2.ting over adskillige i Grundfør og Christen Jensen i Ølsted for resterende kirketiende.

** Mogens Pedersen i Mollerupgård begærede 1.ting over nogle, som resterer med deres tiende.

17/11 1669.

** Rasmus Mikkelsen i Trige til 3.ting aflyste alt ulovligt kvæg og fæmon i birket, som er geder og bukke, og satte i rette, om de ikke pligtig er førnævnte ulovlige fæmon at afskaffe eller at være forbrudt, hvilket de blev tilfundet.

(25)

** Rasmus Sørensen i Trige. vurderingsmænd vidnede, at de var til Søren Rasmussen i Trige, hvor de fravurderede ham hvis efterskrevne fæmon og formue, som ham tilhører, til husbonden for landgilde og restants.

** Mogens Pedersen i Mollerupgård begærede 2.ting over nogle adskillige i Lisbjerg sogn, som skulle restere med kirketiende.

** Las Sørensen Hinnerup sit 3.ting over en part af deres sognemænd og Christen Jensen i Ølsted for resterende kirketiende.

24/11 1669.

** Rasmus Olufsen på Mogens Friis til Faurskov, KM rentemester, hans vegne irettelagde et udtog af KM åbne brev, som formeldte, at hans husbond skal sig tilforhandlet en bolig i Søften, som en Peder Rasmussen skal have beboet, som skulle skylde årligt 11 1/2 ørte rug 1/2 ørte byg med videre, dateret København 25/4 1661, og da hans husbond ingen rettighed eller herlighed deraf har bekommet, begærede Rasmus Olufsen af menige Søften bymænd, at de ved deres ed ville aflægge deres sandhed om denne bolig, hvorpå efterskrevne, der mindes op til 50 år, vidnede, at der aldrig har været noget, som skulle hedde Peder Rasmussen at skulle forskylde førnævnte landgilde, eller der skulle have været nogen bolig, som samme landgilde kunne være afganget.

(26)

** Jens Andersen i Brabrand ved 6 høringe lod fordele Peder Nielsen i Årslev for 11 1/2 mark, han er ham skyldig.

** Mogens Pedersen i Mollerupgård begærede og fik 3.ting over efterskrevne i Lisbjerg sogn, som rester med tiendekorn til deres kirke.

1/12 1669.

** Mikkel Eriksen Loft i Østerby på borgmester Jesper Nielsen i Århus hans vegne stævnede Skæppe Rasmus Pedersen i Hasle imod dom for resterende brohavre til Lisbjerg bro siden 1664, og fremlagde KM brev, dateret 22/6 1664, hvormed han bevilger, at Jesper Nielsen Hutfeld slotsskriver og hans hustru Sidsel Christensdatter deres livstid på oppebære al hvis havre, som af vester Lisbjerg og Hasle herreder til Lisbjerg bros vedligeholdelse udgives, og han fremlagde en dele af Hasle herreds ting 13/3 1648 over efterskrevne i Hasle herred for resterende brohavre, og han irettelagde en dom af samme ting 12/4 1647 angående resterende brokorn til Anders Lydiksen, og satte i rette, om Rasmus Skæppe ikke jo pligtig er førnævnte brohavre at betale, hvortil han svarede, at der har aldrig ganget brohavre til Lisbjerg bro af den gård, han har beboet 26 år, hvorefter der blev afsagt dom: han bør betale efter irettesættelsen.

(27)

** Laurids Rasmussen i Brabrand irettelagde et gammelt formuldet tingsvidne af Hasle herreds ting 15/7 1633, forhvervet af Laurids Rasmussens formand Rasmus Rasmussen i Brabrand, hvori efterskrevne, der mindes op til 30 år, vidnede, at der er ingen videre kornlandgilde ganget af samme gård uden 6 ørte korn. varsel for Havreballegårds port.

** Peder Nielsen i Brendstrup gav last og klage over nogen, som har kørt ham noget rug ned og slået hans vinduer ind.

** Mogens Pedersen i Mollerupgård på hans medbrors vegne lod fordele Peder Simonsen i Lisbjerg for hans anpart af Lisbjerg tienderug.

(28)

8/12 1669.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne. Peder Nielsen i Brendstrup gav last og klage over Jens Sørensen i Kasted og Anders Lassen sst, for de voldeligt har kørt hans rug ned på hans toft, og da han ville pante dem, gennede de ham ind med sten og kæppe.

** Jacob Jepsen på birkeherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn hos Peder Nielsen i Brendstrup, hvor der var kørt på hans rug, og der var 3 ruder i et vindue indslået, og der var slået på vægge og døre, og Peder Nielsen havde selv et blåslag neden for hans højre patte, hvilket han beskyldte Jens Sørensen i Kasted for.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne. efterskrevne vidnede om samme sag, at de så en vogn holde udenfor Peder Nielsens abildhave, og de hørte, at det var Anders Lassen i Kasted og Jens Sørensen sst, og da Peder Nielsen ville pante dem, sprang Jens Sørensen af vognen og slog ham med en kæp, og derefter øste han hans favn fuld med sten, som han kastede efter Peder Nielsen og slog på hans døre og vægge.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Jens Sørensen og Anders Lassen, for de voldeligt overfaldt Peder Nielsen og kørte hans rug ned.

** Jens Hvas i Århus kapitelsridefoged på mester Hans Rumand, præst til Århus domkirke, hans vegne stævnede Christen Rasmussen, eftersom han med hustru og børn heste og hopper og andet fæmon flyttede af sin husbonds gård uden lovlig opsigelse, og mener, at han bør at så rugsæden og svare til brøstfældigheden samt dette års landgilde. sagen blev opsat 6 uger.

(29)

** Rasmus Sørensen i Terp. Jens Sørensen Panderup, borger og indvåner i Århus, Søren Christensen Panderup og Christen Rasmussen i Trige gav ham fuldmagt til med sit eget at tiltale Mads Nielsen i Grundfør for hvis de kan arve i Mads Nielsens bondegård og tilbød ham enten at han vil købe eller sælge.

15/12 1669.

** Rasmus Sørensen i Terp til 1.ting lovbød nogle parter i den selvejer bondegård i Grundfør, Mads Nielsen nu påboer.

22/12 1669.

** Jens Hvas kapitelsridefoged på mester Hans Rumands vegne i Århus. synsmænd afhjemlede syn på til den gårdspart, Christen Rasmussen i Vejlby fraflyttede imod sin husbonds vilje, for dens brøstfældighed.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 1.kald på sandemænd, at de gør deres ed og tov over Jens Sørensen i Kasted og Anders Lassen sst, for de voldeligt har kørt Peder Nielsens rug ned i Brendstrup.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Oluf Smeds hustru i Lisbjerg, Anne Rasmusdatter, og da syntes de, der ikke var meget værd at syne, for på hendes arm var huden noget lidt rød.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Anders Offersen i Lisbjerg, for han har overfaldet Oluf Smeds hustru i Lisbjerg.

** Rasmus Mikkelsen på birkeherrens vegne kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Oluf Smed i Lisbjerg, for han skal have overfaldet Frands Offersen i Lisbjerg.

** her endes det gamle år 1669.

(30)

12/1 1670.

** Jørgen Andersen i Århus på Maren Frandsdatter, sl Anders Vestens i Århus, hendes vegne stævnede hr Rasmus Nielsen Friis i Årslev for 36 sletdaler, som var deres anpart af 48 sletdaler, når de 12 sletdaler, som Jens Mogensen, KM byfoged i København, på skiftet godvilligt efterlod ham, som var Frands Andersens anpart af de 48 sletdaler, som han skyldig bliver efter hans obligation, dateret Årslev 14/4 1666, og han satte i rette, om hr Rasmus Friis ikke burde betale. sagen er opsat 14 dage.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 3.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Jens Sørensen i Kasted og Anders Lassen sst, som har gjort bordag over Peder Nielsen i Brendstrup.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne begærede fylding på sandemændene og fremlagde syns og klagevidner, og herimod svarede Jens Sørensen, at han kørte ikke over Peder Nielsens rug, men han kørte med en anden, og han ikke slog Peder Nielsen eller slog på hans vægge eller døre, og ingen kan vel forbyde Peder Nielsen at slå på sine egne døre og vægge, og Peder Nielsen slog ham med en fork, og Anders Lassen svarede, at han kørte vild på sin vej fra Århus, formedelst han var ganske drukken, så han kørte ikke over Peder Nielsens rug med vilje, og så blev af birkefogden tilnævnt to fyldingsmænd, som hverandre i hånd tog og sagde: efterdi befindes, at sandemænd her i birket er lovligt opkrævede og tilfundet at tove og sværge for overlast, Peder Nielsen i Brendstrup skulle have sket, da tilfindes de nu herom at gøre deres ed og tov, således at kongen ske ret og bonden ingen uret, og derefter fremkom sandemændene og afsagde således: eftersom bevises med syn og vidnesbyrd, at Jens Sørensen i Kasted er kommet til Peder Nielsens gård på ulovlige veje og har slået ham blåslag og gjort skade med sten, da kan vi ham ikke befri, men beder Gud os til hjælp, at Jens Sørensen har overfaldet Peder Nielsen og derfor sværger Jens Sørensen et fuldt vold over, og eftersom vidnesbyrd vidner, at Anders Lassen ikke har gjort Peder Nielsen noget slagsmål, da sværger vi ham fri for nogen voldsskade.

(32)

** Peder Markorsen af Århus på lensmandens vegne stævnede to fanger Simon Madsen og Peder Mollerup, som langsommelig tid har været indsat i Århus rådhuskælder og irettelagde deres bekendelse, dateret 10/1 1670, angående tyveri sammen med Christen Holst af 8 sider flæsk fra Anders Graversen i Lystrup, som blev lagt i Jens Dinesen Smeds hus i Elsted i noget halm, men Jens Graversen sporede dem til Søren Vinter i Røved i Ørum sogn, og de viste ham flæskesiderne i Jens Smeds gård i Elsted, hvorefter han lod dem løs, og en anden gang stjal de sammen med Christen Holst fra Christen Skrædder i Fruering.

** Christen Nielsen i Noring og Peder Rasmussen sst til 3.ting lovbød den lod og part, som de har i den selvejer bondegård i Grundfør, Mads Nielsen påboer, og er tilfaldet deres hustruer efter deres sl forældre og deres sl brødre Jens Sørensen og Mikkel Sørensen, samt nogle parter, de har indkøbt, mens de gik hjemme. varsel til Mads Nielsen og hans hustru Maren Jensdatter, og de fremæskede Mads Nielsens skøde på hvis, han kan have i samme bondegård, som de kan rette dem efter, og Christen Sørensen i Ølsted svarede, at han havde en part også arvet i førnævnte gård.

(33)

** Rasmus Sørensen i Terp med fuldmagt af hans bror Jens Sørensen Panderup i Århus til 3.ting lovbød hans egne og hans brors part, som de arveligt efter deres sl mor Mette Rasmusdatter er

tilfaldet i den selvejer bondegård i Grundfør, som Mads Nielsen nu påboer, og i lige måde Christen Rasmussen i Trige på sin mor Maren Sørensdatters vegne og Søren Christensen Panderup på sin mor Birgitte Sørensdatters vegne.

** Jens Sørensen i Herst. Niels Jensen i Herst irettelagde en kontrakt mellem ham og Jens Sørensen om den pant, sl Jens Kruse havde i den gård, de iboer, som Jens Sørensen skal indløse, og Niels Jensen lover derimod at aflægge til Jens Sørensen og hans hustru Maren Jensdatter efterskrevne hus ager og eng.

** skriveren på Anders Lauridsen af Århus hans vegne stævnede Oluf Smed i Lisbjerg imod dom for gæld 6 1/2 daler, han er blevet Anders Lauridsen skyldig, før han flyttede fra Århus. sagen blev opsat 4 uger.

** Niels Andersen i Tilst stævnede Niels Mikkelsen i Åby for hvis, han er ham skyldig efter hans håndskrift til Jens Nielsen Keldsen, borger og indvåner i Århus, dateret 14/3 1652, hvilken gæld, han ikke turde benægte, hvorfor han blev tilfundet at lide dele.

(34)

** Rasmus Mikkelsen i Trige. Jens Sørensen i Herst bekendte, at han var ham skyldig 16 sletdaler, som han bepligter sig at betale til førstkommende skt Mikkelsdag.

19/1 1670.

** Peder Markorsen af Århus på lensmanden hans vegne stævnede to fanger imod dom. sagen blev opsat 8 dage.

** Peder Markorsen stævnede Jens Dinesen Smed i Elsted imod dom og vidne efter bekendelsen og 1.ting.

** Christen Nielsen i Noring Peder Rasmussen og Mads Nielsen sst begærede voldgiftsmænd til at dømme Christen Nielsen og Peder Rasmussen på den ene side og Mads Nielsen på den anden side imellem anlangende det bondeeje, som Christen Nielsen og Peder Rasmussens hustruer har arvet i den bondegård, Mads Nielsen nu påboer og deres sl bror Rasmus Sørensen fradøde, og efterskrevne blev opkrævet at møde på åstedet i Grundfør.

26/1 1670.

** Peder Markorsen, lensmandens fuldmægtig af Århus, på hans vegne med 8 dages opsættelse stævnede to fanger af Århus imod dom, om de ikke bør lide efter deres bekendelse efter tingsvidne 12/1, og kumpanerne blev tilspurgt om de ville lide bestrygning eller noget andet, hvortil de svarede, at de ville lide bestrygning, hvilket blev dem efterkommet.

(35)

** Jørgen Andersen af Århus med opsættelse 12/1 stævnede hr Rasmus Nielsen Friis i Årslev imod dom for gæld 36 sletdaler efter hans obligation, som han blev tilfundet at betale.

** Rasmus Mikkelsen i Trige kaldte 3.kald på sandemænd at møde at gøre deres ed og tov over Anders Offersen Oluf Smed og Frands Offersen alle i Lisbjerg, som har bedrevet slagsmål her i birket.

** Rasmus Mikkelsen begærede fylding sat på sandemænd, og efter det var sket, og de afsagde således anlangende Anders Offersen Oluf Smed og Frands Offersen i Lisbjerg, at da der intet fremlægges enten nogen vidner eller klage sådan gerning at have gjort, så svor de dem fri for vold.

** Rasmus Mikkelsen på husbondens vegne stævnede Søren Andersen i Vejlby Rasmus Nielsen Søren Sørensen Peder Nielsen Niels Jensen sst imod dom, for de efter befaling ikke mødte på Brabrand sø for at drage vod, men sad overhørig, og han satte i rette, om de ikke burde afgive for deres ulydighed og uhørsomhed hver 3 mark, som de blev tilfundet at betale.

** Rasmus Sørensen Nordmand i Ølsted irettelagde en akkord imellem Søren Nielsen Snedker i Grundfør Boel Rasmusdatter i Geding og samtlige hendes børn Jens Mikkelsen Niels Mikkelsen, lille Jens Mikkelsen Søren Mikkelsen Helle Mikkelsdatter og Kirsten Mikkelsdatter på de umyndiges deres vegne Jens Baltsersen i Søften angående det åråd, som er oversvoret Søren Nielsen Snedker til Århus byting 13/5 1669 for hvis død og bane deres sl bror Jon Mikkelsen er vederfaret ved Århus 13/3 forleden år, så det skal herefter være død og magtesløs og ikke komme Søren Nielsen Snedker til nogen hinder eller skade efter denne dag i nogen måder, og han må være og blive, hvor han selv bedst kan være og hvor han lyster upåtalt.

(36)

3/2 1670.

(ting skal holdes, formedelst det var helligdag på onsdag)

** Peder Markorsen på stiftslensmandens vegne stævnede Anders Graversen i Lystrup for vidner og fremlagde to fanger deres bekendelse, som blev her i tingbogen indført 12/1 sidst afvigte.

9/2 1670.

(var i dag intet at forrette eller bestille, som skulle indskrives i tingbogen)

16/2 1670.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne stævnede Poul Pedersen i Vejlby for vidner, og efterskrevne vidnede, at 8 dage før jul kom de til Poul Pedersen og Oluf Jensen af Vejlby i Humlekæret på Terp grund, og der lå et rådyr på Poul Pedersens slæde, og på spørgsmål hvor han gjorde af det, svarede han, at han førte det hjem. sagen blev opsat 14 dage.

(37)

** Rasmus Mikkelsen i Trige gav last og klage over Ove Jensen i Vejlby, for han var i Humlekæret i Terp mose at hugge elle, hvorfor han blev pantet.

** Jens Dinesen Smed i Elsted stævnede stiftslensmanden i Århus, de to soldater, lensmanden har anholdt Simon Madsen og Peder Mollerup og Anders Graversen i Lystrup for vidner og lovmål, men efterdi varslet er 3 uger gammelt, kunne han ikke få vidner beskrevet, før der stævnes på ny.

** Jens Madsen af Århus på Niels Madsen, KM tolder i Århus, hans vegne fremlagde stiftslensmandens varselsseddel for tingsvidner anlangende den halve gård i Geding, som Jens Lauridsen sidst påboede, og efterskrevne vidnede, at den halvgård ikke er bedre i mark eller by hverken på eng eller jord end de halvgårde i byen, tilmed er så højt skattet og skyldet, at der kan ingen blive bestandig den at bebo, med mindre der bliver nogen afkortning.

** Rasmus Mikkelsen i Trige. Jens Pedersen tilstod at være ham skyldig 6 sletdaler, som er for en hest, han har forstrakt ham med til hans avl, som han tilforpligter sig og arvinger at betale til skt Mikkelsdag.

(38)

23/2 1670.

** mester Niels Krag i Århus stævnede Rasmus Rasmussen i Søften for gæld efter regnskabsbog 13 sletdaler 3 mark. sagen blev opsat 14 dage.

** Rasmus Mikkelsen i Trige stævnede menige husbondens tjenere for restants, som de blev tildømt at betale.

** Rasmus Mikkelsen i Trige gav last og klage over Ove Jensen i Vejlby, for han har hugget elle i Humlekær og kaldte 1.kald på sandemænd.

** Rasmus Mikkelsen. efterskrevne vidnede, at 13/2 kom Ove Jensen af Vejlby i Humlekær på Terp grund, og de så, at han huggede elle og han havde en del på hans slæde, og de pantede en tømme og en økse fra ham.

2/3 1670.

** Søren Nielsen på forvalteren Jens Poulsens vegne stævnede samtlige efterskrevne husbondens tjenere for restants for 1668 og 1669, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(42)

** Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård, stævnede efterskrevne for resterende landgilde og restants. sagen blev opsat 8 dage.

9/3 1670.

** Rasmus Mikkelsen i Trige stævnede Ove Jensen i Vejlby for skovhugst og ellehugst og kaldte 2.kald på sandemænd at tove i den sag.

** Jacob Jensen i True delefoged på birkeherrens vegne stævnede Peder Jensen Jellufsen for dom for en stor restants af skatter, om hans gård ikke da bør at være forbrudt til sit herskab, hvilket han blev tildømt.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på husbondens vegne stævnede hr Frands Nielsen i Skejby og Anders Christensen sst for resterende restants samt for lånekorn, som de blev tilfundet at betale.

** Rasmus Mikkelsen stævnede Baltser Jensen i Søften hos sin far Jens Baltsersen sst imod dom for 4 rigsdaler sagefald, som han blev tildømt at betale inden 15 dage eller at have udlæg.

(43)

** Rasmus Mikkelsen forbød menige husbondens tjenere, at de intet må leje nogen jord bort og tilbød hvem, som fattes sædekorn, at være dem behjælpelig at få hvad dem fattes af sædekorn.

** Rasmus Mikkelsen stævnede Peder Rasmussen Keldsen i Søften og hans søn Niels Pedersen imod dom for hvis, de resterer med til Søften lægd for 1667-8-9 tilsammen 17 rigsdaler, som de blev tildømt at betale.

** Søren Espensen i Brabrand. hans brødre Mads Espensen i Brabrand og Niels Espensen sst gav ham kvittering og afkald for al den arv, som er efter deres far sl Espen Madsen kunne tilfalde, og Mikkel Jensen i Gjellerup på hans hustru Kirsten Espensdatters vegne og med fuldmagt af Rasmus Nielsen i Vejlby på hans hustru Maren Espensdatters vegne gav ham afkald for deres arv efter deres sl far Espen Madsen.

** Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård. Niels Tomasen i Koldkærgård bekendte, at Mourids Hansen ved nam og udlæg hos ham, for efterstående landgilde lånte penge og lånekorn, er blevet udlagt efterskrevne fæmon, og hvis han ikke må beholde det til forstrækning, kan han hverken pløje eller køre, da han ej fæmon har, med mindre husbondens fuldmægtig vil lade det blive ved gården og skaffe mere til, hvilket Mourids Hansen lovede, og spurgte Niels Tomasen hvad der var årsag til, at han er kommet så til agters, hvortil han svarede, at det kom af den store gæld, som han i forleden fjenders tid kom i og tilmed den store kontribution og landgilde, der af gården ganger.

(44)

** Mourids Hansen. Jens Pedersen Grim i Ølsted bekendte at være sin husbonds fuldmægtig en sum penge skyldig, som er en del af hans stedfars gæld samt resterende landgilde kontribution, som Mourids Hansen har forstrakt ham med, hvorfor er udlagt efterskrevne kvæg og fæmon og boskab, som Mourids Hansen bepligtede sig, at han skulle svare ham til fæmon, så det ikke skal blive ham til skade i hans være, og imidlertid det bliver ham betroet, vil han beflitte sig at betale Mourids Hansen, så vist mest og muligt er.

** Mourids Hansens sag er endnu atter opsat 8 dage.

16/3 1670.

** Peder Markorsen på stiftslensmandens vegne stævnede Jens Dinesen Smed i Elsted for noget flæsk, som han efter Simon Madsen og Peder Mollerups bekendelse 12/1 har forevist dem et hus i

hans gård, hvor de skulle indlægge det under halm, hvor ejermanden har fundet det igen, og satte i rette, om han ikke burde at lide som tyvs medvider, hvortil Jens Dinesen fremlagde et tingsvidne af øster Lisbjerg ting 23/2 1670, hvori efterskrevne vidnede, at omtalte flæsk fandtes i et åbent vognskjul, som ikke ligger på Jens Dinesens gårds grund, og dernæst fremlagde han sit skriftlige indlæg, at han ikke i ringeste måde vidste noget af tyvenes bedrift at sige, og de stjålne koster fandtes ikke i nogen af de huse, som han ejer, og han har ikke uden den 4.part af førnævnte gård, hvorfor han mener sig fri for tiltale, dateret Elsted 10/3 1670 Jens Dinesen egen hånd, hvorefter der blev afsagt dom: da det med vidner bevises, at omtvistede flæsk befindes ikke indenfor Jens Dinesens lås eller lukkelse, men i et gammelt vognskjul, som hører en anden mand til, og Jens Dinesen ved ed benægter at have været anledning til tyveriet, så bør han for denne sag kvit og fri at være.

(45)

** Christen Nielsen i Noring og Peder Rasmussen sst stævnede Mads Nielsen i Grundfør imod dom for 24 sletdaler, som han skulle have betalt til 1.termin efter efterskrevne voldgifts formelding om bondeeje i den selvejer bondegård i Grundfør, Mads Nielsen påboer, og som blev takseret for 8 søsterlodder, hvori Christen Nielsen og Peder Rasmussen kan tilfalde halvtredie søsterlod, og hver søsterlod blev takseret for 24 sletdaler, som skulle betales i 3 terminer, og Christen Nielsen satte i rette, om Mads Nielsen ikke pligtig er at betale de 24 sletdaler inden 15 dage, hvilket han blev tildømt.

(46)

** Rasmus Markorsen i Spørring på Las Christensens børns vegne i Vissing og med hans fuldmagt til 4.ting lovbød al den lod og part, som Las Christensens børn er tilfaldet efter deres sl mor Sidsel Christensdatter i den selvejer bondegård i Spørring, Rasmus Sørensen iboer, dateret Vissing 4/2 1670 Las Christensen egen hånd. varsel til Rasmus Sørensen.

** Rasmus Rasmussen i Søften stævnede skipper Jens Andersen i Århus og Sidsel Nielsdatter sst for vidner, og efterskrevne vidnede, at gammel Rasmus Rasmussen Hjulmand blev af polakkerne fra hus og hjem bortjaget og hvis formue, han havde, blev alt sammen ganske ruineret og bortført, kort tid derefter døde han i stor armod, så der blev aldeles intet efter ham, så hverken de, han var skyldig, kunne få noget, eller hans børn kunne arve noget i ringeste måder.

23/3 1670.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne kaldte 3.kald på sandemænd at komme tilstede og gøre deres ed og tov over Ove Jensen i Vejlby for den ellehugst, som han har hugget på Terpgårds grund 13/2, så fremkom Ove Jensen og lovede at skal tale minde hos husbond og birkeherre, og Poul Jensen i Vejlby lovede og godsagde for ham at skulle klarere hos hans husbond, blev så den sag ingen vold beskrevet eller svoret.

(47)

30/3 1670.

** Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård, aflyste alle ulovlige veje og hvem, som ikke følger ret adelvej, de dem da at rette med vold, og fanger der nogen skade på Kærbygårds mark, de da at have skade for hjemgæld.

** Mourids Hansens sag er opsat 14 dage.

6/4 1670.

** Niels Pedersen i Brabrand på mester Niels Krags vegne i Århus med opsættelse 23/2 stævnede Rasmus Rasmussen Hjulmand i Søften for gæld efter regnskabsbog, som han blev tilfundet at betale.

13/4 1670.

** Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård, med opsættelse 2/3 stævnede efterskrevne for restants, som de blev tildømt at betale.

** markmand Jens Pedersen i Hasle på husbondens vegne aflyser efterskrevne enge i fred, at hvert fæmon, som findes i samme enge efter denne dag, de at straffes, som vedbør, og i lige måder aflyser alle ulovlige veje over forskrevne enge, og hvem som kører efter denne dag, de da at rette efter vold og anden lovmål.

20/4 1670.

** Rasmus Mikkelsen i Trige. efterskrevne vidnede at 1666 og 1667, imedens Matias Madsen var kornmåler på Bisgård og fik korn ud til bønderne, da fik Rasmus Mikkelsen i Trige, delefoged i Lisbjerg herred, aldeles intet rug videre end han udtog og godsagde for bønderne, thi han havde ikke fornøden at trænge til noget lånekorn, men han havde selv så meget, at han både solgte og udlånte til andre, varsel til Matias Madsen i Århus, forrige kornmåler på Bisgård.

(48)

27/4 1670.

** Mads Groersen i Søften og Niels Lauridsen sst bekendte, at de er forligt med hverandre om hvis husværelse, som kunne findes på den ejendom i Søften, sl Laurids Olufsen påboede og fradøde, som er delt mellem dem, som efterfølger, og ager og eng skal i lige måder være skiftet og delt, ligesom det var delt for Niels Lauridsen og Laurids Olufsen.

4/5 1670.

** Anders Nielsen Rostocker i Lolland i Nakskov. Rasmus Sørensen Nordmand i Ølsted fremlagde en fuldmagt fra Maren Nielsdatter, barnfødt i Herst, til ham om at give hendes svoger Anders Nielsen Rostocker, borger i Nakskov, afkald for hvis arv hun kunne tilfalde efter hendes sl søster Kirsten Nielsdatter, som boede og døde i Nakskov, dateret Ølsted 1/5 1670 MND, hvorefter han gav Anders Nielsen Rostocker afkald og kvittering, og var Rasmus Nordmand og Maren Nielsdatters søn Rasmus Nielsen med Anders Nielsen Rostocker til vedermåls ting.

(49)

** skriveren på husbondens vegne stævnede Søren Tomasen i Astrup, for han har forsømt husbondens gerning og beteet sig med uhørsomhed og ulydighed imod husbondens folk, og satte i rette, om han ikke bør erstatte for uhørsomhed efter forordningen, som er 3 rigsort. sagen er opsat 1 måned.

11/5 1670.

(den dag var der intet at bestille)

18/5 1670.

** Erik Rasmussen i Brabrand fremlagde Brabrand bymænd deres vide og gildelavsbog, dateret 1 søndag efter trinitatis 1645, og tilspurgte de efterskrevne, om de ville holde og efterkomme denne vide og vedtægt, eftersom den største del er unge mænd, som har fæstet for kort tid siden, hvorefter enhver tog ham i hånd og vedgik medfølgende videbog, Gud til ære dem og Brabrand by til nytte og gavn at skal holdes og efterkommes.

** Jacob Jensen i True delefoged stævnede Søren Sørensen Rasmus Andersen Jens Poulsen Ove Jensen Mette Villadsdatter Inger Rasmusdatter Søren Nielsen anden Rasmus Andersen og Christen Rasmussen alle i Vejlby for ulovligt kvæg og fæmon, som de holder og fordærver underskoven, som er geder og bukke, satte derfor i rette, om de ikke jo bør at være forbrudt, hvilket de blev tilfundet.

25/5 1670.

** Mogens Pedersen i Mollerupgård gav last og kære over Rasmus Mikkelsen hyrde i Skejby, for han voldeligt hat overfaldet en af hans folk Anne Jensdatter.

(50)

1/6 1670.

** Jacob Jensen i True. Jens Jensen i Framlev gav ham afkald for hvis han kunne tilfalde efter hans hustrumor Maren Pedersdatter og efter hans hustrufar Søren Mikkelsen, som begge boede og døde i Yderup og efter hans hustrubror sl Niels Sørensen i Yderup, og Rasmus Mikkelsen i Lyngby på Anne Sørensdatters vegne, som han er ret værge for, for hvis arv, de arveligt kunne tilfalde.

** Rasmus Mikkelsen i Trige delefoged på birkeherrens vegne stævnede menige Hasle mænd og grander for syn, og synsmænd afhjemlede syn af hvis brøstfældighed, der kunne findes på den øde ejendom i Hasle, som Jens Pedersen Huskær seneste i fæste havde, hvoraf Skæppe Rasmus havde indhegnet en del og frapløjet adskilligt fra agrene.

** Rasmus Mikkelsen i Trige. efterskrevne vidnede, at synsmændene på Hasle mark spurgte Skæppe Rasmus og granderne, om den øde ejendom skal have den 4.favn jord hos Skæppe Rasmus, om de er i mål 8 alen, hvortil menige grander svarede ja og Skæppe Rasmus svarede nej.

** Mogens Pedersen i Mollerupgård fremstillede to stævningsmænd, men da de og Mogens Pedersen blev forligt om deres spørgsmål, bad skriveren de otte mænd at skulle drages til minde, hvorledes passerede.

(51)

8/6 1670.

** Rasmus Mikkelsen i Trige delefoged på husbondens vegne stævnede skipper Rasmus Pedersen i Hasle, om han ikke bør ar skaffe sig hjemmel for den jord, som siden tvisten og syn for 8 dage siden gik beskrevet. denne sag er opsat 4 uger.

15/6 1670.

** skipper Rasmus Pedersen fremstillede efterskrevne, som mindes op til 50 år, som vidnede, at de kiler på Hasle mark, som hører skipper Rasmus til, de har ikke været brugt til andre gårde eller mål end til hans.

** Jens Hvas i Århus kapitelsridefoged på Oluf Nielsen og Anne Nielsdatters vegne i Vejlby stævnede deres stedfar Jens Mikkelsen i Trige imod dom efter hans udgivne obligation, dateret Trige 12/5 1665, lydende på 40 sletdaler, som han har forpligtet sig at betale til deres bror sl Peder Nielsen, hvilket obligation, de har arvet efter deres sl bror, og gav ham sag for deres resterende fædrene arv og for halvparten af den selvejer bondegård i Trige, han påboer. sagen blev opsat 6 uger.

(52)

** Jacob Jensen i True tillyste og advarede menige husbondens tjenere, at de holder deres landgildesmør i beredskab og lader det blive ydet til skt Hansdag, hvorefter de må give penge for hvis smør, som ikke er leveret.

** Søren Mikkelsen Pøl i Århus på sin hr patrons vegne spurgte menige Hinnerup bymænd, om de ville holde agerskik i deres by, som er vide og vedtægt at holde og fri eng og korn, Gud til ære dem og Hinnerup by til gavn og gode, og efterskrevne bepligtede dem til inden 8 dage at skulle oprette et vide og vedtægtsbrev. som enhver kunne vide at leve efter.

** Jens Sørensen i Spørring stævnede Poul Pedersen, nuværende i Spørring, for syn på hvis brøstfældighed, der kunne findes på den gård og ejendom, han senest påboede og fraflyttede, og synsmænd afhjemlede deres syn.

22/6 1670.

** Frands Sørensen i Lisbjerg på Mourids Hansens vegne på Kærbygård stævnede Niels Tomasen i Koldkærgård for syn på den gård, han påboer, og synsmænd afhjemlede deres syn og taksering af dens brøstfældighed, som blev takseret for 33 sletdaler, og de forbød Niels Tomasen efter Mourids Hansens seddel at flytte eller bortføre fra gården noget af dens gods eller avling, før han betaler al efterstående kontribution og landgilde samt forfærdige brøstfældighed.

(53)

** Rasmus Andersen i Tåstrup. Rasmus Pedersen i Herst bekendte at være ham skyldig 10 daler, som han lovede at betale til skt Mikkelsdag, hvorfor han pantsætter ham et stykke eng, kaldes Vesterkær.

29/6 1670.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på husbondens vegne stævnede skipper Rasmus Pedersen i Hasle for syn, og synsmænd afhjemlede deres syn på Hasle mark på den jord og ejendom, som ligger til den øde ejendom.

(54)

** Frands Sørensen Bonde i Lisbjerg på Mourids Hansens vegne på Kærbygård stævnede Niels Tomasen i Borum for syn og vidne, og synsmænd afhjemlede syn på en blakhjelmet stud, som var fordrevet og forsultet, og der var gjort skade på den for 6 sletdaler, hvilket efterskrevne bevidnede.

** Jens Jørgensen i Kasted på Anders Lauridsen, borger og købmand i Århus, hans vegne med en dom 21/4 1669 stævnede Søren Andersen Skrædder i Skejby imod dom, hvor han blev tilfundet at betale Anders Lauridsen 25 sletdaler for restants og regnskab, hvilken dom han begærede fornyet, og han blev tilfundet at betale inden 15 dage.

** Frands Sørensen i Lisbjerg på Mourids Hansens vegne på Kærbygård stævnede Niels Tomasen i Borum imod dom for 6 sletdaler, som han har gjort skade på en stud for, som han har lejet af Mourids Hansen. sagen blev opsat 6 uger.

** Jacob Jensen i True delefoged på husbondens vegne til 3.ting forbød alle og enhver, som har ført sæd i husbondens tjeneres jord, og tilbød dem frugtgæld igen, og forbød dem at føre nogen sæd bort under vold.

** Jacob Jensen gav last og klage over noget fæmon, som er overgået i Holm og Gråmølle egne, og har overvadet og nedtrådt engen.

6/7 1670.

** Jens Hvas kapitelsridefoged i Århus på Laurids Borum, kannik til Århus domkirke, hans vegne stævnede Rasmus Pedersen Brendstrup imod dom for resterende landgilde for 1668 og 1669 og for hans søn Christen Rasmussens udlovede stedsmål 27 daler og anden gæld, i alt 210 sletdaler. sagen blev opsat 6 uger.

(55)

** Søren Jensen i Vejlby og Jens Nielsen i Trige bekendte sig at være kontraheret med hverandre anlangende det bondeeje, Søren Jensen og Oluf Nielsen har beholdt i den selvejer bondegård i Trige, Jens Nielsen påboer, så at Jens Nielsen lovede at give Søren Jensen årlig bondeskyld, og de lovede at advare hverandre, såfremt en af dem blev til sinds at ville sælge sin part i førnævnte bondegård.

** Poul Jensen i Vejlby æskede afkald. Jens Mikkelsen i Trige gav ham afkald for hvis gods, han har haft under værgemål for Jens Mikkelsens hustru Kirsten Sørensdatter, som hun efter hendes sl forældre Søren Sørensen og hans mor arvet har.

** Jacob Jensen i True delefoged på husbondens vegne gav last og kære over Søren Nielsen i Lisbjerg Søren Mogensen Jens Simonsen Frands Nielsen sst og Niels Mikkelsen i Skejby, for de voldeligt har ladet nogen eng opæde i en eng kaldes Gråmøllehave, som er med pant at bevise, og han gav last og klage over Mogens Pedersen i Mollerupgård og hans folk for Dejholmseng, han har ladet opæde, og han kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres tov under deres faldsmål.

** Jacob Jensen stævnede Mogens Pedersen i Mollerupgård for vidne syn og lovmål, og efterskrevne vidnede, at de ikke havde set af Mogens Pedersens fæmon i Dejholm, anderledes end et nød kunne gå til åen at drikke, og Mogens Pedersens folk var tilstede og drev det straks tilbage igen.

(56)

13/7 1670.

** Iver Mikkelsen i Hadsten gav last og klage over fire karle af Skejby Anders Nielsen Niels Pedersen Søren Rasmussen og Søren Nielsen, som har slået hans søn Peder Iversen, som blev myrdet 1/7, og han gav 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov i denne sag.

** Rasmus Mikkelsen i Trige delefoged på birkeherrens vegne gav last og klage over Rasmus Mogensen i Trige, for han voldeligt hat overfaldet Las Nielsen i Terp 1/7 ved Skejby byled, og han gav 1.kald på sandemænd at sværge og tove i denne sag.

20/7 1670.

(57)

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Gråmølleeng og Dejholmseng, hvor der var gjort skade for 5 1/2 læs hø, og han gav 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over dem, som er skyldige under deres faldsmål.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på husbondens vegne stævnede Rasmus Mogensen i Terp for syn, og synsmænd afhjemlede syn på Las Nielsen i Terp, hans skade og sår, og han kaldte 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov.

** Jens Hvas kapitelsridefoged på sin svoger Johan Rhodius vegne stævnede efterskrevne personer, der iblandt Niels Mikkelsen og hans søn Mikkel Nielsen i Åby, for gæld og, og husmænd i Åby, for de har nægtet deres sjælesørger deres tiende, som de blev tildømt at betale.

** Jens Hvas i Århus på skriverens vegne stævnede. blev intet andet.

** Rasmus Jensen i Røde mølle. Christen Nielsen af Nakskov på Lolland på sin hustru Anne Pedersdatters vegne gav ham afkald for hendes arv efter hendes sl far Peder Jensen og mor Mette Jensdatter, som begge boede og døde i Terp, som han har haft under formynderskab.

(58)

27/7 1670.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne. efterskrevne vidnede, at de aldeles intet så af Mogens Pedersens fæmon i Dejholm, før den blev slået, anderledes end et nød eller to, og Mogens folk drev dem straks tilbage.

** Iver Mikkelsen i Hadsten som eftermålsmand stævnede Anders Nielsen Niels Pedersen Søren Nielsen og Søren Rasmussen den tid i Skejby for vidne, og Niels Jensen i Ølsted og Rasmus Nordmand sst vidnede, at 1/7 om aftenen ved 11 tiden kom de til Skejby byled, som er deres rette adelvej fra Århus og hjem, og da stod der en vogn ved leddet, hvori de fandt en mand, der var slået fordærvet, og da kom Jens Iversen af Hadsten og nogle af Skejby, og Jens Iversen sagde, at fire karle af Skejby havde slået hans bror Peder ihjel med fire tyrkøller, fordi de ikke ville låse leddet efter dem, og de kørte så Peder Iversen til Skejby og indlagde ham hos Niels Mikkelsen og lod ham syne, hvorledes han var medhandlet.

(59)

** Mads Nielsen prokurator på Søren Nielsen og Søren Rasmussen i Skejby deres vegne stævnede Christen Jensen i Skejby og Matias Christensen sst for at vidne hvad de vidste om slagsmålet ved Skejby led, og de vidnede, at de blev kaldt op af deres senge om natten af Jens Iversen af Hadsten, som bad dem følge med til leddet. varsel til Iver Mikkelsen i Hadsten og hans søn Jens Iversen.

** Rasmus Mikkelsen delefoged på husbondens vegne kaldte 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Rasmus Mogensen i Terp for slagsmål og bordag, han har begået i birket.

(60)

** Jacob Jensen i True på husbondens vegne stævnede Mogens Pedersen i Mollerupgård og efterskrevne i Skejby for syn, og synsmænd tilstod deres vidne, som blev indført i tingbogen for 8 dage siden om det hø, der var gjort skade på i Gråmølle eng og Dejholm.

** Rasmus Sørensen Nordmand i Ølsted stævnede menige Ølsted bymænd for hvad lovmål, han over dem agter at forhverve, og han gav tilkende, at han ikke må sætte så mange tøjrbæster i tøjr, som han vil eller har græs til, og ikke må have dobbelt så mange i tøjr som dem, der ikke har uden halvt så meget i marken ar bruge, som han har, hvortil menige bymænd svarede, at først skulle han gøre deres videbrev magtesløs, førend han anfanger med nogen dem imod deres byret. denne sag blev opsat 6 uger.

3/8 1670.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 3.ting på sandemænd at tove i den sag, som de ville svare og være bekendt, men førnævnte mænd begærede med bevilling, at den sag måtte opstå i 8 dage.

** Jacob Jensen i True begærede tingsvidne af Palle Nielsen i Herst og Rasmus Mikkelsen i Trige hvad dem er vitterligt om det slagsmål med Las Nielsen i Trige, hvem han skyldte for den gerning, og de vidnede, at da de var i Terp om restants, da hørte og så de, at Las Nielsen gav last og klage på Rasmus Mogensen i Terp, at han havde gjort ham den skade, som han led af, idet hans ene skulderben var slået sønder, og han gav 2.kald på sandemænd.

** Tyge Simonsen af Århus på Mogens Friis til Boller og Faurskov, KM råd og rentemester assessor i kammerkollegiet og amtsherre over Mariedal og Lister, hans vegne stævnede efterskrevne i Vejlby Skejby Lisbjerg Trige Søften Tilst True Hasle for syn, og synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne gårde i Lisbjerg birk.

(61)

10/8 1670.

** Rasmus Mikkelsen i Trige delefoged på birkeherrens vegne stævnede Rasmus Mogensen i Terp for vidner, og Las Nielsen i Terp vedgik den klage over Rasmus Mogensen 13/7, for han slog ham med to staver, og han kaldte 3.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov i den sag.

** Jacob Jensen i True delefoged stævnede Mogens Pedersen i Mollerupgård Søren Mogensen i Lisbjerg Frands Nielsen Jens Simonsen Søren Nielsen Jellufsen sst og Niels Mikkelsen i Skejby, og efter fylding var sat på sandemændene, fremkom Søren Jensen i Lisbjerg og Søren Nielsen Jellufsen sst og forpligtede dem at betale skaden, og hvad sig belanger Dejholm eng, da fremstod sandemændene, og eftersom det bevises Mogens Pedersens fæmon har været undertiden i engen, dog hans folk straks har drevet dem tilbage igen, så svor de ham fri for nogen vold.

(62)

** Rasmus Jensen af Åby på hr Mikkel Eskildsen, evangelisk tjener til Århus hospital, hans vegne stævnede Karen Mikkelsdatter i Hasle for syn af brøstfældigheden, som findes på den gård, hendes sl husbond Rasmus Nielsen seneste i fæste havde og fradøde. og de stævnede Maren Nielsdatter i Hasle, om hun ville have noget hertil at svare, hvorefter synsmænd afhjemlede deres syn

17/8 1670.

** Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård, begærede opkrævet synsmænd at syne hvis, han foreviser dem på Koldkærgårds grund og ejendom.

** Iver Mikkelsen i Hadsten som eftermålsmand stævnede Anders Nielsen Niels Pedersen Søren Nielsen og Søren Rasmussen, tilholdende i Skejby, for ed at afhjemle samt sandemændene for deres tov og afsigt at fuldbyrde, og fremlagde lysnings og klagevidne 13/7 og et tingsvidne 22/7 angående syn på hans søn Peder Iversen, som lå død på Niels Mikkelsens stuegulv i Skejby, som havde slag i hovedet, og blodet var gået ud af begge ører, og dem syntes at hvert af slagene kunne være årsag til hans død, og han havde desuden blåslag på hans skuldre, og han lod læse et tingsvidne 22/7

angående de karle, som havde dræbt ham, som alle var bortrømt, og Rasmus Sørensens hustru Karen Pedersdatter sagde, at hendes mand var ude at lede efter hendes to sønner Søren Nielsen og Søren Rasmussen, og at de ville udgive for dem alt, de havde, om de måtte have fred, og han lod læse og påskrive et tingsvidne af Faurskov birketing 22/7, hvori Jens Iversen i Hadsten vidnede om drabet på hans bror, og han fremlagde stiftslensherrens fuldmagt, dateret Århus 21/7 1670 Jørgen Friis, og han irettelagde et tingsvidne 27/7 og et indlæg, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og tov, at da Niels Pedersen har været formand og største årsag til Peder Iversens død, bør han derfor sin fred at miste, og de andre tre, som har været i håndgerning med, dem tilfinder de til åråd.

(65)

** Jens Hvas, kapitelsridefoged i Århus, på mester Laurids Borums vegne sst med opsættelse 6/7 stævnede Rasmus Pedersen angående restants, men efter KM ordre, at ingen restants skulle kræves hos dem, som er opskrevet til ryttergårde, så kræves han for de andre poster, nemlig 102 rigsdaler efter afregning og 31 sletdaler efter håndskrifter og hans søns stedsmål 27 sletdaler, hvortil Rasmus Pedersen fremlagde hans skriftlige indlæg, at mester Borums krav ikke er bevist, og hans søn Christen Rasmussen, som har fæstet den halve gård, er ved døden afgået, hvorefter der blev afsagt dom: da hverken bog eller obligation fremlægges, så bør han for den tiltale fri at være, og da hans søn Jens Rasmussen i Århus var forlover for de to håndskrifter, så bør han søges, men da Rasmus Pedersen har godsagt for hans sl søns stedsmål, så bør han betale 27 sletdaler.

24/8 1670.

** Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård stævnede menige Lisbjerg bymænd og hyrden for syn, og synsmænd afhjemlede syn på et stykke eng på Koldkærgårds mark, kaldet Møllestedet, som var opdrevet, som der kunne have groet 3 læs hø på.

(66)

** Mourids Hansen lod tillyse Kærbygårds mark og Koldkærgårds mark i fred for udenbys fæ og advarede de næst omliggende den stund, der er havre på hans mark, at de ville holde deres kreaturer derfra.

31/8 1670.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne gav last og klage over hyrden i Brabrand Anders Poulsen, for han slog og overfaldt Søren Tomasen i Brabrand, for han gennede de svin i hus, som han tog i kornet, som efterskrevne bevidnede, og synsmænd afhjemlede deres syn på hans skade.

** Eskild Hansen af Vejlby irettelagde et skiftebrev efter sl Mikkel Nielsen, som boede og døde i Vejlby, dateret 19/5 1679, som var 30.dagen efter hans død, i overværelse af Jens Hvas Århus kapitels ridefoged og på enkens Mette Villadsdatter og hendes datter Kirsten Sørensdatter deres vegne hendes farbror Niels Tomasen i Koldkærgård, og boet blev vurderet og bortskyldig gæld opgjort, først til enkens datter Kirsten Sørensdatter for arv efter hendes oldemor sl Karen Jørgensdatter, og der blev gjort udlæg for gælden.

(67)

** Jacob Jensen i True på hr Frands Nielsens vegne i Skejby gav last og klage over Anders Christensen i Skejby, for han voldeligt hat indtaget præstens tiende, og hverken vil akkordere med ham eller lade tælle tienden på ageren, og han gav last og klage over Peder Jensen Sjællandsfar og Niels Rasmussen for hjemmel til deres fæmon i deres vang.

7/9 1670.

(68)

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne stævnede Peder Soldat, som tjener Peder Olufsen i Trige, som har begået lejermål med Else Christensdatter i Søften, og han blev tildømt at betale lejermålsbøden.

** Jens Sørensen Bonde i Lisbjerg til 3.ting lyste deres skov i fred på egne og så mange af Lisbjerg, som har olden i skoven.

** Mikkel Rasmussen af Århus på matrone Maren, sl borgmester Anders Lydiksens efterleverske, hendes vegne stævnede efterskrevne efter en lodseddel, som hun på skiftet efter sl Jacob Nielsen, fordum rådmand i Århus, for sin fordring er udlagt, for deres gæld til ham, som de blev tildømt at betale, og han irettelagde efterskrevne håndskrifter angående gæld til sl Anders Lydiksen, som de blev tildømt at betale, og han saggav Jacob Jensen i True efter et pantebrev, dateret 24/10 1636 med pant i den part, han har tilforhandlet sig i den selvejergård i True, han påboer, og en obligation, dateret 24/10 1664, og Jacob Jensen tilbød at afstå pantet og gøre hende udlæg for obligationen, hvilket han blev tildømt.

(69)

14/9 1670.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne kaldte 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over hyrden i Brabrand.

21/9 1670.

** Jacob Jensen i True på hr Rasmuses vegne i Årslev. Søren Sørensen Værum i Tilst og Jens Nielsen Jellufsen sst bekendte, at de yder og har ydet deres landgilde til Hans Meulengracht til Eskildsøre fra 1667, så hr Rasmus har aldeles intet af førnævnte gårds herlighed i nogen måder.

** Søren Mikkelsen Pøl i Århus. synsmænd afhjemlede syn på Hinnerup skov, hvor der fandtes olden næppe til 4 svin, og på Jens Rasmussens og Niels Sørensens ovne, og han satte i rette om de ikke bør være i deres husbonds minde, for de har forsømt en rejse, som de var tilsagt. opsat 14 dage.

(70)

** Søren Mikkelsen. Las Sørensen i Hinnerup og Mads Madsen sst gav last og klage over nogle geder og bukke, som æder deres skov op samt deres kål og anden skade, om de ikke bør være forbrudt efter KM forordning.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på husbondens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Terp skov, hvor der fandtes 33 stubbe, som kunne være hugget de sidste to år.

** synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne skove for olden.

** Rasmus Mikkelsen kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Terp mænd for deres afhug.

** hr Johan Hansen Lønborg i Århus. Anders Jensen i Hasle bekendte, at han og hans medtjenere i Årslev Rasmus Nielsen og Jørgen Jensen ikke har ydet nogen herlighed til nogen af gejstligheden i år, som betjener Århus domkirke og skole, eftersom det er forbudt dem med Henrik Lindenows brev, dateret 21/4 1670, og dernæst blev fremlagt en seddel, at Jørgen Jensen i Hasle Anders Jensen sst Niels Ibsen i Elsted Rasmus Rasmussen i Søften og Rasmus Nielsen i Hasle er udlagt Henrik Lindenow efter KM skøde, dateret 19/7 1669, og hr Johan Hansen fremlagde en varselsseddel.

28/9 1670.

** Jacob Jensen i True kaldte 3.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over hyrden i Brabrand, for han overfaldt Søren Tomasen i Brabrand.

** Peder Markorsen af Århus på lensherrens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Årslev skov for hvis olden, der fandtes, som kunne fodre 20 læg svin.

(71)

** Jacob Jensen i True på Rasmus Jensen i Vejlby Niels Ingildsen sst og Maren Jensdatter i True deres vegne stævnede efterskrevne for gæld. sagen blev opsat 1 måned.

** Søren Jensen af Århus på Helle hr Svends i Århus hendes vegne stævnede hr Rasmus Nielsen Friis, præst i Årslev, for gæld efter hans obligation på 65 sletdaler, og satte i rette, om han ikke burde betale.

5/10 1670.

** Jacob Jensen på birkeherrens vegne. sandemænd afsagde, at eftersom han
med magt havde taget det indgærdsel og anstillet sig med hug og slag, så kunne de ikke befri ham, men svor ham et fuldt vold over.

(72)

** Jens Poulsen spurgte Anne Groersdatter, om han ikke havde sagt hende, at hun skulle tænde på sin salighed, hvortil hun svarede jo og nu vedgik sit svar, at Frands Tybo var hendes barnefar, og Frands Tybo og hans hustru begærede, at hun skulle lægge en anden ud, og Frands Tybo for retten sagde, at han har alene ikke gjort hende med barn, og Jens Poulsen satte i rette, og Frands Tybo hans boeslod at være forbrudt, og blev boeslodden for falsk bekendelse forbrudt til Jens Poulsen.

** Jacob Jensen stævnede Peder Rasmussen i Yderup og Steffen Pedersen sst for vold, Peder Rasmussen har begået og gav last og klage, og synsmænd afhjemlede syn på Steffen Pedersens sår, og han kaldte 2.kald på sandemænd at tove i den sag, som de vil forsvare og være bekendt.

** Jacob Jensen æskede, og blev intet andet anseet.

** Rasmus Mikkelsen i Trige kaldte 2.kald på sandemænd at tove i den sag.

** Iver Mikkelsen i Hadsten stævnede Niels Pedersen i Skejby Anders Nielsen Søren Nielsen og Søren Rasmussen sst mod dom anlangende hans sl søn Peder Iversen, som uden for Skejby 1/7 blev slået og fik sit banesår, og sandemændene har gjort deres ed og tov over de fire karle af Skejby, og han stævnede efterskrevne, som skulle være rådgivere og tilskyndere i samme sag. sagen blev opsat 4 uger.

12/10 1670.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på birkeherrens vegne. Rasmus Sørensen i Terp Rasmus Mogensen Las Nielsen Knud Rasmussen Rasmus Jensen Peder Lassen og Poul Nielsen lovede at indstille sig for det afhug, der er gjort på de stave i Terp skov, om sagen måtte hvile, til husbonden kommer hid.

(73)

** Jacob Jensens sag imod de Kasted mænd blev opsat 4 uger.

** Rasmus Mikkelsen stævnede Niels Lassen, som i sommer tjente Peder Mogensen i Terp, imod dom for lejermålsbøder. sagen er opsat 14 dage.

** Rasmus Mogensen i Terp og Peder Mogensen sst bekendte, at de vidste intet med hverandre at beskylde, end det, som kristeligt og ærligt er.

19/10 1670.

** Peder Markorsen af Århus på lensherren Jørgen Friis til Lindholm hans vegne stævnede samtlige Hinnerup mænd, for de har været modvillige og ej villet parere hans befaling 21/9 angående to vognes udkørsel med KM penge af matriklen til Viborg, så andre vogne måtte lejes, og satte i rette, om ikke Mads Madsen i Hinnerup Jens Rasmussen Las Sørensen og Niels Sørensen sst bør betale efterskrevne vognleje, hvortil Søren Mikkelsen Pøl i Århus på professorerne i København deres vegne lod læse KM brev, dateret 18/2 1663, at ingen skulle befatte sig med universitetets gods eller tjenere mere end adelens. sagen blev opsat 4 uger.

(74)

** Las Sørensen i Hinnerup stævnede Mads Madsen i Hinnerup Niels Sørensen og Jens Rasmussen sst for kornskade på hans bygager, hvor der var gjort skade for 12 skæpper rug, som Mads Madsen lovede at betale.

** Jacob Jensen kaldte 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over der Yderup folk, som var i klammeri med hverandre.

26/10 1670.

** Jacob Jensen i True stævnede Maren Knudsdatter i Tilst imod dom for lejermålsbøder 6 rigsdaler. sagen blev opsat 14 dage.

2/11 1670.

** Jacob Jensen i True på kvartermester Claus Becker under oberst Sandbergs regiment og ritmester Saibsts kompagni hans vegne. Rasmus Pedersen i Hasle Søren Andersen i Skejby Anders Jensen Christen Jensen sst Laurids Poulsens søn i Brendstrup på sin mors vegne og Jens Nielsen i Tilst tilstod, at eftersom de til ryttergårde er udlagt, så er de formedelst deres brøstfældigheds skyld begavede med nogle års frihed, som efterfølger.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne gav tilkende, at eftersom han har forhvervet proces over Maren Knudsdatter i Tilst for lejermål, og hun nu ved døden at afgået i barselsnød tillige med hendes foster, så den proces er nu intet at påtale i nogen måde.

(75)

** Jacob Jensen kaldte 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov om de folk af Yderup, som har begået bordag i birket.

** Tomas Jensen Søndermand i Trige stævnede Jens Lassen i Herst imod dom, for han med vold og magt har taget nogle bier fra ham, som han havde stående hos Rasmus Pedersen i Søften, uden hans vilje og minde. sagen blev opsat 6 uger.

** Niels Jensen i Ølsted stævnede Peder Nielsen Elgård i Søften imod dom for gæld efter en obligation, som ham er tilfaldet efter hans sl far Jens Pedersen, som boede og søde i Århus, dateret Århus 7/3 1660, lydende på 26 sletdaler med 10 års rente 16 daler 1 mark, som han blev tildømt at betale inden 15 dage.

** Rasmus Mikkelsen på birkeherrens vegne æskede dom over Niels Lassen i Terp for lejermålsbøder, han har begået på husbondens gods, og Maren Hansdatter, som tjente i Terp, og han blev tildømt at betale 12 rigsdaler og Maren Hansdatter 6 rigsdaler.

9/11 1670.

** hr Johan Lønborg med 6 ugers opsættelse stævnede Søren Espensen i Brabrand Christen Jensen i Skejby og Jens Mikkelsen i Lisbjerg, og de blev tildømt at betale deres gæld inden 15 dage.

** Jacob Jensen i True på birkeherrens vegne begærede fylding på sandemænd, som gjorde deres ed og tov, og efterdi Peder Rasmussen i Yderup har slået sin stedfar og gjort ham overlast med hug og slag, så svor de ham et fuldt vold over.

** Jacob Jensen i True på herrens vegne stævnede Espen Jensen i Vejlby for bordag mellem ham og Søren Nielsen Keldsen sst, og synsmænd afhjemlede syn på Søren Nielsens sår, som han beskyldte Espen Jensen for at have gjort, og Jacob Jensen kaldte 1.kald på sandemænd.

** Jacob Jensen med opsættelse 28/9 på de folk af Vejlby og Maren Jensdatter i True deres vegne stævnede Jens Kusk i Kasted og Søren Rasmussen Rasmus Rasmussen Elev Niels Rasmussen sst imod dom for en arvelod, som skulle stå uskiftet hos Jens Kusk efter sl Niels Jensen, som døde hos ham, mens han boede i Solbjerg, og Søren Rasmussen og Rasmus Rasmussen for noget at det sl menneskes gods, som de hos dem havde i behold, hvortil Jens Kusk fremlagde sit skriftlige indlæg, at da han tiltales af Rasmus Jensen i Vejlby Niels Ingildsen og Maren Jensdatter i True for en arv, som tilfalder dem efter sl Niels Jensen, som døde hos ham, mens han boede i Solbjerg, så tilbyder han at holde skifte efter ham, når de har godtgjort ham hans efterskrevne udgifter for det år, sl Niels Jensen lå syg hos ham og for hans begravelse, i alt 39 sletdaler, og Rasmus Rasmussen fremlagde sit indlæg, hvorefter der blev afsagt dom: Jens Kusk kan ikke tilfindes at betale arvingerne noget, før han bliver godtgjort hvis, han har kostet på det sl menneske, og han tilfindes derefter at holde skifte og deling.

(76)

** Søren Jensen i Århus på Helle Jensdatters vegne med opsættelse 28/9 stævnede hr Rasmus for 62 daler, som han blev tilfundet at betale.

(77)

16/11 1670.

** lensherrens sag opsat 14 dage.

** Jens Mikkelsen i True på Peder Rasmussen, som er anholdt i Århus, hans vegne begærede hans kundskab og stokkenævn hvorledes han har skikket sig, al den stund, han har været her på egnen, og efterskrevne vidnede, at Peder Rasmussen, som har sted og fæst i Yderup, har forholdt sig kristeligt og vel, siden han kom her, og de har intet at beskylde ham anderledes end hvad, som i disse dage er sket.

** Erik Nielsen i True. efterskrevne vidnede, at han har intet videre jord fra det ene markskel til det andet videre end halvfemte fjerding til den gård, han påboer. varsel til Anders Nielsen i True og for Havreballegårds port oh kapitelsdøren.

** Iver Mikkelsen i Hadsten med opsættelse 5/10 satte i rette, om førnævnte personer ikke jo bør at skaffe de fire karle tilstede, som har slået hans søn sl Peder Iversen eller at lide, som vedbør, hvortil Mads Nielsen i Lisbjerg fremlagde hans skriftlige indlæg, at han ikke var i Røde mølle og lovede Peder Iversen en ulykke, og han var heler ikke nærværende, da han blev slået, og han irettelagde et tingsvidne 27/7, og dernæst fremlagde Christen Jensen i Skejby Matias Christensen Niels Mikkelsen og Rasmus Sørensen sst deres skriftlige indlæg. at de ikke var tilstede, da slagsmålet skete på Peder Iversen, og de havde ikke været i råd eller tilskyndet dertil, hvorefter der blev afsagt dom: da det ikke bevises, at de har været i samkvem med de fire karle, som gjorde forskrevne slagsmål, så blev de tilfundet fri at være.

(78)

23/11 1670.

** Jacob Jensen på husbondens vegne kaldte 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over Espen Jensen i Vejlby for slagsmål, han har begået over Søren Keldsen sst.

** Tomas Jensen Søndermand. Jens Lassen tilstod, at han og Tomas Jensen satte et bitræ til hobe til Mikkel Lassen Smeds i Søften, og Mikkel Lassen vidnede, at det var hans egne bier, han satte deri, og det var hans egen honning, han solgte, som blev samtykket af de andre. hver af parterne opnævnte to mænd, som skulle forlige dem sammen med en opmand.

** Anders Lassen i Kasted æskede afkald. Jørgen Nielsen, som tjener i Hasle, gav hans bror Anders Lassen afkald for hvis arv og gods, han arveligt kunne tilfalde efter hans sl forældre.

30/11 1670.

** Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård, oplyste en hæk med et tørvestel i, som han opsatte på Århusvejen, og førte samme tørv på Koldkær mark.

** Jacob Jensen i True. Jens Mikkelsen i True og Niels Nielsen sst hjemlede, at de 4/11 leverede på Bisgård 6 tønder byg af det korn, Erik Nielsen i True havde, og efterskrevne vidnede om hvad, de havde leveret.

(79)

** Rasmus Nielsen i Trige delefoged til 3.ting på hans husbonds vegne oplyste en mørkegrå hest, som blev vurderet for 8 sletdaler.

** Peder Markorsen på lensherrens vegne med opsættelse 19/10, hvortil Søren Mikkelsen Pøl af Århus fremlagde KM extrakt af C3.s fundation på Københavns universitet angående dets bønders frihed, at ingen af deres bønder enten ved adelen eller lensmanden betynges med nogen ægt arbejde eller nogen tynge, ligesom adelens egne bønder, og dernæst fremlagde den nuregerende konges konfirmation af samme ekstrakt, dateret København 6/10 1670, hvortil Peder Markorsen på husbondens vegne svarede, at efterdi universitetets tjenere lige ved adelens tjenere var privilegerede, burde de også være pligtige såvel som andre adelens tjenere KM fadebur at føre, hvorefter der blev afsagt dom: da der fremlægges to KM forordninger, så turde fogden ikke andet heri at kende, end han sender denne sag for sin overdommer.

** Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård, stævnede Niels Tomasen i Koldkærgård imod dom for hans efterskrevne resterende skatter og landgilde fra 1665-1670, såvel for noget kvæg, som af ham tilforn er udlagt for efterstående er udlagt, som han har ladet bortkomme, samt for 12 rigsdaler, som han er ham skyldig. sagen er opsat 14 dage.

(80)

** Mourids Hansen stævnede Niels Tomasen i Koldkærgård, og efterskrevne vidnede, at de på Mourids Hansens vegne forbød Niels Tomasen at lade efterskrevne fæmon bortkomme fra gården, før han betaler eller stille nøjagtig forlov på hvis skatter og landgilde, han skyldig er.

7/12 1670.

** Poul Knudsen på sin patrons vegne stævnede Rebekka Becten sl borgmester Jacob Sørensen i Århus hans efterleverske og hendes børn, navnlig Silius Jacobsen og Abel Cathrine Jacobsdatter, såvel som Søren Pedersen, borgmester Jacob Sørensens søstersøn, nuværende hos Rebekka Becten, for vidner angående hans defekter, som i hendes sl mands regnskaber kan findes, og efterskrevne vidnede, at de af forvalter Jacob Sørensen 1665 var hyret for at tærske og udmåle efterskrevne tiendekorn på Havreballegårds lade.

(81)

** Jens Hvas i Århus kapitelsridefoged på mester Hans Rumand, sognepræst til Århus domkirke og provst i Hasle herred hans vegne stævnede Anders Jensen i Hasle Christen Rasmussen i Vejlby Eske Hansen og Søren Jensen sst imod dom for resterende landgilde og stokkemål, hvilket de blev tilfundet at betale inden 15 dage.

** Peder Rasmussen og Jens Dinesen i Elsted æskede. Peder Rasmussen bekendte, at han har afstået den 1/4 part i den gård i Elsted, hans svoger Jens Dinesen Smed påboer, for Jens Dinesen og Niels Dinesen, og herimod forpligtede Jens Dinesen sig at holde hans kones bror Peder Rasmussen sikker og fri for al KM tynge, som kan påkomme.

** kvartermester Claus Brenner. Jens Dinesen Smed i Elsted og Jesper Rasmussen sst gav tilkende, at de er udlagt til ryttergård, og som samme deres iboende gård formedelst dens brøstfældigheds skyld ar begavet med to års frihed, da forpligtede de sig til efter disse deres frihedsår at fremkomme med fuld mundering samt heste og behør, hvorefter Jens Sørensen i Torup Peder Nielsen sst og Villads Sørensen i Krejbjerg bekendte, at de af kommissærerne er tillagt til hjælp til mundering af den gård, Jens Dinesen Smed og Jesper Rasmussen i Elsted påboer, som de forpligtede dem at betale, og de lovede alle at holde deres gårde ved god magt.

(82)

14/12 1670.

** kvartermesteren stævnede Mikkel Jensen i Hasle imod dom for 4 tønder hartkorn, som er tillagt Keld Andersen i Tilst og Rasmus Pedersen i Hasle til at udmundere hver en rytter, hvortil han svarede, at det ikke angik den gård, han har sted og fæst, men er Anders Jensens gård, som han er indskrevet for, hvorfor han formener at måtte nyde samme halve gård, hvorefter der blev afsagt dom: da Mikkel Jensen bruger Anders Jensens gård efter kommissærernes rulle, så bør han af Anders Jensens gård at parere og efterkomme forskrevne rulle og mandat.

** Søren Pedersen på Rebekka, sl borgmester Jacob Sørensens i Århus, hendes vegne bød sig i rette mod Poul Knudsen, som har ladet ham kalde og irettelagde højesterets dom og spurgte, om der var nogen, som havde noget imod Rebekka Becten at pretendere, de da ville fremkomme.

** Mourids Hansens sag opsat til snapsting.

(83)

21/12 1670.

** Mourids Hansen på Kærbygård. Niels Markorsen i Søften gav last og klage over Rasmus Kræmmer sst, for han overfaldt hans hustru Anne Mogensdatter i hendes gård, og synsmænd afhjemlede syn på hendes sår, og efterskrevne vidnede, at han slog hende med et stykke træ, og Mourids Hansen gav 2.kald på sandemænd at tove i denne sag.

** Jacob Jensen i True delefoged gav tilkende, at efterdi der kaldes på sandemænd, da begærede han genpart.

** Rasmus Mikkelsen i Trige. Jens Mikkelsen i Trige bekendte, at han var ham 9 sletdaler skyldig, som han lovede at betale til fastelavn.

** ende på dette gamle år 1670. Gud give os et godt nytår.

** nu anfanges og begyndes dette nyår 1671.

11/1 1671.

** Jens Hvas Århus kapitelsridefoged på hr Mikkel Christensen, Århus hospitals sognepræst, hans vegne stævnede Karen Mikkelsdatter i Hasle imod dom, for hun voldeligt imod hans minde har borttaget noget korn, som var indført til Anders Jensen sst, som blev tillagt hr Mikkel efter den sl mands død Rasmus Nielsen, som der blev holdt skifte efter 22/8, og hr Mikkel på skiftestedet tilbød Karen Mikkelsdatter, at dersom hun ville sætte ham visse kaution og forlov, måtte hun råde for hvis, der var udlagt ham, hvilket hun ikke ville, og han lod hendes søn Laurids Pedersen beholde hans sæd uskiftet. sagen blev opsat 6 uger.

** Jacob Jensen i True på husbondens vegne lyste for lovmål, som han forhverves over Villads Svendsen i Brabrand Oluf Christoffersen og Niels Sørensen sst, for de 20/12 drog vod nedenfor Åby grund, og dernæst kaldte han 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov i denne sag.

** Jacob Jensen tillyste og advarede menige birkemænd, at de skulle sætte humle pilestager og andre ymter samt deres hunde at lemme og gale hunde at afskaffe efter forordningen.

** Frands Sørensen Bonde i Lisbjerg på Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård, hans vegne med opsættelse 30/11 begærede endelig dom over
(84) #80b
Niels Tomasen i Koldkærgård for hans resterende matrikelskat prinsessestyr flæske og okseskat soldaterpenge og andre kontributioner for resterende landgilde samt gårdens brøstfældighed, som er takseret for 33 daler, som han blev tilfundet at betale, og tilmed at have sit fæste forbrudt efter recessens indhold.

(84)

18/1 1671.

** Peder Jensen Bonde i Århus på hr Christen Berentsen, kapellan til Århus domkirke, hans vegne stævnede Niels Lauridsen i Søften og Jens Pedersen i Gjellerup for efterskrevne resterende landgilde, som de blev tildømt at betale inden 15 dage, eller derefter at lide nam.

** Rasmus Andersen i Tåstrup stævnede Niels Sørensen i Tåstrup imod dom for 12 sletdaler efter hans obligation, dateret 24/6 1666, som han blev tilfundet at betale.

25/1 1671.

** Jacob Jensen i True på husbondens vegne stævnede Villads Svendsen i Brabrand Christen Fisker og Niels Sørensen sst, og efterskrevne vidnede, at de så dem drage vod i Brabrand sø 20/12, som de sagde, de havde hjemmel til, og Jacob Jensen kaldte 2.kald på sandemænd.

(85)

** Peder Jensen i True. Søren Rasmussen i Tilst på hans hustru Anne Jensdatters vegne gav hans svoger Peder Jensen afkald for al hvis arv og gods, som hun arveligt tilfaldt efter hendes sl far Jens Pedersen, som boede og døde i True, og han takkede ham for redelig betaling.

1/2 1671.

** Jacob Jensen i True delefoged stævnede efterskrevne debitorer at møde i huset og boet i Vejlby 3/2 at annamme udlæg pro kvota efter sl Søren Jensen, som boede og døde sst, som hans efterladte enke Mette Sørensdatter har ladet beramme.

** Niels Lassen Smed i Søften. synsmænd afhjemlede syn til efterskrevne jord og ejendom på Søften mark, som Niels Lassen Smed har i brug, som var til hobe 9 tønder sæd.

** Frands Sørensen Bonde i Lisbjerg på sin husbonds vegne fremlagde tings og synsvidne 21/12 sidst forleden, hvortil Rasmus Jespersen Kræmmer i Søften bar sig Gud til hjælp, at han gjorde ikke den skade, som Niels Markorsens hustru havde, hvorefter sandemænd gjorde deres ed og tov, at eftersom bevises, at Anne Mogensdatter i Søften er slået i hendes egen gård af Rasmus Kræmmer, da svor de ham et fuldt vold over.

(86)

8/2 1671.

** Jacob Jensen i True på husbondens vegne spurgte Christen Jørgensen i Brabrand hvem, der havde gidet ham lov at fiske i Brabrand sø, hvortil han svarede, at han havde ingen lov af andre end af Anders Pedersen Fisker i Brabrand.

** Jacob Jensen på husbondens vegne kaldte 3.kald på sandemænd at sværge og tove i den sag, hvortil Rasmus Jensen i Åby irettelagde en fuldmagt fra Christoffer Christoffersen greve Holck til på hans vegne at inddrive landgilde og restants, samt et af ham udgivet fæstebrev til Poul Andersen i Åby og hans medtjenere Villads Svendsen i Brabrand Christen Jørgensen og Niels Sørensen sst på et fald jord på Åby mark, som førnævnte fiskeri støder på, og dernæst fremlagde han et indlæg, at hans husbond kendes ved det fiskevand, hvor tjenerne har gjort fiskedræt, så vidt hans adelige købebrev ham tilholder og er førnævnte fiskeres fulde hjemmel, hvorefter sandemænd gjorde deres afsigt således: eftersom de tre fiskere ikke fremlægger nogen hjemmel fra Marselis fuldmægtig,

eftersom han har frit jagt og fiskeri i Åby, som kan bevises med KM udgivne skøde, så svor de Villads Svendsen Christen Jørgensen og Niels Sørensen et fuldt vold over.

(87)

** Peder Knudsen i Vejlby på Mette Sørensdatters vegne i Skejby stævnede sl Jørgen Jensens debitorer for skifte, og vurderingsmænd afhjemlede deres vurdering af hans efterskrevne efterladte gods og formue.

15/2 1671.

** hr Frands Nielsen i Skejby, sognepræst til Lisbjerg Skejby og Hasle sogne til 4.ting lod fordele efterskrevne for resterende tiende.

** Jens Hvas på hr Frands vegne lod fordele efterskrevne, som er skrevet for på videstævne, som hr Frands var oldermand for

** Jens Hvas på hr Frands vegne stævnede menige Skejby mænd imod dom, for de forkorter hans løn og ikke efter hans kaldsbrev vil tiende, en alene efter deres optænkte tøkke og mening, og sætter derfor i rette, om de ikke bør akkordere med ham om hans tiende eller give ham efter hans kaldsbrevs lydelse, og om de ikke bør at holde og efterkomme deres videbrev, i synderlighed efterskrevne artikler, hvorefter der blev afsagt dom: de Skejby mænd bør give deres præst efter hans kaldsbrev og holde deres videbrev, hvis de ikke vil straffes som vedbør.

22/2 1671.

(var intet at forrette)

1/3 1671.

(88)

** Søren Sørensen i Tilst. Rasmus Andersen i Tilst og Niels Andersen sst gav deres stedfar Søren Sørensen afkald for hvis arv og gods, som de efter deres forældre, nemlig sl Anders Christensen og Anne Mikkelsdatter og efter deres brødre sl Christen Andersen og Niels Andersen, som boede og døde i Tilst, kunne arve og tilfalde.

** Jacob Jensen i True efterlyste en soldat, som gik soldat for de Brabrand mænd, ved navn Jens Lauridsen.

** Rasmus Mikkelsen i Trige delefoged på husbonds vegne stævnede Jens Sørensen Bonde i Lisbjerg og Frands Offersen sst, for de har givet rytteren, som var sognet assigneret, en kvittering, og førnævnte rytter annammede penge af Lisbjerg sogn for en måned videre, end som han kunne tilholde, satte derfor i rette, om Jens Bonde og Frands Offersen ikke jo pligtig er forskrevne månedspenge igen at erlægge til vedkommende, som de har udlagt eller lide dele. sagen blev opsat en måned.

8/3 1671.

** Jacob Jensen i True på husbondens vegne 2.gang efterlyste en soldat ved navn Jens Lauridsen Skøt, som har gået soldat for de Brabrand mænd.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Oluf Sørensens vegne i Mejlby 3.ting lovbød den lod og part, som hans hustru Anne Nielsdatter kunne tilfalde i den selvejer bondegård i Trige, som Rasmus Nielsen Molbo nu påboer, og hun arveligt efter hendes sl forældre kunne tilfalde.

** Rasmus Nielsen Molbo i Trige et skøde. Oluf Sørensen i Mejlby solgte og skødede fra sig og sin hustrus arvinger til sin svoger Rasmus Nielsen Molbo al den lod, som hans hustru Anne Nielsdatter arveligt kunne tilfalde i den selvejer bondegård i Trige, som Rasmus Nielsen og hans hustru Edel Pedersdatter påboer.

** Søren Sørensen Værum i Tilst på Kirsten Jensdatters vegne sst og Jens Nielsen Jellufsen sst tilstod at være forligt om den halve gård i Tilst, som hun og hendes søn Jens Jonsen påboer, som de har afstået til Jens Nielsen på efterskrevne vilkår.

(89)

** Jens Jørgensen i Kasted lod fordele Niels Tomasen i Koldkærgård for tiendekorn, han rester med til deres kirke.

** Niels Lauridsen i Søften stævnede Jens Poulsen i Vejlby Rasmus Pedersen i Herst imod dom for en arvelod, som Kirsten Pedersdatter kunne tilfalde efter hendes sl forældre Peder Mikkelsen og Mette Poulsdatter, som Niels Poulsen i Egå til sig annammede efter skiftebrev 18/3 1646, og han formener, at Jens Poulsen og Rasmus Pedersen jo pligtig er hans hustrus arvelod at betale, eftersom Jens Poulsen har hovedbrevet til skiftet, og Rasmus Pedersen har genparten, og de har forsømt at møde på skiftet efter sl Niels Poulsen at annamme samme arv. opsat 14 dage.

** hr Frands Nielsen i Skejby gav last og klage over nogle uforskammede mennesker i Holm Niels Pallesen og Peder Andersen, som på adelvejen fra Århus til Skejby overfaldt hans hustru Anne Sørensdatter i hendes egen vogn med skælden ukvemsord og med hug og slag af nogle kæppe, og synsmænd afhjemlede syn på hendes sår, og efterskrevne vidnede om overfaldet.

(90)

15/3 1671.

** Jens Tomasen i Trige. Jens Sørensen Bonde i Lisbjerg lovbød så mange lodder og parter, han har tilforhandlet sig i den selvejer bondegård i Trige, som Jens Tomasen nu påboer. varsel til Søren Jensen i Trige på hans børns vegne Rasmus Nielsen i Grundfør Niels Borch og Erik Smed sst Ib Pallesen i Herst og Rasmus Pedersen sst.

** forvalter Jens Poulsen på husbonds vegne stævnede hans tjenere for restants og lånekorn, som de blev tilfundet at betale inden 15 dage.

** Jacob Jensen i True delefoged stævnede Erik Rasmussen i Brabrand og en soldat Jens Lauridsen Skøt, og han tilstod, at han i dag 3.ting efterlyser samme soldat, som tjente Erik Rasmussen og har gået soldat for de Brabrand mænd, men er bortløbet. sagen blev opsat 14 dage.

** Jacob Jensen i True på hr Christen Berentsens vegne i Århus stævnede Niels Lauridsen i Søften og tilbød ham det efterskrevne udlæg, som er gjort for resterende landgilde efter dom 18/1 1667, som han kan indløse inden 6 uger.

(91)

** Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård, stævnede Kirsten, sl Jens Nielsens i Tilst Christen Jellufsen Peder Jellufsen og Jens Mikkelsen sst imod dom for efterskrevne gæld. sagen blev opsat 14 dage.

22/3 1671.

** Mikkel Jensen i Hasle. Anders Jensen i Hasle gav ham tingsvidne, at han skal holde ham fri for det lovmål, som over ham er forhvervet 14/12, som formelder, at han skal betale til Niels Andersen i Tilst for 2 tønder og til Rasmus Pedersen i Hasle for 2 tønder hartkorn, som er tillagt ham af kommissærerne at give årligt ar hver tønde 3 rigsdaler til deres rytters udgørelse, og de lovede, så snart deres friheds år er forbigangne, at stå parat med en dygtig karl hest og fuld mundering.

** Rasmus Mikkelsen i Trige på Maren Clemendsdatter, sl borgmester Anders Lydiksens i Århus hendes vegne. Jens Tomasen Søndermand i Trige bekendte at være hende skyldig 60 sletdaler, som han lovede at betale til skt Mikkelsdag førstkommende, hvorfor han pantsætter hende 7 søsterlodder i den selvejergård i Trige, han påboer.

29/3 1671.

(92)

** Jens Hvas kapitelsridefoged på doktor Matias de Broberg til Sjelle Skovgård hans vegne stævnede hr Rasmus Nielsen Friis i Årslev sognepræst imod dom for 82 sletdaler efter hans håndskrift, dateret 16/11 1669, som han blev tildømt at betale inden 15 dage.

** Søren Mikkelsen på Meulengrachts vegne stævnede Jens Nielsen i Tilst imod dom for resterende landgilde og restants, som han blev tilfundet at betale inden 15 dage, eller derefter at ske nam og udlæg.

** Mourids Hansen på Kærbygård aflyste alle ulovlige veje på Kærbygårds mark. og viste dem til ret adelvej, eller at straffes for et fuldt vold.

** Rasmus Markorsen i Spørring efter fuldmagt, dateret Vissing 21/2, i dag til 3.ting lovbød så vidt lodder og part, Las Christensens hustru Sidsel Christensdatter kunne tilfalde efter hendes sl forældre i den selvejer bondegård i Spørring, Rasmus Sørensen påboer.

** Rasmus Sørensen i Spørring æskede skøde. Las Christensen i Vissing og sin søn Jens Christensen solgte og skødede fra sig og på børns vegne, nemlig Jens Lassen Christen Lassen

Anders Christensen Lassen Anne Lasdatter og til Rasmus Sørensen og hustru Maren Jensdatter al den lod del og rettighed, som deres sl mor Sidsel Christensdatter arveligt efter hendes sl forældre har arvet i den selvejer bondegård i Spørring, som Rasmus Sørensen og hans hustru Maren Sørensdatter påboer. varsel til Rasmus Sørensens stedsøn Christen Lauridsen.

(93)

** Jens Tomasen i Trige stævnede Frands Sørensen Bonde i Lisbjerg imod dom angående hans obligation på 10 sletdaler, dateret 11/4 1653, som han tilbød udlæg for, hvorpå der blev afsagt dom: han bør betale inden 15 dage, eller derefter at ske nam og udlæg.

** Jacob Jensen i True delefoged på husbondens vegne med opsættelse 15/3 og satte i rette, om ikke soldaten Jens Lauridsen Skøt bør straffes med fængsel og jern på Bremerholm, fordi han har undveget KM tjeneste, hvilket han blev tildømt.

** Mourids Hansen på Kærbygård med opsættelse 15/3 satte i rette, om Peder Jellufsen i Tilst enken Kirsten Ydes og Christen Jellufsen sst bør samme efterskrevne fordring at betale, hvilket de blev tilfundet.

5/4 1671.

** Rasmus Mikkelsen i Trige til 3.ting lovbød så vidt lodder og parter, som Rasmus Poulsen i Spørring og Søren Poulsen sst har arvet efter deres el forældre i den halve selvejer bondegård i Spørring, som Rasmus Poulsen sidst påboede, deslige på Christoffer Madsen på hans hustru Maren Poulsdatters vegne og Søren Jensen sst på hans hustru Kirsten Poulsdatters vegne lovbød de parter, de arveligt efter deres sl forældre i samme halve selvejer bondegård i Spørring, deres bror Rasmus Poulsen nu sidst påboede. varsel til Peder Pedersen Spørring.

(94)

** Mads Christensen i Spørring æskede skøde. Rasmus Poulsen i Spørring og Søren Poulsen Christoffer Madsen og Søren Jensen sst solgte og skødede til Mads Christensen og hans tilforventende fæstemø Mette Christoffersdatter al den lod og del, som Rasmus Poulsen Søren Poulsen Christoffer Madsens hustru Maren Poulsdatter og Søren Jensens hustru Kirsten Poulsdatter er arveligt tilfaldet i deres sl forældres selvejer bondegård i Spørring.

** Søren Poulsen i Spørring æskede vidne. Mads Christensen i Spørring tilstod, at han var ham 20 rigsdaler skyldig, som er for resten af sin part af ejendom, Mads Christensen har købt i det hus og halve gård i Spørring, som hans bror Rasmus Poulsen har opladt for ham.

** Rasmus Poulsen i Spørring æskede vidne. Mads Christensen i Spørring tilstod at være ham 20 rigsdaler skyldig, som er for det køb i den gård, han sidst påboede og for ham opladt har.

** Mads Nielsen i Lisbjerg på Anne Tomasdatter i True hendes vegne, som prokurator efter lensmandens befaling, stævnede Jens Rasmussen Hårup, nu boende i Hasle, for vidner og dom og irettelagde en kontrakt mellem ham og Anne Tomasdatter i True, dateret True 20/2 1660, angående hendes efterskrevne aftægt, for hun har afstået og opladt ham den gård, hun iboer, og Anne Tomasdatter fremstod for retten og saggav ham for at restere med 6 læs tørv og 4 års forsømmelse

med hendes jords dyrkelse, som hun måtte give 10 mark for, og hun gav ydermere tilkende, at Jens Rasmussen har opladt gården til en anden, som har sted og fæet uden hendes vilje til den ende, at hun fattige bedrøvede enke skal udstødes fra hendes hus og hjem, satte derfor i rette, om Jens Rasmussen Hårup ikke jo pligtig er og bør forskrevne resterende læs tørv og 10 mark til hendes jords dyrkelse at betale inden 15 dage, hvilket han blev tildømt.

(95)

** Mourids Hansen, forvalter på Kærbygård æskede vidne. Jens Nielsen Jellufsen, nuværende i Tilst, tilstod at være ham 4 sletdaler skyldig.

** Rasmus Mikkelsen i Trige delefoged på Kirsten Jensdatters vegne i Tilst æskede skiftebrev og stævnede efterskrevne kreditorer at møde til skifte i Tilst 3/3 at annamme pro kvota sine udlæg efter sl Jens Nielsen, som boede og døde i Tilst, og i overværelse af hans små umyndige børn ved navn Jon Jensen Jens Jensen og Johanne Jensdatter deres farbror Christen Nielsen Jellufsen blev boet vurdere, og kreditorerne fremlagde deres krav, og efterskrevne blev udlagt derfor.

(96)

12/4 1671.

(var aldeles intet at bestille)

19/4 1671.

** Jens Rasmussen Hårup nu i Hasle stævnede Rasmus Pedersen, som har sted den gård i True, Jens Rasmussen Hårup iboede, og han tilstod, at han ikke havde opladt forskrevne gård i True for Rasmus Pedersen på anden måde, end enken Anne Tomasdatter skulle beholde hendes fri husværelse eng og jord, som han havde aftaget, da hun oplod gården for ham efter kontrakt.

** Jens Pedersen markmand i Hasle på husbonds vegne lyste engen i fred, som ligger til Havreballegård mark i Holmstrup mark Dejholm vestre enge og Gråmølle eng og aflyser alle ulovlige veje over samme enge under vold.

(97)

26/4 1671.

** Erik Jørgensen i Århus på Peder Pedersen Markorsens vegne stævnede hr Rasmus Nielsen sognepræst til Årslev og Tilst imod dom angående hans udgivne håndskrift på 35 sletdaler, dateret 27/2 1662, hvorefter han blev tilfundet at betale de resterende 25 sletdaler.

** Jens Sørensen Bonde i Lisbjerg æskede afkald. Jens Tomasen i Trige gav hans godefar Jens Sørensen afkald for hvis arv og gods, som hans hustru Maren Jensdatter efter hendes mor sl Maren Andersdatter og efter hendes oldemor sl Helle Sørensdatter, som også boede og døde i Lisbjerg, som Jens Sørensen har haft under værgemål.

3/5 1671.

** Rasmus Mikkelsen i Trige delefoged på husbondens vegne. Kirsten Jensdatter i Terp gav last og klage over Poul Nielsen i Terp, for han slog og overfaldt hende, som er med syn og vidner at bevise.

** Jacob Jensen i True på husbondens vegne stævnede Steffen Pedersen i Yderup Søren Hovgård i Årslev Jens Simonsen i Skejby Frands Tybo i Vejlby Ove Jensen Søren Keldsen Tomas Pedersen sst imod dom for sagefald stedsmål og kirkelam, som de blev tilfundet at betale.

(98)

** Rasmus Mikkelsen på husbondens vegne stævnede menige husbondens tjenere i Spørring Amdrup og Tåstrup imod dom, for de har forsømt at plove på Amdrup mark efter husbondens befaling, og satte i rette, om de ikke burde at erstatte hver af dem 3 rigsort for deres ulydighed, som de blev tilfundet at betale.

** Rasmus Mikkelsen kaldte 1.kald på sandemænd at møde ar gøre deres ed og tov, som de ville forsvare og være bekendt.

** Mourids Hansen, forvalter over Kærbygård begærede syn på Koldkærgård, hvorledes Niels Tomasen har efterladt den og hvis, der fandtes.

10/5 1671.

** Rasmus Mikkelsen i Trige delefoged på husbondens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Kirsten Jensdatter i Terp, som havde et blåslag bag på hver af hendes arme. varsel til Poul Nielsen i Terp.

PERSON- OG STEDNAVNEREGISTER

Abel
Albret
Aldrup
Amdrup
Anders Andersdatter Andersen
Anderskov
Anselmus
Arbo
Arentsen
Astrup
Augustinus

Baltser Baltsersen
Basballe
Becker
Becten
Bendix Bendixen
Berent Berentsen
Billesbjerg

Bisgård
Blichfeld
Boel
Boltinggård
Bondesen
Borch
Borum
Brabrand
Bremerholm
Brendstrup
Brenner
Broberg
Brobjerg
Brockmand
Brusgård
Budfoged

Cathrine
Christen Christensdatter Christensen
Christoffer Christoffersdatter Christoffersen
Claus
Clemend Clemendsdatter

Dejholm
Dejholmseng
Dinesen

Edel
Egå
Elgård
Else
Elsebet
Elsted
Envold
Erik Eriksen
Eske
Eskerod
Eskild Eskildsdatter Eskildsen
Eskildsøre
Espen Espensdatters Espensen

Faurskov
Felsager
Frakær
Framlev
Frands Frandsdatter Frandsen
Frederik
Fregerslev

Friis
Fruering
Følle
Fårup

Gabriel
Geding
Gern
Gertrud
Gjellerup
Gjesing
Gottorp
Graversen
Groers Groersdatter Groersen
Grundfør
Græshøj
Gråmølle
Gråmølleeng
Gråmøllehave
Gunde

Hadsten
Halling
Hallund
Hans Hansdatter Hansen
Harildsmark
Hartvig
Hasle
Havreballegård
Herst
Hesselballe
Hinnerup
Hjortshøj
Holck
Holmstrup
Holst
Hovgård
Humlekær
Huskær
Hutfeld
Hvid
Hørengen
Hårup

Ib Ibsdatter Ibsen
Inger
Ingildsen
Iver Iversdatter Iversen

Jacobi
Jacob Jacobsdatter Jacobsen
Jellufsen
Jens Jensdatter Jensen
Jep Jepsen
Jespersen
Joachim
Jonsen
Juel
Just Justsen
Jørgen Jørgensdatter Jørgensen

Kankbøl
Karlby
Kasted
Katvad
Kedelhandler
Keld Keldsen
Kirkemand
Klodt
Klokhøj
Knud Knudsdatter Knudsen
Kock
Koldkær
Koldkærgård
Kollerup
Krags
Krejbjerg
Kvottrup
Kærbygård
Kå

Ladefoged
Langskov
Las Lasdatter Lassen
Laurids Lauridsdatter Lauridsen
Lindenow
Lindholm
Linå
Lisbjerg
Lisbjerggård
Lorentz
Lucas
Lydiksen
Lyngbjerggård
Lyngby
Lyngbygård

Lystrup
Lønborg

Mads Madsdatter Madsen
Margrete
Mariager
Mariedal
Markmand
Markor Markorsen
Marselis
Matias
Mejlby
Meulengracht
Mikkel Mikkelsdatter Mikkelsen
Mogens Mogensdatter Mogensen
Molbo
Mollerup
Mollerupgård
Morten Mortensdatter Mortensen
Mourids
Mundelstrup
Murmand
Mølhave
Møllestedet

Nakskov
Niels Nielsdatter Nielsen
Nielstrup
Noring
Normand
Nygård
Nymølle
Næsby
Nårup

Offersen
Olai
Oluf Olufsdatter Olufsen
Ove
Overskov
Ove Ovesdatter Ovesen

Pallesen
Panderup
Peder Pedersdatter Pedersen
Podevold
Poul Poulsdatter Poulsen
Prip

Randers
Rasmus Rasmusdatter Rasmussen
Ravnholt
Rebekka
Rhodius
Riis
Rodskov
Rosenholm
Rosenkrantz
Rostocker
Rumand
Røved

Saibsts
Saksild
Sandberg
Sandby
Schade
Segalt
Sejersen
Selgensen
Sidsel
Silius
Simon Simonsdatter Simonsen
Sjelle
Sjællandsfar
Skadesen
Skanderborg
Skejby
Skivholme
Skjoldelev
Skårupgård
Skødstrup
Solbjerg
Sommerfeld
Sostrup
Spørring
Stadsegård
Steen
Steffen
Strømsen
Svend Svendsen
Søften
Søndergård
Søndermand
Søren Sørensdatter Sørensen

Tandrup
Tarskov
Teglgård
Terpgård
Thott
Tilst
Todbjerg
Tomas Tomasdatter Tomasen
Tordsen
Torup
Tott
Trige
Troels
Tybo
Tyge
Tåstrup
Tøger

Udsen
Utrecht

Vegerslevs
Vejlby
Veng
Vestergård
Vesterkær
Vesters
Viborg
Villads Villadsdatter
Villumsen
Vissing
Voel
Volborg
Værum

Westen

Yderup

Ølsted
Ørsted
Ørum
Østerby

Åbo
Åby
Åkær
Årslev

Årup

udarbejdet 1997-98 af Bjarne Nørgaard Pedersen Agernvej 95 DK8330 Beder